

ПОЛИТИКИ

Немачка 2,50 DEM, Француска 4,50 FRF, САД 1,25 USD, Швајцарска 1,80 CHF,
Шведска 10,00 SEK, Норвешка 11,00 NOK, Данска 11,50 DKK,
Аустрија 13,00 ATS, Грчка 180 GRD

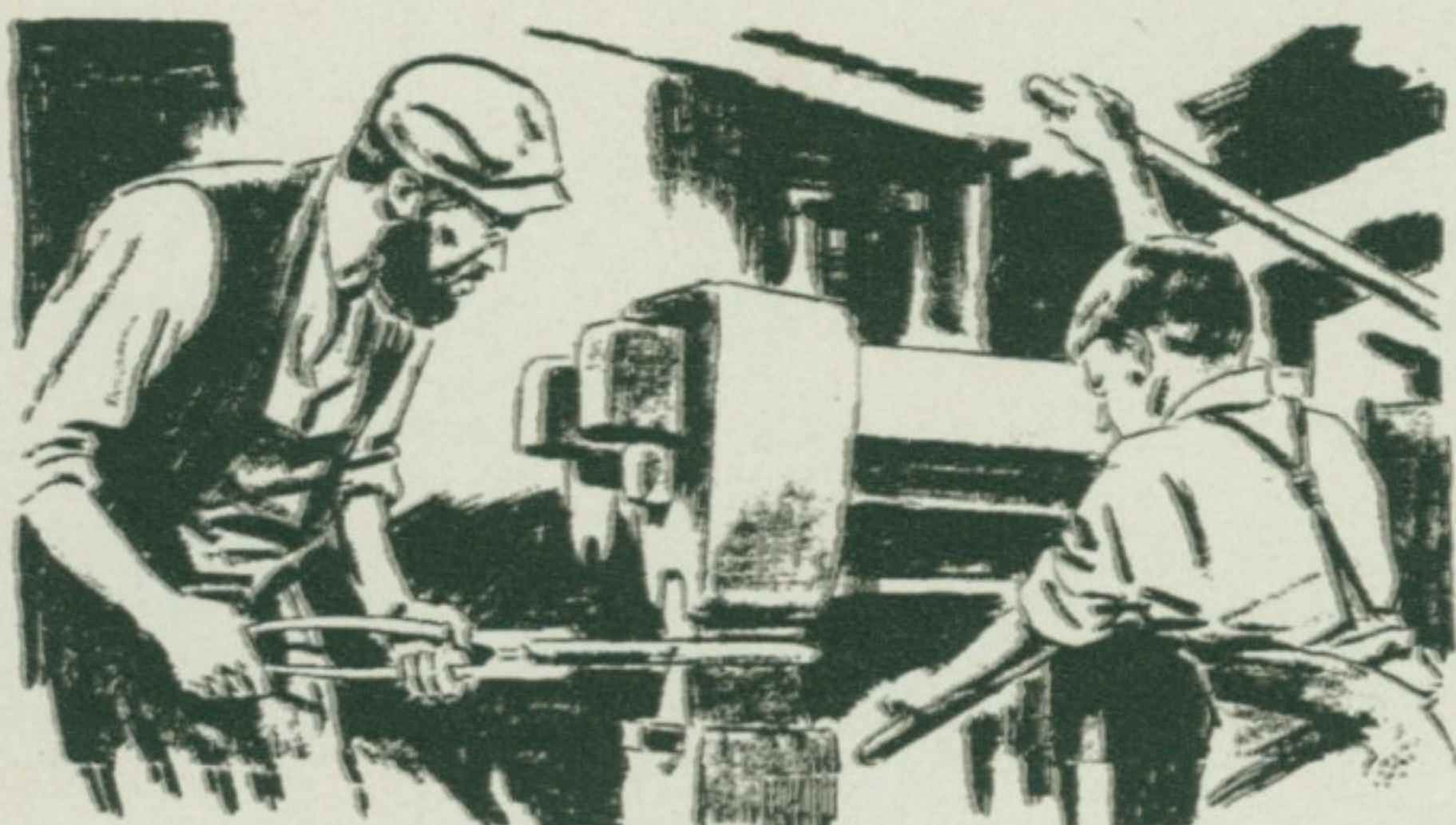
ЗАБАВНИК

29. VI 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 10 ДИН. • БРОЈ 2009

Флаш Гордон:
КУПОЛА НАД ГРАДОМ

КОВАЧНИЦА

У ОСТРАХУ У БАВАРСКОЈ (НЕМАЧКА) ВЛАСНИШТВО ЈЕ ПОРОДИЦЕ КАЛДА ВЕК 726 ГОДИНА.

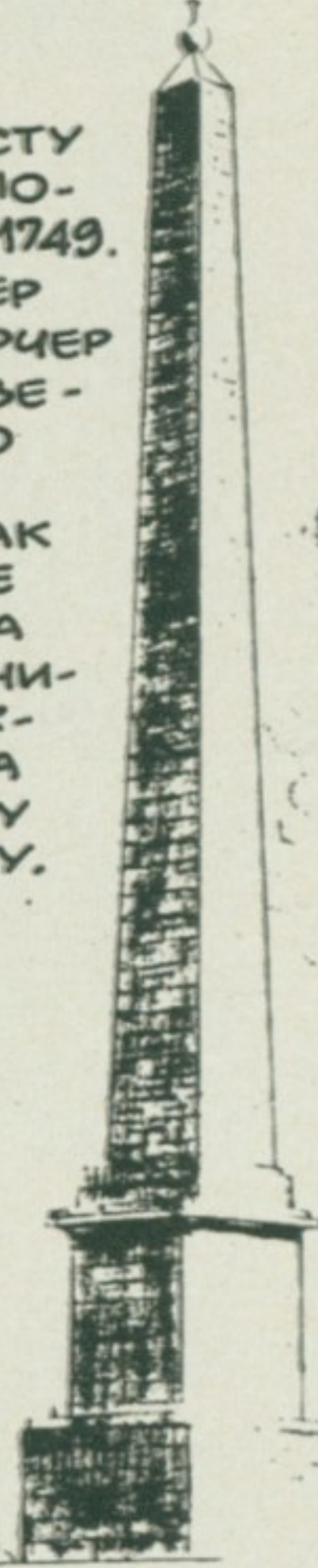

КАПЕЛА САНТА КРОЧЕ

У КАСТЕЛ БРАНКУ (ИТАЛИЈА) СЛУЖИЛА ЈЕ 1915. ГОДИНЕ КАО КАСАРНА, 5 ГОДИНА КАСНИЈЕ ПОСТАЛА ЈЕ ХОТЕЛ, ЗАТИМ ЈЕ ПРЕТВОРЕНА У СТАН, А ДАНАС ЈЕ У ЊОЈ ПОСЛОВНИ ПРОСТОР.

ОБЕЛИСК

У НАТХАРСТУ (В. БРИТ) ПОДИГАО ЈЕ 1749. ГОДИНЕ СЕР ТОМАС АРЧЕР ДА БИ ОБЕКОВЕЦИО СРЕЊНИ ТРЕНУТАК КАД ЈЕ ЊЕГОВА ИЗАБРАНИЦА ПРИВАТИЛА БРАЧНУ ПОНУДУ.

ШТАПОВИ ЗА ПЕЦАЊЕ

КОЈЕ УПОТРЕБЉАВАЈУ ШПАНСКИ И ПОРТУГАЛСКИ РИБАРИ, ИМАЈУ НАЈМАЊЕ 10 УДИЦА.

ШАКА

(1786-1828)

КРАЉ НАРОДА ЗУЛУ (ЈУЖНОАФРИЧКА РЕПУБЛИКА), ИМАО ЈЕ 5000 ЖЕНА - ПЕТ ПУТА ВИШЕ ОД КРАЉА СОЛОМОНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● изазовна црвена хаљина коју је Мерилин Монро носила у филму „Мушкарци више воле плавуше“ на аукцији куће Сотби у Њујорку продата је за 15.000 долара. На једној другој аукцији, опет, неки јапански индус-

●●● Горбачов ће бити лутка године, уверени су произвођачи играчака у Јапану. Они се, наиме, спремају да на тржиште избаце лутке различитих величина са ликом совјетског председника.

●●● на гроб Рудолфа Валентина на холивудском гробљу Естрелита дел Реинл

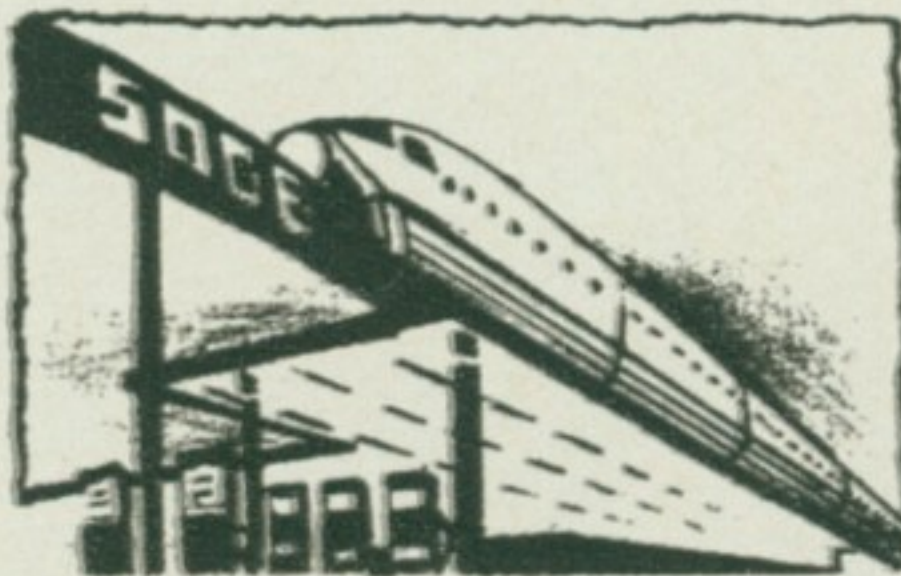

тријалац купио је, за 65.000 долара, брачни кревет који је глумица делила са Џоом ди Мајом.

●●● кит за један минут може да преплива 660 метара. Израчунато је да би овај сисар обишао Земљину куглу за осамдесет дана под условом да се свакодневно одмара дванаест часова.

дама одевена у црно. сваког понедељка оставља букет белх рада. Она то чини од 1973. године по последњој жељи мајке некад славног глумца.

●●● најбржи воз на свету, такозвани Те-же-ве који саобраћа у Француској брзи-

ном до 482 километра на час, према тврђењу инжењера могао би, сасвим безбедно да превози путнике и брзином од 500 km/h.

●●● тридесет петоро ткача из иранског градића Наина вредно су радили пуне четири године и утрошили 327.600 (радних) часова да

би изаткали највећи тепих на свету. Овај ћилим, направљен од вуне и свиле, има површину од 763 m², а тежак је три тоне.

●●● Џенифер Кларк, научник са универзитета Кембриџа, боравила је неко време на Гренланду и донела тону фосилних остатака неке врсте гуштера који је живео пре око 360 милиона година. На основу досадашњих истраживања закључено је да су први кичмењаци на Земљи дисали на уши.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

КОМПЈУТЕР

УНИВЕРЗАЛНИ ПРЕВОДИЛАЦ

„РОЗЕТА“ ГОВОРИ СВЕ ЈЕЗИКЕ

Јан Ландсберген из истраживачке лабораторије „Филипса“ у Ајндховену развија компјутерски програм који „разуме“ текстове на било ком језику

На нашој планети говори се мноштво различитих језика, а помагала за споразумевање непрестано се умножавају. И поред тога, немогуће је да се људи из

разних крајева разумеју уколико не говоре исти језик.

Смишљањем машина и правила који би омогућили да свако са сваким разговара били су закупљени многи умни људи у прошлости, па и данас. Многи уређаји за аутоматско превођење, међутим, врло често наилазе на непремостиве граматичке тешкоће и невоље у превођењу текстова.

Јан Ландсберген из истраживачке лабораторије „Филипса“ у Ајндховену (Холандија) развија програм превођења на компјутеру под именом „Розета“, назван по месту у Египту у којем су Наполеоновци 1799. године пронашли на неком камену текст исписан на три језика. У истраживању му помажу стручњаци Института за језик и говор Универзитета у Утрехту.

Савремене методе аутоматског превођења с језика на језик понекад дају потпуно неразумљиве резултате. „Розета“ је у предности над њима јер је, стручно речено, интерактивна: заснива се на независној бази знања о језичким правилима (упутствима), које програм сваки пут „консултује“ да би разумео текст.

„Розета“ користи граматику засновану на сазнањима америчког логичара Монтегјуа: тачно одређује основне изразе и правила која омогућују да се на основу њих састављају реченице. Јан Ландсберген је установио сличне начине.

Реченица са неког језика најпре се „преводи“ на „посреднички“ (правила према граматички Монтегјуа), а потом на жељени језик. Рачунар

за то време проверава у бази кроз коју пропушта дотични превод да ли изрази имају икаквог смисла. Понашање машине и програма можемо описати на овај начин. На пример, реченица „Ми осећамо његово присуство“ могла би да се преведе, уз помоћ машине, као „Он испушта некакав мирис“ или „(Ми) Наслућујемо његово присуство“. Тада на сцену ступа база знања (програм) која у изворном језику налази најбољи могући израз за глагол „осећати“. Остаје само да се он лепо уклопи у реченицу језика на који се преводи.

Покаже ли се ово довољно привлачним и оправданим, можемо очекивати да ће „Филипс“ уврстити „Розету“ у свој производни програм. До сада сличан универзални „преводац“ није постојао.

С.М.С.

Илустровао: Растко Ђирић

НОЋ КАД

СУ

ПАДАЛЕ ПТИЦЕ

Плантажеру Едварду
Џију нико није поверо-
вао да се птице малте-
не саме бацају на ва-
тру да се испеку

Долина Џатинга на први поглед ни по чему се не разликује од других котлина у планинским пределима индијске државе Асам. Усред увале је мало село у коме се живот одвија успорено, као пре сто година. Само једном годишње Џатинга оживи: крајем августа овде се окупљају сељаци из целе околине да би учествовали у необичном празнику чије би име у преводу с асамског значило „ноћ падајућих птица“.

Не ради се ни о каквом претеривању. Последњих дана лета, кад ноћи почињу да бивају дуже, на тргу у средини села пале се ватре. Око поноћи појављују се птице, круже изнад самих њихових глава тако да је сасвим лако оборити их бамбусовим штапом. А неке и саме падају. Остаје само да се са земље покупи плен који је буквално пао с неба, да се птице очерупају и испеку на ватри празничне трпезе.

„Птицопад“ траје 2-3 ноћи узастопце и понавља се редовно већ десетинама година. Становници Џатинге верују да их то богови награђују за њихово поштење.

Чиста измишљотина!

Европа је први пут чула за ову необичну појаву 1957. из књиге „Дивља природа Индије“ британског одгајивача чаја Едварда Џија који је лично присуствовао „птицопад“. Али, како аутор није био орнитолог, стручњаци су његову причу примили као чисту измишљотину. Тек 25 година касније индијски зоолог Сенгупта заинтересовао се за необично понашање птица и отпутовао у асамске планине.

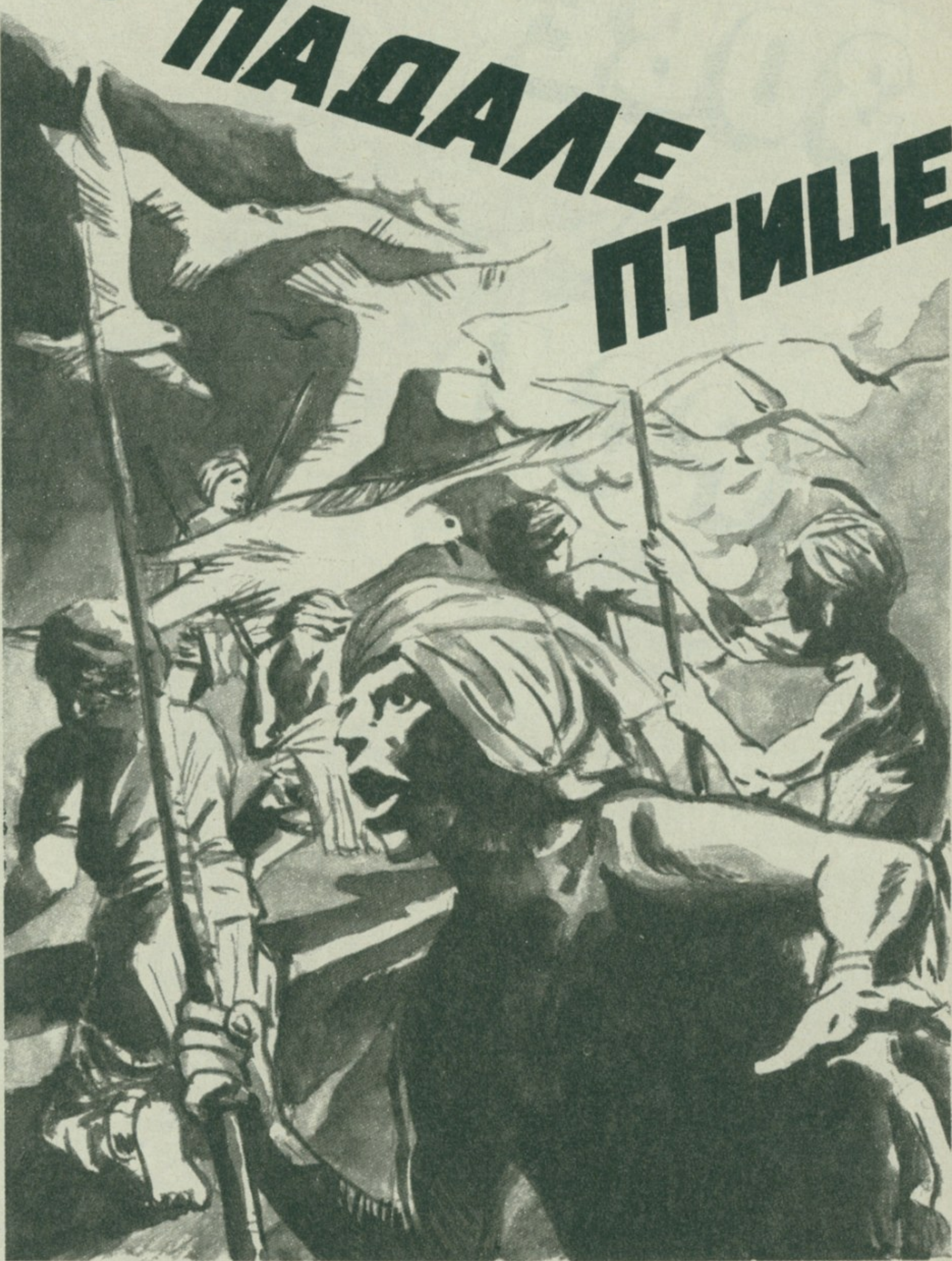
Испоставило се да је све онако како је Џи описао. И више од тога: у време „птицопада“ поједине птице улетале су право у собу ако је у њој горело светло. По Сенгуптином сведочењу, биле су у полусвесном стању и уопште се нису отимале кад би их узели у руке. Такво стање код птица траје неколико дана. За све то време оне су непомичне, одбијају да једу, а онда кад их пусте на слободу, одлете као да ништа није било.

О „феномену Џатинга“ Сенгупта је известио 50 угледних орнитолога Европе и САД и ниједан од њих није умео да да објашњење откуд овај необичан „птицопад“.

Страни научници изјавили су да желе да отпутују у Џатингу, али то није било могуће јер су због политичких немира власти у Асаму забраниле улазак странцима на своју територију.

Искључиво кад нема месечине

Недавно су се за ову необичну појаву заинтересовали сарадници Управе шумске привреде Индије. По њиховом налогу доктор Сенгупта је почео да проучава „феномен Џатинга“. Уочи „птицопада“ на крај села је подигнута осматрачница са јаким електричним фаром. Па, ипак, кад је дошло време за падање, велики део птица слетео је у село и поново на ватре.

Илустровао: Драгутин Њежић

Примећена је и друга занимљива законитост. Долина се протеже са југа на север и с обе стране села шума је потпуно истоветна и у њој живе исте врсте птица. Али, према ватри лете само оне из северног дела долине и то само онда кад дува јужни ветар.

Доктор Сенгупта то објашњава овако: према последњим истраживањима птице се оријентишу према сунцу, звездама, магнетном, а можда и гравитационом полу Земље. Неке од њих у стању су да осете чак и најбезначајније разлике ваздушног притиска, на пример у затвореној просторији оног при поду и оног близу тава-

нице. Реагују и на промену времена док је још ништа не наговештава. Вероватно се испод села у Џатинги налази центар снажне магнетне аномалије. Ипак, она делује на птице само у одређеним временским приликама и искључиво у ноћима без месечине. Управо тада дешава се нешто што буди уснуле птице у гнездима и оне привучене ватром лете ка селу. Примећено је такође да птице које живе у самом селу у ноћима „птицопада“ остају у својим гнездима, али се зато ни обичним даном никад не деси да одлете у оближње шуме.

В. М.

Стогодишњица
једног
покушаја

ПАЖЊА!

ЗОВЕ

МАРС!

Године 1892, четири године пре опита инжењера Марконија, једног од проналазача бежичне телеграфије, познати француски популаризатор астрономије Камил Фламарион обратио је пажњу читаоцима на занимљиву појаву коју је непосредно пре тога открио Едисон – необичне шуме који се понекад јављају на дугим телефонским линијама. Фламарион је претпостављао да је ова појава у вези са Земљиним магнетизмом (у суштини, био је у праву – сметње на телефонским везама и објашњавају се утицајем магнетних бура) и поставио питање: може ли се магнетно поље Земље искористити за успостављање везе с Марсовцима.

Исте године била је и прва велика опозиција ове планете кад је она најближа нашој и за то време је италијански астроном Скјапарели открио на Марсу „канале“. Данас, кад је површина Марса начичкана аутоматским станицама, ми, наравно, знамо да „канал“ у ствари представљају природне црте рељефа које видимо разливене, замањене растојањем и атмосфером. Али, тада је навелико почело да се расправља о могућности да се успостави веза с Марсовцима који, ето, чак и наводњавају своју планету, па је Фламарионов предлог и те како привукао пажњу.

Године 1909, за време следеће велике опозиције, амерички физичар Вуд предложио је да се у некој пустињи постави низ цилиндара који би с једне стране били облепљени црном материјом. Електромотори који би покретали цилиндри направљени би огромну црну мрљу која би могла да се примети са Марса. А озбиљни „Њујорк сан“ предлагао је да се на Тексаској равници поређа 5000 војника са огледалцима за бријање у руци који би на команду послали Марсовцима знак одблеском сунца.

За време следеће велике опозиције, 1924. године, техника радио-везе била је већ далеко боље развијена. Адмирал Едвард Еберле, заповедник штаба Морнарице САД, наредио је јаким морнаричким радио-станицама у Хонолулуу, Балбоу, зони Панамског канала, на Аљасци и Филипинима да 22, 23. и 24. августа кад се две планете највише приближе, заћуте и чекају сигнале са Марса. И део радио-станица Сједиње-

них Држава такође је ћутао у одређене сате. У чекању неразумљиве поруке с Марса укључени су и најбољи шифранти америчке армије.

У предграђу Лондона такође су послушничали Марс уз помоћ пријемника са 24 лампе, тадашњег чуда технике, и у дубокој ноћи на таласу од 30 хиљада метара ухватили групе од четири и пет тачака Морзеове азбуке. Међутим, стручњаци нису успели да одреде извор сигнала. Групе од по четири тачке чули су неколико пута у рано јутро у Ванкуверу (Канада), а у Вашингтону су на бежичном фото-телеграфу ухватили неке сметње из којих је могла да се сложи слика која подсећа на људски лик.

Двадесетих година нашега века сваки радио-сигнал непознатог порекла тумачен је као сигнал с Марса и изазивао озбиљне расправе како на њега одговорити.

Двадесет седмога октобра 1926. у време мале опозиције сви радио-аматери света трагали су за сигнаlima с Марса. Тада је забележен и покушај да се успостави директна веза с Марсовцима. Извесни Менсфилд Робинсон дошао је у Централну пошту у Лондону и предао телеграм на непознатом језику са напоменом да га треба емитовати у етар у таласу од 18.240 метара и то тачно у поноћ 27. октобра. У рубрици „место одредишта“ Робинсон је уписао „Марс“. Службеник се није дао збунити, наплатио му је телеграм по највишој тарифи, као телеграм за Индију (ништа даље није било ни предвиђено) – 18 пенија за реч. Касније је Робинсон поверио новинарима да је већ разговарао с Марсовцима, телепатски разуме се, и да је научио језик ових човеколиких бића високих 2,5 метра, те да ће га они сигурно разумети.

Тако се завршила рана историја покушаја успостављања везе са Марсом. Прва успешна радио-веза с црвеном планетом остварена је 1976. године кад су се на њу спустиле две америчке аутоматске станице из серије „Викинг“ које су на Земљу доставиле не само податке прикупљене различитим инструментима већ и снимке околине места на која су се спустиле. Марсоваца, ни малих зелених, ни оних виших од 2,5 метра, на жалост, није било.

В. М.

БРОЈКАМА

● Најтоплија година у последње три деценије била је 1989.

● Девет одсто Швајцараца тврди да би били спремни да учествују у извршењу смртне казне.

● Сваког месеца у Лувру се прода 10.000 разгледница са ликом Мона Лизе.

● Један од седам Израелаца истуче своју жену бар једном у току заједничког живота. Најчешћи разлог: васпитање деце.

● Број званичних излазака чланова британске краљевске породице у 1989. изгледа овако: Лејди Дајана – 239, принц Чарлс – 331, принцеза Ана – 455, принц Филип – 302, принцеза Сара – 200, принцеза Маргарета – 121, краљица мајка – 90. Рекорд држи краљица Елизабета са 488 званичних излазака.

● У фабрици „Фијат“ у Италији машине ће се током јуна и јула заустављати четири сата раније да би сто хиљада радника који су ту запослени могли да прате Светско првенство у фудбалу.

● У протеклих 20 година број развода у САД се учетворостручио.

● На маратону у Алзасу испричан је 12.531 виц. Тај ће рекорд бити записан и на корице једне књиге: „12.531 виц.“

● За осам сати продато је 120.000 карата за велики рок-концерт у корист хендикепиране деце, који ће се 30. јуна одржати у Лондону.

● Готово 9 од 10 осуђеника у Француској су мушкарци

● У Француској живи девет милиона паса, а петсто хиљада носи име Кики или Рекс.

● За 117.000 француских франака код Сотбија у Лондону продаје се Моцартов прамен косе.

● У САД постоји 26.417 пицерија (у Италији 10.000, у Француској 5.000) и 26.390 места за продају хамбургера.

● Французи за годину дана употребе седам милијарди папирних марамица – двоструко више него Шпанци, шест пута више него Канађани.

● Широм света Мекдоналдови ресторани сваког дана нахране 22 милиона људи.

● Американци више троше на храну за животиње него на храну за бебе. Мачке и пси – пет милиона долара. Бебе – 756.000 долара.

● У САД се сваког минута прода 10.000 пилића.

● У филму Едија Марфија „Ноћи Харлема“ изговорен је рекордан број псовки: 262, односно, по једна на сваке 33 секунде.

● У САД живи 75 милиона ћелавих.

● У САД сваког сата се рађа 415 беба.

● У САД најдуже се живи на Хавајима – у просеку 77 година, а најкраће у Северној Дакоти – 67 година.

● Сваког сата у САД на свет дође 2.000 кучића и 3.500 мачића.

● Француска је највећи потрошач кавијара на свету: сваке године увезе се 48 тона.

● На свету има око 800 милиона бицикла и двоструко мање аутомобила.

● Пословни ручак у Француској у просеку траје 124 минута, у САД 67.

● Принц Мохамед ал Фаси издвојио је два и по милиона долара за спасавање мачака на Флориди. У ту сврху опремљена је једна вила и 12 соба, запослен један ветеринар, неколико болничарки и 9 помоћника.

С. Милетић

ПРОЧИТАЈ
ПРОСКИТАЈ

КРЕ-КРЕ ОПОМЕНА

Научници упозоравају да се број водоземаца, нарочито жаба, нагло смањује и покушавају да објасне ову појаву. Кажу да је у Тексасу, на пример, разлог прождрљива бела чапља, у Конектикату халапљиви ракуни, у Бразилу хладне зиме, у Британској Колумбији сушна лета... Међутим, биолог Дејвид Вејк, који је проучавао жабе у 63 земље, тврди да изумирање жаба и даждевњака проузрокују киселе кише, пестициди и загађивање ваздуха. Жабе пролазе кроз две

етапе у свом животу: једна је у води, друга на копну. На тај начин долазе у додир с бројним материјама, а пошто дишу кроз готово увек влажну кожу, то тешки метали и други загађивачи тла лако прелазе у њихово тело. Осим тога, затроване су и многе животињце којима се жабе хране.

У прилог својој теорији Вејк додаје и ово: „Ако су жабе преживеле оно што диносауруси нису пре 70 милиона година, онда ни узастопне хладне зиме или сушна лета не могу да буду узрок њиховог изумирања”.

Дакле, и жабе нас опомињу...

НЕЈЕДНАКОСТ

Мушкарци и жене нису увек равноправни, па ни у алкохолизму. Након испијања исте количине алкохола концентрација етанола у крви лепшег пола је виша. Штавише, код жена алкохоличарки чешће се јављају не-

ких истраживача (како пише угледни „Њу ингланд џорнал ов медуцин”) доказује да се разлика заснива на могућности стомачне слузокоже која прерађује алкохол. Код мушкараца који пију активност ензима одговорног за метаболизам (прераду) алкохола – алкохол дехидрогеназе – за половину је мања него

воље са јетром него код мушкараца. Да ли је томе узрок само полна различитост?

Екипа италијанских и америч-

код оних који нису алкохоличари, а код жена које не пију чак нижа у поређењу са пијанцима!

С. М. С.

ВЕЛИКАНИ
ИЗ НАШЕ
ИСТОРИЈЕ

ДРЖ'

Анастас Јовановић догурао је од шегрта до секретара кнеза Милоша и управника двора његовог сина Михаила, али је остао упамћен по словима изрезаним за први буквар, скици за први орден и поштанску марку и првим литографијама и фотографијама у Србији

Народ се чудио „замајавањима” Анастаса Јовановића. Шта ће му трножац са кутијом преко рамена, питали су се људи у чаршији када су га једног дана срели да иде на калемегданску тврђаву.

Ишао је да снима Београд. Због тих, али и других фотографија, поколења ће му бити захвална. Имао је једну од прве три камере у Европи. За њу је у Бечу млади Анастас Јовановић дао последњу пару. Наиме, 1840. француски сликар Луј Дагер усавршио је технику снимања на плоче, а потом бечки професор Пецвал пронашао сочиво за фото-апарат које је оптичар Фојтгендер уградио у камеру. Анастас ју је видео на изложби.

Да се не завади са Европом

Кнез Милош је са Анастасом Јовановићем понекад збијао грубе шале, али га је волео. То што је Јовановић постао кнежев секретар, а затим управитељ двора Михаила Обреновића и не би било толико вредно помена. Анастас је, међутим, оставио неизбрисив траг као први литограф, први фотограф и изрезивач слова за први буквар у Србији. Осим тога, нацртао је скицу за нашу прву поштанску марку и орден и важио за врсног акварелисту.

Кад год је требало осмислити нешто лепо на двору – ту је Анастас, неопходна је скица – хајде, Анастасе, господин Гарашанин хоће слику на металној плочи зидног часовника – ту је опет Анастас... Исцртавао је самоваре, чајнике, свећњаке, црквене путире, свашта!

Кнез Милош га је у шали називао – Мазало, најчешће – Молерчић. Временом му се надимак усталио па је у службеним папирима вођен као Анастас Јовановић – Молерчић!

Због „разумевања у боје” чак је шио заставе. Тако је после повратка кнеза Милоша из изгнанства у Србију 1859. сам кнез наредио да се на његовом конаку у Београду убудуће застава вијори и дању и ноћу. Требало је да је поставе управник двора Мијило Барловац и Анастас Јовановић. Први да набави дугачку мотку и усади је на кров, а други да нађе платно и сложи боје. Чим се после ручка кнез Милош извезао фијакером у шетњу до Топчидера, бацио је поглед на кров не кријући задовољство што је његово наређење брзо извршено.

На несрећу, кнеза је по повратку сачекала вест да је долазио београдски мухавис Осман-паша и протествовао што се на двору вијори руска застава.

– Како руска, наша је, српска?! – брецнуо се и позвао ађутанта да утврди како треба да буду поређане боје.

Ађутант је брже-боље донео турски ферман којим се Србији дозвољава право на заставу. Писало је да одозго на доле стоје црвено, плаво и бело поље. Кнез је пожurio у двориште и пренеразио се – Јовановић је измешао боје.

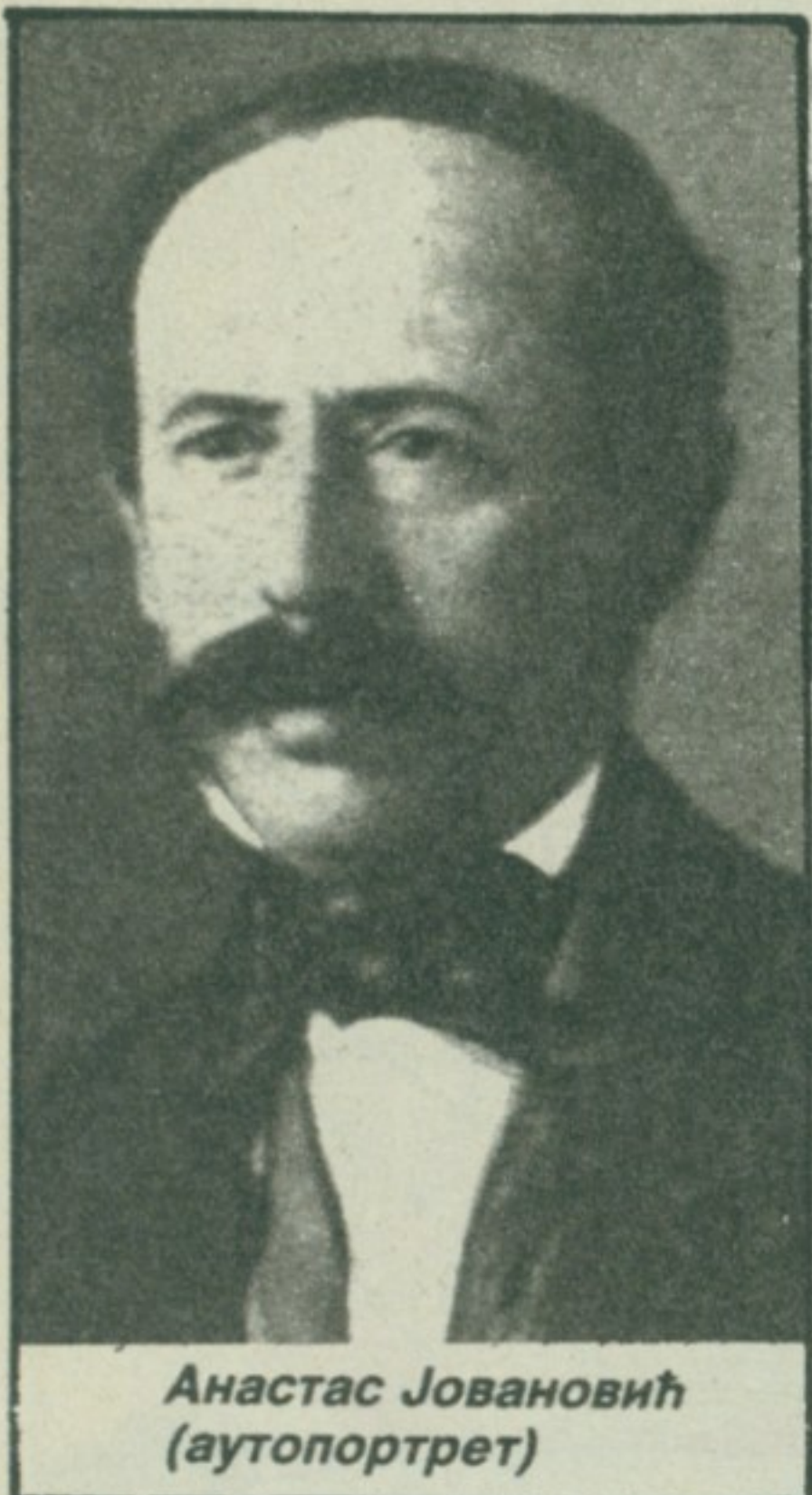
– Зовите ми Молерчића! Јој, Мазало, држ' се сада! – дрекнуо је на ађутанта.

Анастас Јовановић је дошао после неколико минута. Ноге су му клецале.

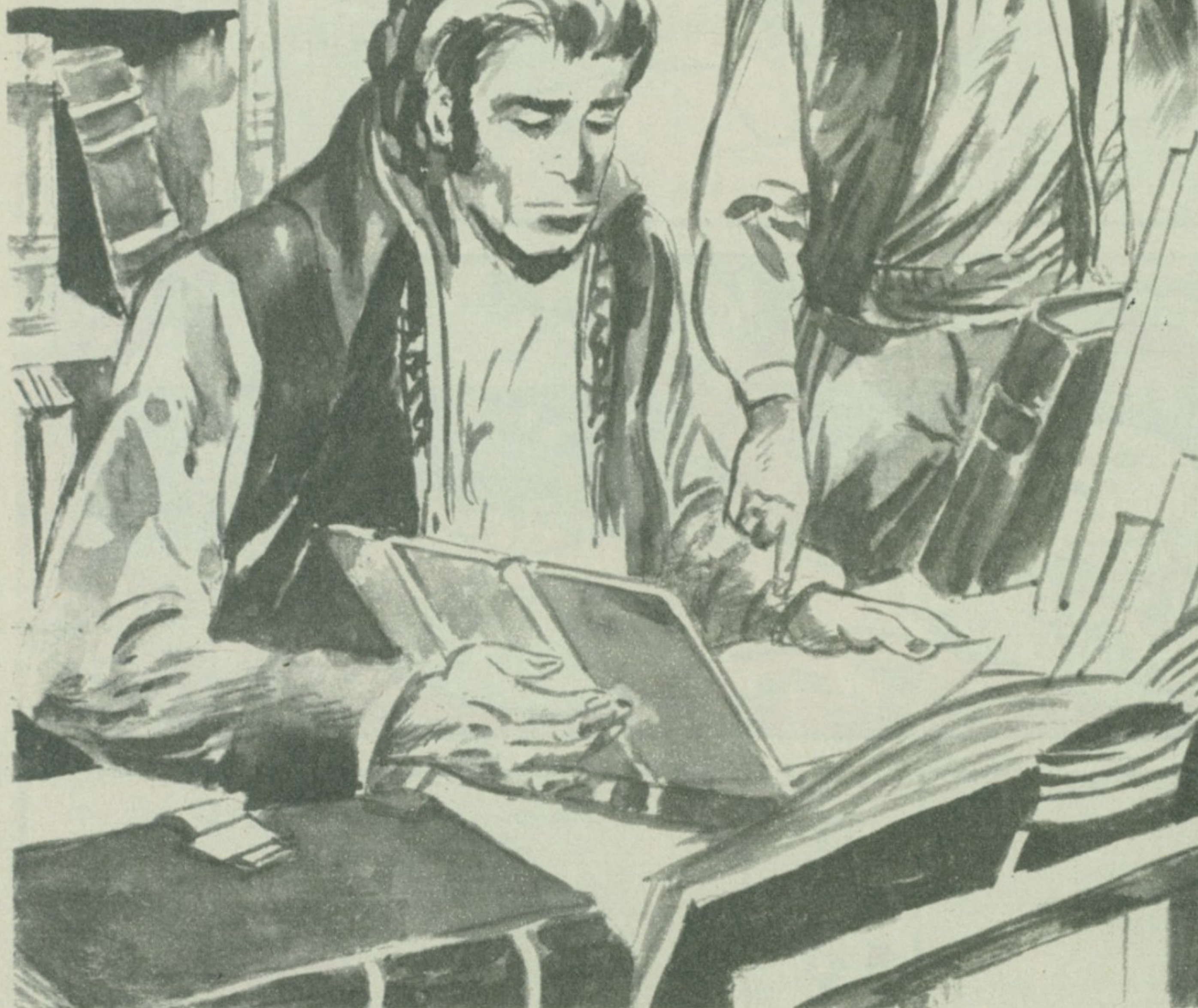
– Је ли, Мазало, црн ти дан

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

GE GA DA, MA ZA LO!

Анастас Јовановић
(аутопортрет)

Илустровао: Драгутин Њежић

кад си се родио – викнуо је кнез – па зар ти нађе да ме завадиш са Европом! Брже то рашивај па шиј како треба, или ти не гину батине!

Анастас Јовановић никада се није љутио на кнеза Милоша, чак и када овај није био у

праву. Кнежевог сина Михаила је обожавао. Био је толико привржен Обреновићима да је после убиства кнеза Михаила готово пао у очајање. Повукао се у своју кућу у Косовској улици 25 и ту живео повучено до смрти, дружећи се

само са малобројним пријатељима.

Причало се да је пореклом Бугарин. Није тачно. Додуше, родио се 1817. у бугарском месту Враце, али су му родитељи Срби. Имао је у Београду ујака који је радио као

кројач код кнеза Милоша. Када је Анастасу било девет година, отац га је довео и оставио у Београду. Тек је напунио 15 година кад су му, један за другим, умрли отац и ујак. Анастасова мајка се, са још двоје деце, преселила у Београд. Сви су се некако стисли код ујне. Анастас је почео да учи кројачки занат.

Непроцењива вредност

Следеће године у главном граду Србије отворена је Државна штампарија. Анастас је често одлазио тамо. Видећи да је дечак прилежан, мајстори су га примили да ради у словоливници. Талентован, напредовао је и убрзо постао незаменљив. Није прошло ни две године, а Државна штампарија се преселила у Крагујевац. И Анастас је прешао тамо.

Први српски буквар издао је 1838. неписмени кнез Милош. Како није било времена да се наруче слова у Бечу, двадесетједногодишњи Анастас Јовановић прихватио се да их исече и успео.

Кнез Милош је схватио да је млади Јовановић веома надарен. Дао му је стипендију и послао га у Беч у школу цртања при Академији. У то време појавила се нова ликовна техника литографија коју је Анастас напречац заволео и лако је савладао. Тако су настале прве литографије Доситеја, Вука Караџића, Лукијана Мушицког. Анастас Јовановић прочуо се као сјајан литограф и акварелиста, Србији је подарио многа вредна ликовна дела, нарочито портрете савременика. Његошев је најбољи, али када га је обузела фотографска страст, уметнички рад је свео на најмању меру, готово да га је запоставио.

Умро је новембра 1899. у осамдесет другој години. Имао је сина и кћер: оставио је фотографије старог Београда, Србије и познатих личности, а све непроцењиве документарне вредности. У позном добу причао је пријатељима како га је неком приликом на двору срео кнез Милош и упитао:

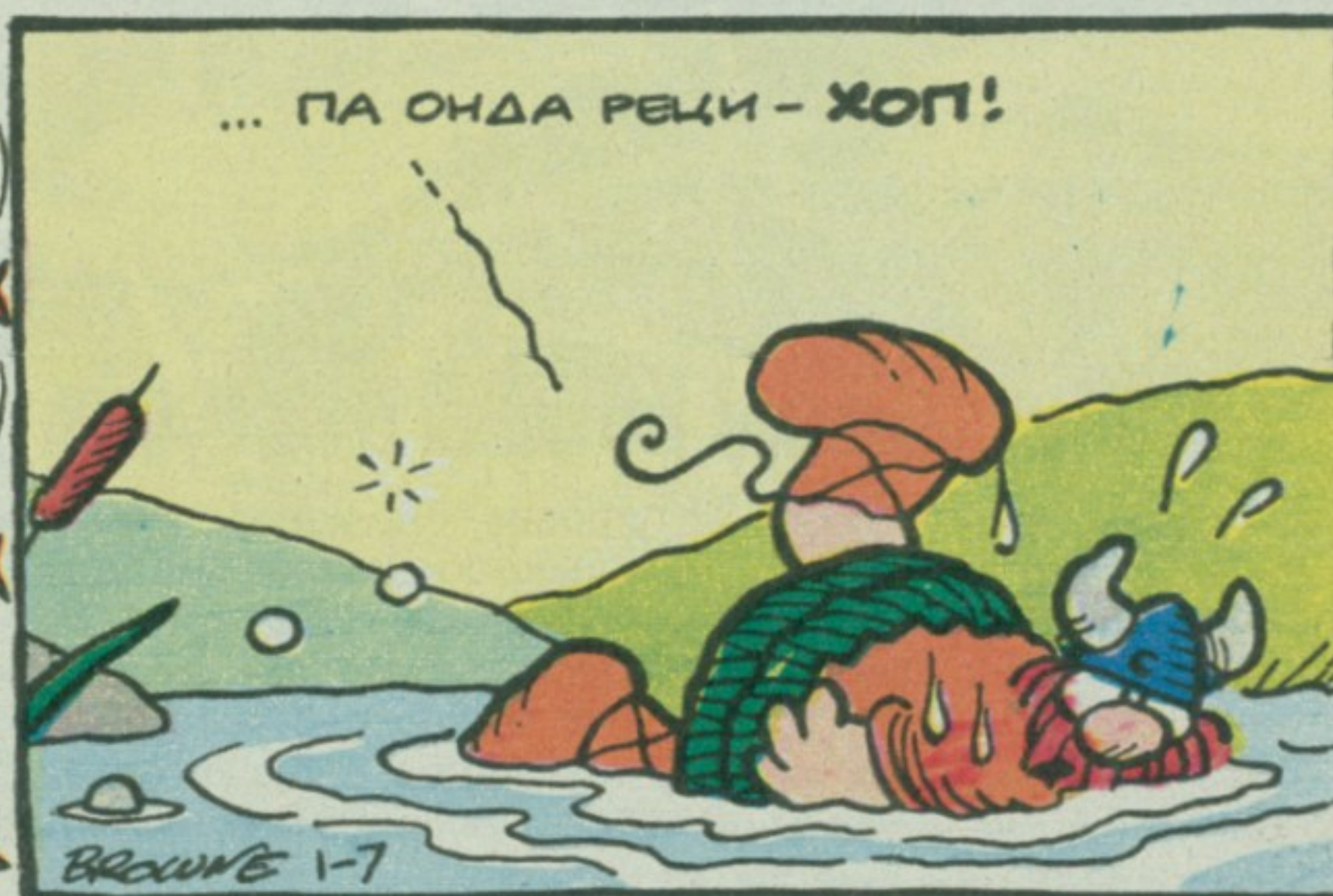
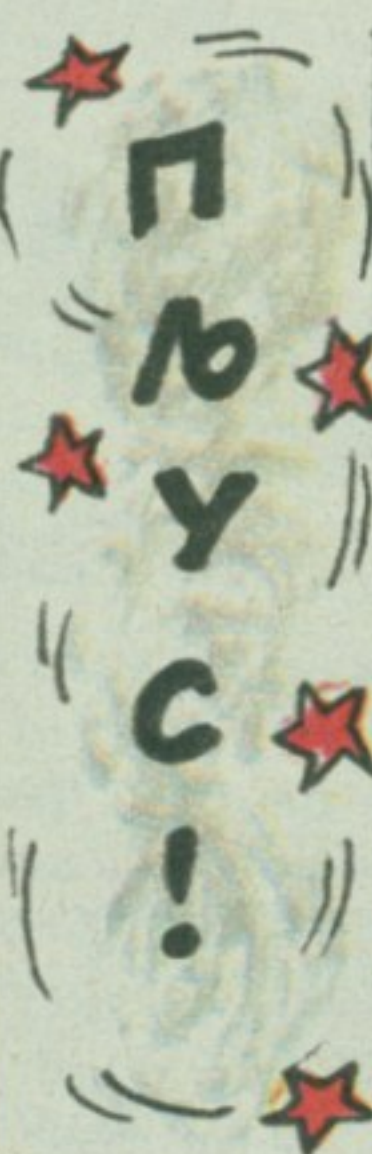
– Умеш ли ти, Мазало, да радиш нешто корисно?!

Шалио се кнез.

Миленко Тодоровић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Зашто ветрокази обично имају лик петла?

Ветроказ је уређај за одређивање смера ветра. Његов покретни део – ветруља, најчешће се састоји од једне плоче и противтега тако да читав систем може да се окреће око вертикалне осе. Када ваздух струји, противтег је увек окренут у смеру ветра.

У недостатку ветроказа, или када је ветар слаб и ветроказ се не покреће, може се користити дим из високих димњака, нека застава или трака на високом стубу ако су на погодном месту за осматрање. На бродовима се за одређивање смера ветра обично употребљава тзв. пламенац, у ствари врста заставе у облику равнокраког трапеза чија се дужа страна налази уз јарбол а краћа на другом крају и показује смер супротан ономе откуда ветар дува. Када се брод креће, пламенац не показује смер правога ветра, већ тзв. привидног који је резултат деловања правога ветра и ветра изазваног кретањем брода. На аеродромима ветроказ је рукав или „кобасица“, у ствари дугуљасто црево које пилотима видљиво показује смер ветра.

У Европи је био обичај да су се најједноставнији ветрокази израђивали у облику петлова. Овај обичај потиче из 9. века када је по наређењу римског папе шиљак сваке цркве морао бити украшен петлом. Према Новом завету један од највернијих Христових ученика био је апостол Петар. Христ му је прорекао да ће га се он трипут одрећи пре него запевају петлови. И, према предању, када су момци свештеника и фарисеја дошли да ухвате и свежу Исуса Христа св. Петар је морао три пута

да одриче да је његов ученик и онда је петао одмах запевао. Петао је, као знак покајања, постао амблем апостола Петра или у другом тумачењу петао је ђавољев изасланик који је искушавао св. Петра. Понекад се лик петла тумачи и као симбол проповедника Јеванђеља.

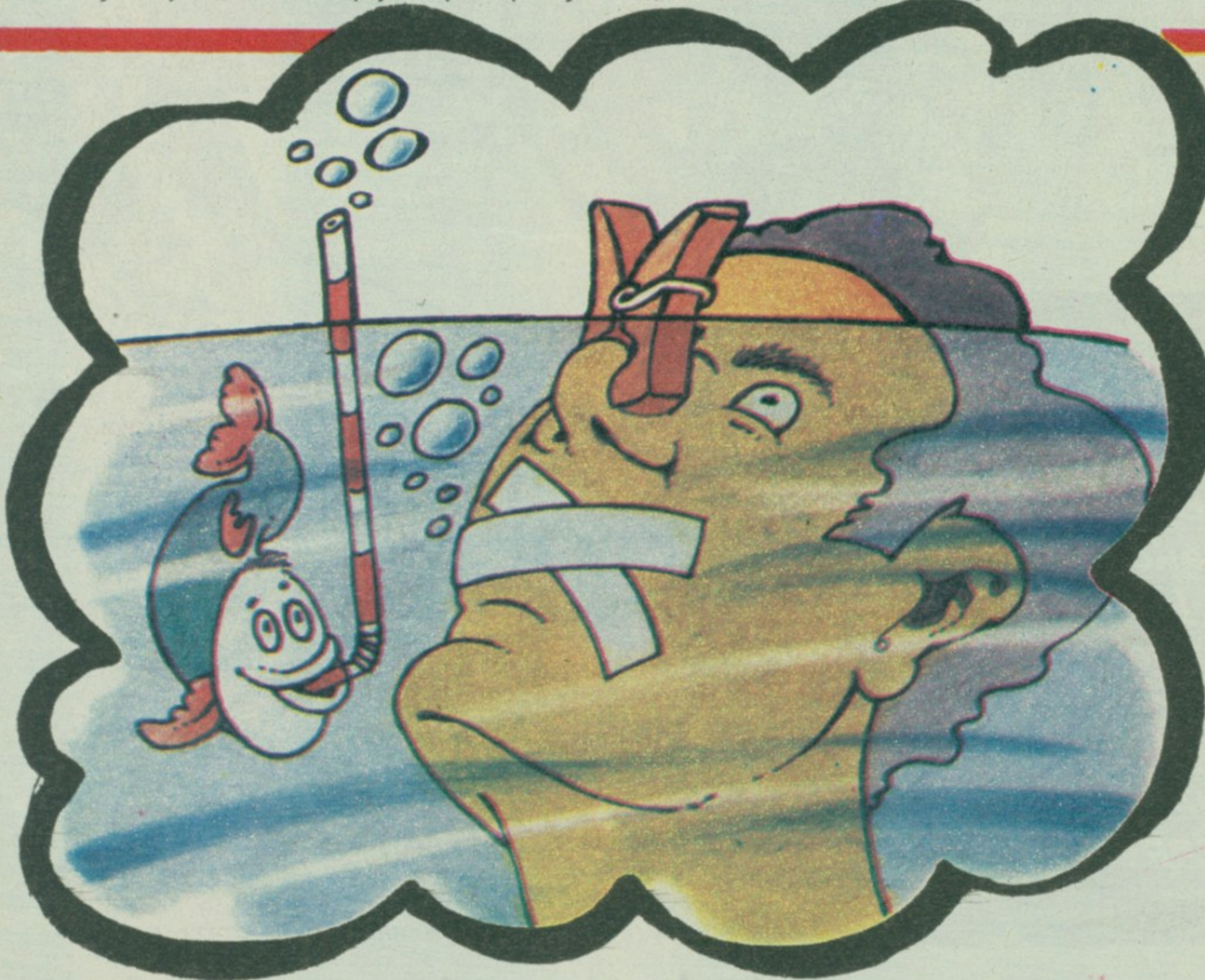
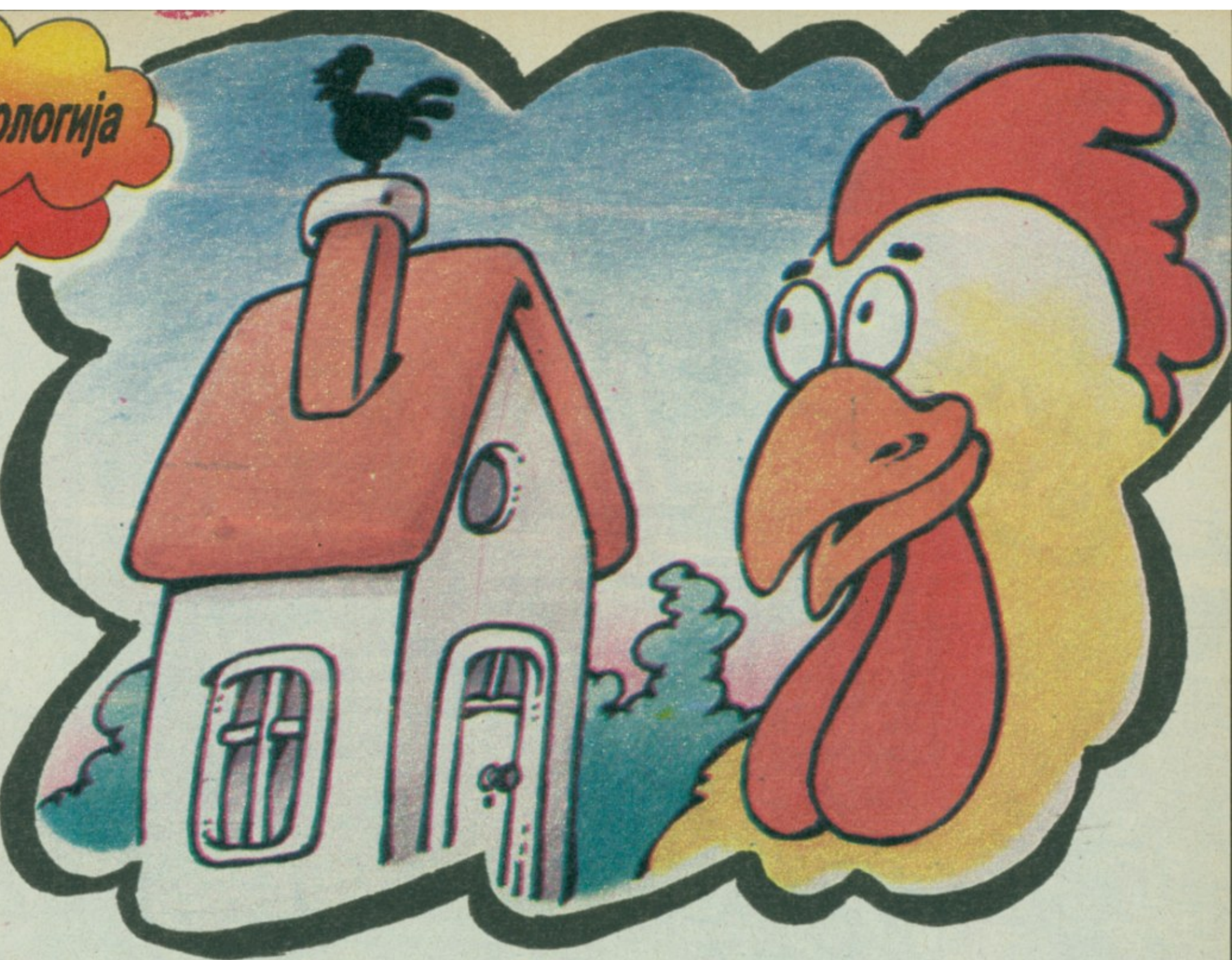
По другом предању, петао је представљен као симбол опрезности и бдења (будности), па је петао на црквама служио да подсети вернике да „црква божја бдије над душама оних који верују“.

Према овом последњем значењу петао је, као један од симбола, прешао у ренесансну и барокну уметност. Тако се, на пример, на Рембрантовој слици „Ноћна

стража“, као детаљ, види девојка с петлом што је требало да нагласи војничке врлине и будност градске патроле.

На кућним димњацима стављани су лимени петлови који су се усмеравали према ветру. Око петла се сужавао млаз ваздуха а тиме се, како нам је из физике познато, повећавала брзина струјања. Услед веће брзине, притисак је око отвора на димњаку мањи тако да разлика притисака у димњаку и око димњака дејствује навише. Тада димњаци боље вуку.

Данас се ветрокази све ређе постављају, јер постоје други савремени метеоролошки инструменти. Многи такви стари ветрокази се чувају јер имају декоративну и уметничку вредност.

Колико ваздуха удише и издише човек у току 24 часа?

Знамо да је ваздух од пресудног значаја за живот на земљи али о њему ретко мислимо сем у случајевима кад је јако загађен или исувише влажан.

Мало људи зна колико ваздуха удише. Здрав човек чини око 20.000 удисаја и издисаја за 24 часа, пропуштајући кроз плућа око 15 kg ваздуха. Поменимо ради упоређења да је човеку за то време потребно нешто мање од 1,5 kg хране и око 2 l воде. Човек може живети, приближно, 5 седмица без хране и 5 дана без воде али само око 5 минута без ваздуха. Забележен је случај Француза који је, не крећући се, провео под водом чак 6 минута и 24 секунде. Сви остали рониоци нису успели да под водом издрже дуже од 4 минута и 40 секунди.

Ваздух који ми удишемо зими унеколико је другачијег састава од летњег. Снег из ваздуха као да упија неке његове саставне делове. Зими се у ваздуху смањује садржај амонијака док се количина угљен-диоксида и озона повећава.

М. Поповић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ДУГА, ДУГА ШИЕТЊА

Пожртвовање
без
граница:
Ај-вех-дех

Гомила насмејане, бучне деце окупила се око ситне женице коју су знали по имену Ај-вех-дех, што ће рећи „благородна“. За многе од њих она је била једина мајка коју су икада упознали. Узвраћајући осмех, рекла им је: „Вечерас ћете рано поћи у кревет. Сутра идемо у дугу шетњу кроз планину – дугу, дугу шетњу“!

Деца, било их је близу стотину, раштркаше се у своје одаје у трошној мисионарској згради недалеко од Јангченга. Тај град у кинеској провинцији Шанси, око 560 километара југоисточно од Пекинга, постајао је средиште рата. Било је то 1941. године, и Други светски рат управо се проширио и на Азију. Али, Кина и Јапан били су већ много година у рату – и сада су се јапанске армије све више приближавале. Као хришћан-

Јапанска армија се приближавала, и требало је што брже побећи. Тако је отпочела једна дуга, мукотрпна одисеја чији су јунаци била деца и њихова храбра старатељка

ска мисионарка, жена из Европе позната под именом Ај-вех-дех већ се налазила на јапанском списку „тражених“, а и сама деца би се нашла у опасности.

Ход по мукама

Тако је Ај-вех-дех закључила да она и њени мали штићеници морају да побегну преко планине у Сиан, где ће бити безбедни. Није имала ни новца ни хране за путовање, али јој је локални мандарин (владин службеник) дао нешто проса и два човека да га носе један део пута. С тугом се последњи пут осврнула према мисији која је била њен дом и

дом сирочади и напуштене деце о којима се старала. Била је то прилично чудна мисија: служила је, заправо, као крчма за гониче мазги, који су тада, у том делу Кине, обављали теретни транспорт на велике даљине. А имала је и чудно име – „Крчма осам срећа“.

У зору следећег дана дружина је кренула на пут: 27 нешто старијих дечака и девојчица – најстарије је имало само петнаест година, а остали су била деца млађа од осам година. Корачали су полако дуж планинских стаза, често

*Ход по мукама:
На челу са својом
помајком, гомила
бучне деце
кренула је кроз
беспутне планине*

застајујући ради прозивке, да би се проверило да неко није нестао. С времена на време припаљивали би ватру да скувају нешто проса у гвозденом лонцу.

Али, просо није могло вечито да траје. Седмог дана установили су да немају ни хране ни склоништа. Ципеле су им се готово распале, а многима од њих стопала су била изранављена и крвава. И управо кад се Ај-вех-дех са очајањем питала шта да ради наишла је група кинеских војника. Невоља око хране, бар за тај дан, била је решена.

Пет дана касније прешли су преко планинског гребена те-

турајући се, гладни и болних ногу, наниже према селу Јуан Ку на Жутој реци – и према сигурности. Али, у Јуан Куу није било помоћи за њих. Јапанци су га бомбардовали, и у селу су остали само стари људи, сувише стари и слаби да би побегли. Дружина је продужила даље до обале реке – али ту није било ниједног чамца да пређу преко.

Најзад у сигурности

Три дана су Ај-вех-дех и њени штићеници чекали на обали реке, живећи од ретких отпадака хране које су налазили у рушевинама Јуан Куа. А онда, трећег дана, гласови деце која су певала неку химну привукли су пажњу неколицине кинеских војника

који су, мотрећи на долазак Јапанаца, патролирали дуж реке. Војници су упутили сигнале својим колегама на супротној обали, и убрзо је стигао један чамац да пребаци

уморну дружину. На другој обали сељаци су их позвали у своје куће и нахранили их.

У варошици Миен Чих, неколико километара даље, добили су још нешто хране – а једна претерано ревносна службеница полиције хтела је да ухапси Ај-вех-дех због илегалног преласка границе. Срећом локални мандарин им је прискочио у помоћ и отпратио их до железничке станице, да возом превале део пута. За већину деце то је био најстрашнији тренутак читаве авантуре: кад је огромни гвоздени змај, бљујући ватру и дим, тандрчући ушао у станицу деца су се смртно престравила и разбежала. Била је потребна читава вечност да их поново окупе...

Путовање возом трајало је четири дана. Затим су поново наставили пешице, да би прешли преко још једног планинског венца. Након тродневног пешачења стигли су до друге железничке пруге. Овога пута сместили су се у воз који је превозио угаљ. Бескућни бегунци потрпали су се у вагоне са угљем и композиција је полако кренула кроз ноћ. Следећег јутра зачуо се бучан дечји смех: „Ај-вех-дех, погледај, сви смо постали црни!”

Онда их је још једно путовање возом, овога пута у правим путничким вагонима, одвело до Сиана; али град је био сувише пун избеглица да би их прихватио. Најзад је дошла и права помоћ: једна организација за избеглице преузела је бригу о изнуреној деци. После четвртог путовања возом деца су смештена у једно сиротиште у граду Фуфенгу. Тако се окончала њихова одисеја која је трајала више од месец дана.

Што се тиче Ај-вех-дех, она се тешко разболела од

ТАЈНА АЈ-ВЕХ-ДЕХ

Ај-вех-дех, јунакиња „Дуге, дуге шетње”, звала се Гледис Ејлворт. Радила је као собарица у Лондону, а онда је подигла своју уштеђевину и отишла у Кину, где је постала хришћанска мисионарка.

Гледис Ејлворт провела је укупно двадесет година у Кини. Три године након свог епског путовања вратила се у Енглеску, где је објавила аутобиографски роман. Према том роману снимљен је филм „Крчма седам срећа”. Остатак свог живота Гледис је провела у Енглеској, држећи предавања и проповеди. Умрла је 1970, у 68. години живота.

грознице. Лекари из локалне хришћанске мисије лечили су је и неговали током вишенедељног делиријума, све док се није сасвим опоравила.

Г. В.

Илустровао: Горан Марковић

ИЗЛЕТ ДО

„Шатл“ само што не полети

Купола на лансирној рампи се отворила, ракетни мотори су заурлали и наше међупланетарно путовање је почело... Једино што нисмо очекивали било је да ћемо на повратку пасти у океан

Главни терминал са кога се одлази у космичке авантуре

Пошто су путовања у космос учестала, са Земље се више не може отићи без пасошке и царинске контроле. Љупке граничарке ипак нису биле претерано строге, па смо све формалности обавили убрзо и после краћег пута нарочитим возилом обрели се у самом „срцу“ космодромске зграде. Имали смо времена да пре полетања мало прошетамо

Пасошка и царинска контрола уочи напуштања Земље

ЗВЕЗДА

Тренинг центар за младе астронауте има оригиналну опрему америчке свемирске агенције НАСА

предворјем свемирског аеродрома, чија унутрашњост неодољиво подсећа на призоре из „Одисеје 2001“. Уместо „Хала“, видели смо његове много млађе и мање рођаке који су трептали сигналним светлима. Могли смо такође да, чекајући, попијемо „астронаутску“ кафу, пробамо

неке од специјалитета из тубе или у облику пилула – главно послужење на међупланетарним летовима – или да се мало играмо са роботима. А све то да бисмо разбили трему уочи међупланетарног пута.

Дошло је време за укрцавање. Путокази су јасно усмеравали многобројне путнике:

ка „Лунарном експресу“, „Планетарној крстарици“ или ракетодому за међузвездану црну рупу. Било је, међутим, и јасних упозорења да, кад се једном крене, предомишљања више нема.

Стигли смо до својих седишта у „Планетарној крстарици“. Капетан-робот упозорио нас је да се вежемо. Мало потом отворила се велика купола на лансирајућој рампи, заурлали су мотори и кренули смо ка небу, у сусрет планетама...

Авантуре међу планетама

Тако је изгледао почетак авантуре у „Свету васионе“, првом забавном парку на свету, посвећеном искључиво свемиру. Изграђен је на јужном јапанском острву Кјушу и за посетиоце отворен крајем априла. То је истински, и досад сигурно невиђен, „космички Дизниленд“ који данас верно дочарава оно што ће тек сутра бити стварност.

Описано путовање је, наравно, ко бајаги, али готово верно подражава право. Јер, док седимо везани за седиште на платформи чије кретање дочарава гравитацију ракете која убрзава, вишедимензионална слика изнад глава и вишеканални звук толико преокупирају чула да доживљај постане „прави“ већ после неколико секунди.

Међупланетарно путовање се тако не само замишља него и проживљава. После проласка кроз Сатурнове прстеневе, улазак у атмосферу Марса, потресе изазване експлозијама на Сунцу и два-три блиска сусрета са метеорима, били смо више него срећни што је наш робот-капетан, после само двадесетак минута вожње светлосном брзином, брод усмерио ка Земљи, тако питома плавој из космичких висина. Али, нисмо очекивали да ћемо прво пасти у океан, а тек потом, кроз посебно подводно прихватилиште, стићи на место поласка.

„Свет васионе“, који је испланирала и, уз много милиона долара, на простору једне напуштене топионице направила позната корпорација јапанске тешке индустрије „Нипон челик“ замишљен је као место где снови о излетима међу звезде, који ће сигурно бити могући у будућности, могу да се остваре већ данас. Наменен је колико младима – да се на време упознају са оним што их чека сут-

ра – толико и старијима, да бар мало осете оно што можда неће доживети, само зато што су се прерано родили.

Поред фантастичних планетаријума, галактичког позоришта, дворана са „космичким медијима“ и других чуда начињених уз помоћ најсавременијих уређаја за звук, слику и аутоматику, „Свет васионе“ омогућава и откривање талената за свемирске летове. Овде је наиме уграђен и астронаутски центар са правим уређајима за тренинг космонаута купљеним од америчке свемирске агенције НАСА.

Наменен је, пре свега, млађим посетиоцима који за четири дана, колико траје обука за астронауте пролазе све вежбе и испите као и прави путници у свемир. Ту су нарочито уређаји за подражавање бестежинског стања, столице за тренинг великог убрзања, тродимензионалне осе за вежбање сналажења у простору, па и макете ракетоплана „шатл“ са унутрашњим уређајима који су верна копија правих.

Студио за старење и подмлађивање

Модел „шатла“ у природној величини постављен је у једном делу „Света васионе“: издалека се чини да ће сваког тренутка полетети. „Шатл“ и изблиза изгледа као прави. Прилази му свако ко жели да купи нешто за успомену у оближњем „Свемирском базару“: амблеме бивших космичких мисија или право астронаутско одело. Али, најзанимљивија успомена може да се понесе из фотографског студија „Космедија“: нарочитим фото-апаратима тамо могу да нас сликају 20 година старије или исто толико млађе, зависно од тога колико сте стари.

„Свет васионе“ очекује око 20 милиона посетилаца годишње, или шездесетак хиљада сваког дана. Управа „Нипон челика“ верује да нико неће отићи разочаран. Очекивања нису претерана – судећи бар по искуству групе страних новинара, међу њима и нашег извештача, која је имала прилику да лично доживи обрушавање у црну рупу или крстарење кроз Сунчев систем. То су доживљаји који се не заборављају. Штета је једино што су и Јапан и острво Кјушу, иако на Земљи, далеко за многе становнике наше планете жељне авантура.

Милан Мишић

Кад се прође кроз ова врата, предомишљања више нема

Кад је сазнао да је његова земљакиња Анђела Бандини поставила нови светски рекорд у роњењу на дах, тридесетпетогодишњи Римљанин Стефано Макула одлучио је да га надмаши. Без ронилачке опреме и за само 55 секунди, Анђела је 3. октобра прошле године у водама код Елбе доспела чак до 107 метара дубине! Цео овај храбри и неизвесни подухват трајао је укупно 2 минута и 46 секунди.

Али, Стефано је био у пуној кондицији и сасвим сигуран у себе: он ће први да досегне фантастичних 110 метара испод морске површине. Тренирао је данима, тако да његови пријатељи и бољи познаваоци овог врло напорног спорта нису ни помишљали да би се одважном и искусном рониоцу могло догодити ишта опасно и непредвиђено.

Међутим, још једном се показало да је роњење на дах једина дисциплина у роњењу где постоји рекорд, само за људе челичне воље и истог таквог тела, плућа поготово.

Ујутро последњег дана октобра 1989. флотила чамаца запловила је ка острву Понци, у подручју Калафеола. Поред бројне пратње, у њима су били и лекари, новинари и карабинијери. Уз насмејаног Стефана седела је његова девојка Елеонора Валоне, сарадница римског спортског центра за роњење. На око три и по километра од обале Макула је одабрао место за покушај обарања светског рекорда.

– Осећам се изврсно и ићи ћу веома дубоко – рекао је Елеонори пре него што је почео да ради вишеминуутне вежбе неопходне хипервентилације, дубоког дисања да би у крв „сабио“ што више кисеоника. Затим је ставио маску на лице, осмехнуо се и скочио у море.

Рекорди са сенком смрти

Први службено забележени светски рекорд у роњењу на дах постигао је 1949. године у Напуљском заливу Италијан Рајмондо Бачер – 30 метара – што је према подвигу Анђеле Бандини личило на обично купање.

Године 1960. и данас легендарни Енцо Мајорка, такође Италијан, досеже до 45 метара дубине. У следећих петнаестак година, у жестоком надметању између њега, Американца Крафта и Француза Мајола, достигнуте су задивљујуће дубине од преко 80 метара. Али, оваква такмичења постала су и врло опасна за здравље и живот ронилаца, па је CMAS, Светска федерација за подводне активности, одлучила 1970. године да више не региструје светске рекорде дубинског роњења на дах. То, међутим, није спречило одважне и снажне рониоце да уздајући се само у своја плућа допру до дубине где пре њих није био ниједан човек. Страст рушења граница људских могућности, подстицана примамљивим понудама моћних фирми, била је ипак јача од било каквих упозорења. Уз помоћ тега од 22 килограма Мајорка је 1974. заронио до 87 метара. Већ следеће године Мајол га је надмашио за пет метара.

Данас се сматра да човек (наравно, само ако је потпуно здрав и у доброј физичкој кондицији) може без муке да зарони до 30 метара, дакле до давног Бачеровог рекорда. Међутим, на већим дубинама у људском организму долази до видних, често и трагичних промена.

ЖИВОТ

ПИШЕ

ДРАМЕ

НИКАД ВИШЕ ДОЛЕ!

Ронећи без опреме, само на дах, Стефано Макула је без муке доспео до 90 метара дубине. Тад му је груди пресекао језив бол

Наше тело састоји се од 65 до 75 одсто воде. Познато је да ова течност и под највећим притиском готово не мења запремину, па због тога у великој дубини долази до трајних изобличења, односно механичких повреда чврстих делова организма, као што су грудни кош, коштани спојеви, зглобови и сл. Дакако, највећем притиску и променама изложена су плућа рониоца.

На сваких десет метара дубине, односно воденог стуба, притисак расте за један бар. Томе се додаје и један бар притиска који осећамо ван воде, тако да ронилац на дубини од, рецимо, 30 метара трпи притисак од 4 бара. На дубини од 110 метара, коју је желео да досегне Стефано Макула, његово тело трпело би притисак од чак 12 бара. Поређења ради, рецимо да је притисак у аутобуској или камионској гуми око 6 бара: кад експлодира, тај ваздушни удар може да повреди човека у близини.

У води, средини за коју је људски организам неприлагођен, најтеже је плућима: ако је уобичајени капацитет овог органа, на пример, 6 литара, он се већ на дубини од 10 мета-

ра смањује чак за половину! Као последица огромног притиска и измењене потрошње кисеоника, врло честа је хипоксија, односно невестица, која за рониоце може да буде кобна.

Свим овим опасностима у сусрет спуштао се и Стефано Макула.

Плућа отичу...

С лакоћом је савладао првих педесетак метара. Без тешкоћа је допро и до 90 метара, до дубине коју је на тренинзима освајао толико пута. Јасно је видео беле траке на сајли затегнутој од површине до дна. Али, кад је прева-

лио деведесети метар, груди му је одједном пресекао језив бол и тај беличаста путоказ почео је да се губи из замућеног погледа. И поред лоших предзнака, није ни помислио да одустане. Зар да буде поражен ту надхват рекорда, славе, награда? Све те тешкоће ће

да прођу и он ће доказати да је најбољи на свету, шампион.

Тачно на стотом метру појавио се едем плућа: од притиска и течности у овом органу дошло је до отицања, што изазива жесток бол и губитак свести. Последњим напорима мишића, плућа и разума некако је доспео до 102. метра, али даље није могао. До малочас снажно тело одједном је изгледало сасвим беживотно. Истог трена у пратећој екипи дата је узбуна.

Одважни Стефано Макула брзо је извучен. У први мах је изгледало да му нема спаса. Био је у дубокој несвести, пулс му је био све спорији и већ на критичној граници, откуцаји срца све слабији и тиши. Присутни анестезиолог је чинио све да га поврати у живот. Ско-

ро пола сата лекар је вештачким дисањем уста на уста упорно покушавао да Стефану поврати дах. Најзад, чим је ронилац уморно отворио очи, хитно је превезен у римску клинику Ђемели.

Иако се опорављао брзо и мада се на изглед и чинио сасвим здрав, лекари се још уздржавају од било какве прогнозе могућих последица. Али, зато је сам Макула у једној реченици исказао све што је доживео:

– Никад више нећу доле!

Биле су то прве речи које је изговорио у болници. Речитија је била Елеонора:

– Доста је с рекордима! Стефано је два пута био готово мртав, трећи пут му не би било спаса...

Међутим, сасвим другачије је мислио двадесетосмогодишњи Кубанац Франциско Родригез, међу рониоцима на дах познат под надимком Пипин. Реч је о правој момчини: висок је 187 центиметара, тежак 91 килограм с плућима капацитета 7,8 литара. Готово целу прошлу годину Пипин је тренирао под надзором свог идола Енца Мајорке, да би само два дана после неуспеха Стефана Макуле заронио на 112 метара! Подухват је укупно трајао 3 минута и 3 секунде и изведен је у водама код Сиракузе.

За овај рекорд Родригеза је обилато наградила једна позната италијанска фирма. Али, страшна дубина до које је допро граница је само до појаве следећег момка челичних плућа, мишића и воље. А несмотреност у опасној игри са зовом дубина односи само код нас по једног рониоца годишње.

И. Л.

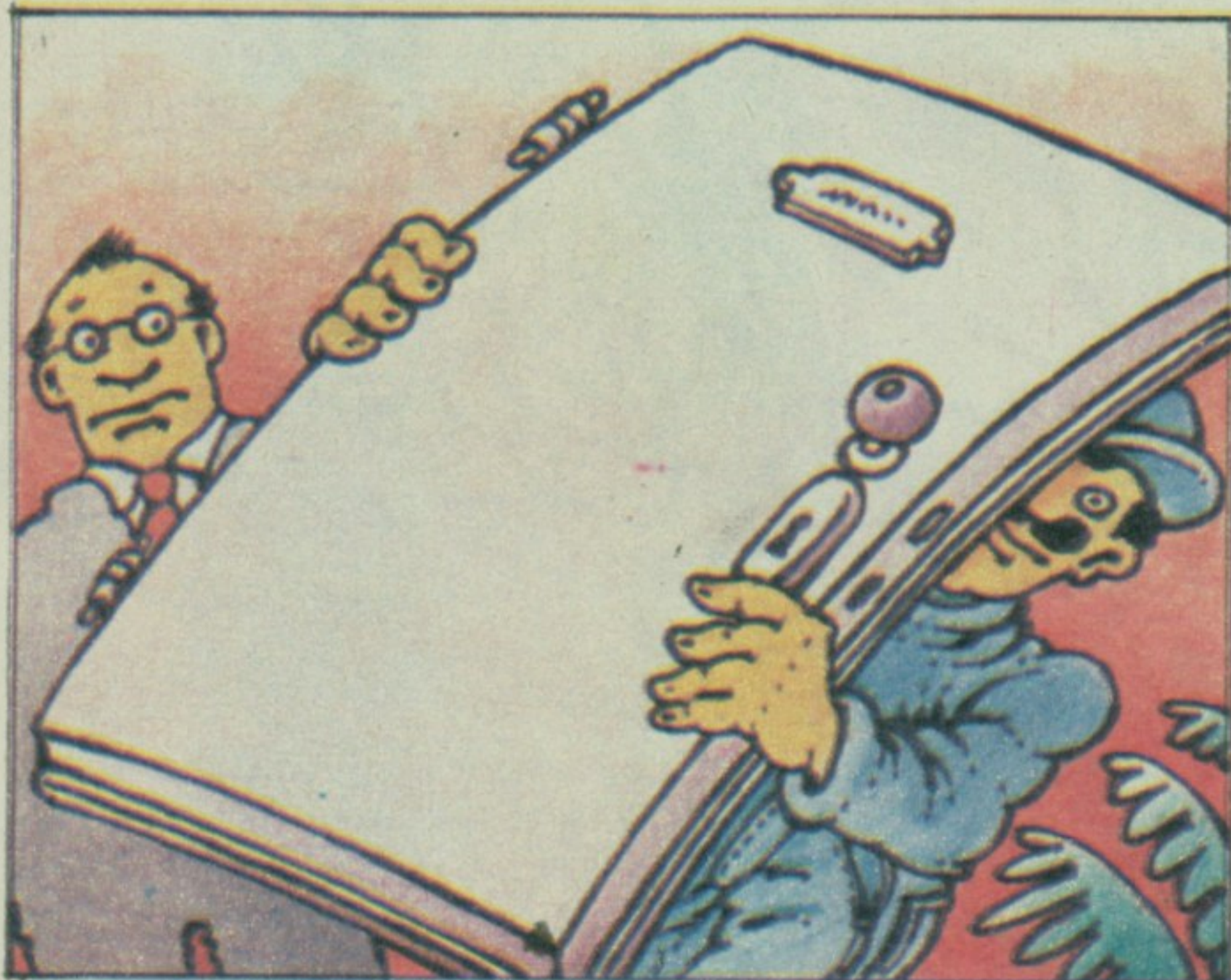
Илустровао: Петар Радичевић

МА ШТА КАЖЕШ

АЛ' СЕ РАЗУМЕМО

Када су ме поставили за директора једне школе у Венецуели, још првог дана желео сам да кажем школском послужитељу да све мора да буде тип-топ. Пошто ја нисам знао шпан-

ски, а послужитељ није говорио енглески, споразумевали смо се рукама.

Док смо разгледали једну од учионица, приметио сам да су шрафови на шаркама врата олабављени. Показао сам послужитељу врата и руком направио покрет који је требало да значи заврнути. Он ме је погледао бело, па сам узео шрафцигер и затегао један шраф. Послужитељ је заблистао и климнуо главом с разумевањем. Дао сам му шрафцигер да заврши посао и сав задовољан отишао у своју канцеларију.

Пет минута касније послужитељ је тријумфално донео врата и ставио их на мој сто. ■

Ридер'с дајџест

ПУПОЉАК ИЗ КЕНТАКИЈА

Када је амерички боксер Волтер Еџертон, из ко зна којих разлога зван „Пупољак из Кентакија“, 4. фебруара 1916. у четвртој рунди нокаутирао Џона Хенрија Џонсона, победио је човека старог четрдесет пет година. Неупућени би рекли како је искористио прилику да се истакне против постаријег противника. И не би били у праву јер је Еџертон имао пуних шездесет пет година. Колико је познато он је једини човек на свету који је као пензионер био професионални боксер. ■

ЉУБАВ И ГОДИНЕ

● Ако можете да учите на туђој грешци, вероватно сте ви били жртва.

Франклин Џонс

● Брод не сме да се држи на једном сидру нити живот на једној нади.

Епиктетус

● Само будала мисли да су цена и вредност једно исто.

Антонио Мачадо

● Године не штите од љубави, али љубав штити од година.

Жана Моро

● Не бацајте стару канту док не проверите да ли нова држи воду.

Шведска пословица

● Напредак има и својих мана: ноге не можете да загрејете у микронефтини.

Даг Ларсон

НАЦИОНАЛНИ ПОНОС

Тренутно је у моди веровање да величина једне нације зависи од њеног материјалног богатства. Као и све помодне идеје и ова је погрешна. Величина нације зависи од њене снаге, поноса и принципа. За то је потребан лидер који оличава националне вредности и тако подстиче народ да се понаша у складу с њима. ■

„Волт стрит џернал“

СУДБИНА ПИСМА

Господин у пошти испред мене био је забринут за судбину писма које је хтео да пошаље.

— Ваљда се неће изгубити?
— питао је службеницу за шалтером.

— Не, господине, пошта се никада не губи, само понекад не стиже на праву адресу — гласио је утешан одговор.

„Гардијан“

ШКОТСКА ПОСЛА

Оглас у Единбуршким новинама: НОВЧАНИЦА ОД 5 ФУНТИ ИЗГУБЉЕНА У БЛИЗИНИ ЖЕЛЕЗНИЧКЕ СТАНИЦЕ. ДРАГА УСПОМЕНА. ■

„Дејли телеграф“

И ТО СЕ ЗОВЕ СРЕЋА

У Совјетском Савезу ред је жив и веома живахан организам. Дobar ред за чекање има своја неписана правила, свој дух и своје шале.

„Немојте случајно да помислите како је код нас куповина само страхан замор“, изјавила је једна Русиња нашем дописнику. „Када дуго

чекате у реду, борите се за своје место по мразу и, најзад купите оно што желите, осећате да сте обавили нешто велико и важно и просто блистате од среће.“

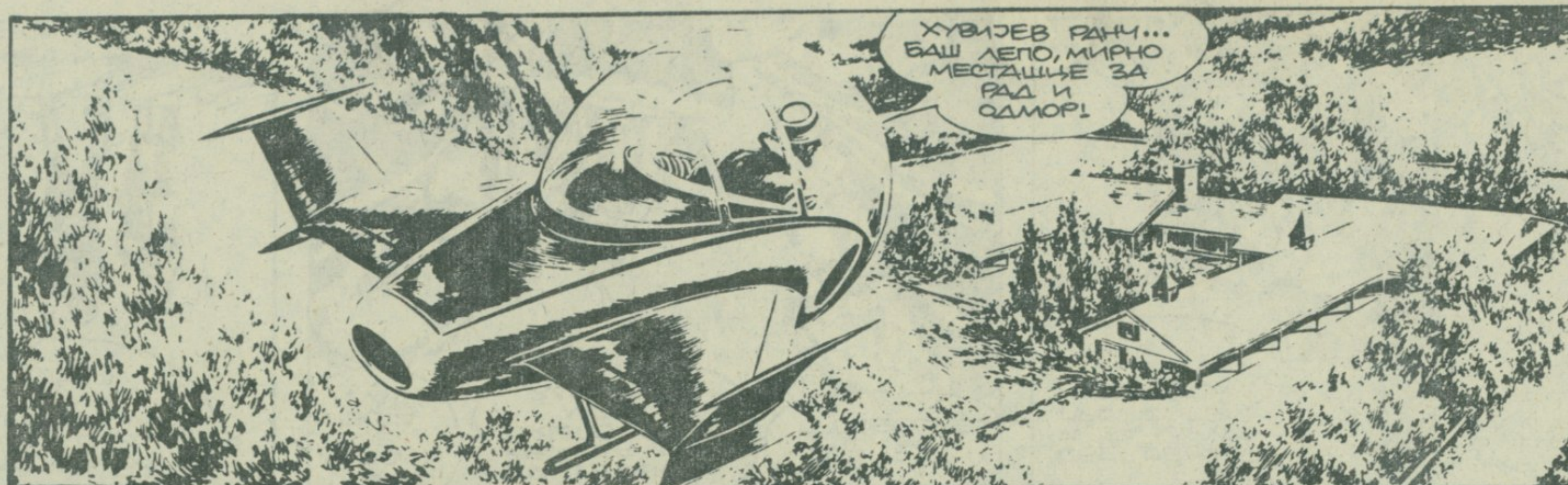
Изгледа да је Русиња у праву: ниједан човек на Западу не делује нимало одушевљено када излази из самопослуге. ■

„Дејли телеграф“

® ФЛАШ ГОРДОН

КУПОЛА НАД ГРАДОМ

by
MAC RABOY

ХУВИЈЕВ РАЧ...
БАШ ЛЕПО, МИРНО
МЕСТАШЏЕ ЗА
РАД И
ОДМОР!

НЕКИ
ЉУДИ БАШ
УМЕЈУ
ДА
ЖИВЕ...

ЗАРКОВЕ, ПОБЕГЛИ
СТЕ ИЗ ОНИХ ГРАД-
СКИХ КАЊОНА!
ДОБРО
ДОШЛИ!

ДА,
ЖЕЛИМ
ДА МАЛО
ПРЕ-
ДАХНЕМ,
ПРОФЕСО-
РЕ!

АЛИ,
ЈОШ СЕ
УЗДАМ У
ВАШ ЗДРАВ
РАЗУМ! ТО
ШТО НАМЕ-
РАВАТЕ, РАВНО
ЈЕ САМО-
УБИСТВУ!

О
ТОМЕ
РЕМО
ПОСЛЕ
РУКА!
ПОГЛЕДА-
ЈЕТЕ
ТУ СТВАР-
ЧИЦУ...

ЕВО МОЈЕ ЗАШТИТНЕ КУ-
ПОЛЕ! НИШТА НЕ МОЖЕ ДА
ЈЕ ПРОБИЈЕ; НИ МЕЊИ,
НИ РАДИО-ТАЛАСИ...
НИШТА!

А ГДЕ
ЈЕ УРЕ-
ЂАЈ КО-
ЈИ СТВАРА
ЗАШТИТНО
ПОЉЕ ПОД
КУПОЛОМ?

ЕНО ГА! ПОМОЗИТЕ
МИ ДА ГА ПРЕНЕСЕМ НА
ПРОБНИ ПО-
ЛИГОН!

ХО-
РЕТЕ
ЛИ
ВИ БИТИ
ПОД КУ-
ПОЛОМ?

ДА,
НЕКО
МОРА ДА
БУДЕ ПОД
ЊОМ КАД
ВОЈСКА
БУДЕ
ПОКУША-
ЛА ДА
ЈЕ ПРО-
БИЈЕ!

КАЧИЈЕ...

СПРЕМ-
НИ
СМО!

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

®
**FLASH
GORDON**
by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

®
**FLASH
GORDON**
by
MAC RABOY

®
**FLASH
GORDON**
by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

У СВАКОМ
КУТКУ
ГРАДА
МЕТРОПОЛА
НАСТАВЉА
СЕ ПРОЗНИ-
ЦАВО ТРАГА-
ЊЕ ЗА ГЕ-
НЕРАТОРИ-
МА!!!

КАПЕТАНЕ!
ЕНО ЈЕДНОГ У
ЖБУНУ!

МОРАМО СМЕСТА
ДА ГА ИСКЉУЧИ-
МО!

АТОМСКИ
ГЕНЕРАТОР ЈЕ
УНИШТЕН!!!

У ПАРКУ
ЈЕ ОТКРИ-
ВЕН ЈЕДАН!
ЗНАЧИ, ДВА
МАЈБЕ!

ДА, А ЈАЧИНА
ЗАШТИТНОГ ПОЈАСА
СЕ НИМАЈО НЕ
СМАЊУЈЕ!

ХУВИЈЕВ
ПРОНАЛАЗАК
ЈЕ ПОЛОЖИО ИСПИТ!
АВИЈАЦИЈА ПОКУ-
ШАВА ДА ПРОБИ-
ЈЕ КУПОЛУ, АЛИ
БЕЗ УСПЕХА!

КОЛИКО
ГРАД
ОВАКО
МОЖЕ
ДА ИЗ-
ДРЖИ?

ЗАВИСИ! КИСЕОНИК
МОЖЕМО ДА ПРОИЗ-
ВОДИМО, АЛИ ЗАЛИХЕ
ХРАНЕ СЕ СМАЊУЈУ!
ВЛАДА ЈЕ ПРЕ-
УЗЕЛА ДЕОБУ
НАМИРНИЦА!

АКО АРМИЈА
УСПЕ ДА ОУ-
ВА РЕД И НЕ
ДОЂЕ ДО ПАНИ-
КЕ, МОГЛИ БИ-
СМО ИЗДРЖАТИ
И НЕКОЛИКО
МЕСЕЦИ!!!

ПЛОДКАШИ!!! ИЗ-
ЛАЗЕ ИЗ ВОЈНОГ
МАГАЦИНА!

САГНИ СЕ,
ЗАРКОВЕ!

НАСТАВИ СА ПАЉБОМ!
МОЖДА ЋЕ СЕ РАЗ-
БЕЖАТИ!

ФЛАШЕ!
РУЧНА
ГРАНАТА!

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

ЗАРКОВЕ,
САД ЋЕ ИХ
ПРИЧВРЕТИ-
ТИ!

НЕЋЕ БИТИ БАШ
УДОБНО, АЛИ ХИГ-
РА ЋЕ БАР
МОЋИ ДА
СЕ ДИШЕ!

ЗАТВОРИЛИ СМО СВЕ
ЗГРАДЕ СА ЕРКОНДИШНОМ
И ПРЕБАЏЛИ ФИТЕ-
РЕ У СКОНИШТА!

НА УЛИЦАМА
СЕ СВЕ ТЕЖЕ
ДИШЕ!

ДА, АЛИ ОВО РЕШЕЊЕ
НИЈЕ ДУГОГ
ВЕКА!

ЗАРКОВЕ! ПРОНАШЛИ
СМО ЈОШ ЈЕДАН ГЕНЕ-
РАТОР!

ЗНАЧИ, ТРЕБА
НАЈИ ЈОШ ТРИ,
ИНАМЕ КУПОЛА
НИКАД НЕЋЕ
ПАСТИ!

ДАМЕ И ГОСПОДО,
ГРАД МЕТРОПОЛ ЈЕ
ОДСЕЧЕН ОД СВЕТА
ВЕЋ ТРИ НЕДЕЉЕ!
НИКО НЕ ЗНА ШТА
СЕ ТАМО ДОГА-
ЂА!

© King Features Syndicate, Inc., 1963. World rights reserved.

КРОЗ КУПОЛУ НЕ МОГУ
ДА ПРОДРУ ЧАК НИ РА-
ДИО-ТАЛАСИ! ЈЕДИНИ
ЗНАК ЖИВОТА СУ СВЕ-
ЛА НА ГРАДСКИМ
УЛИЦАМА!

ХЕЈ! КУПОЛА
ЈЕ У МРА-
КУ!

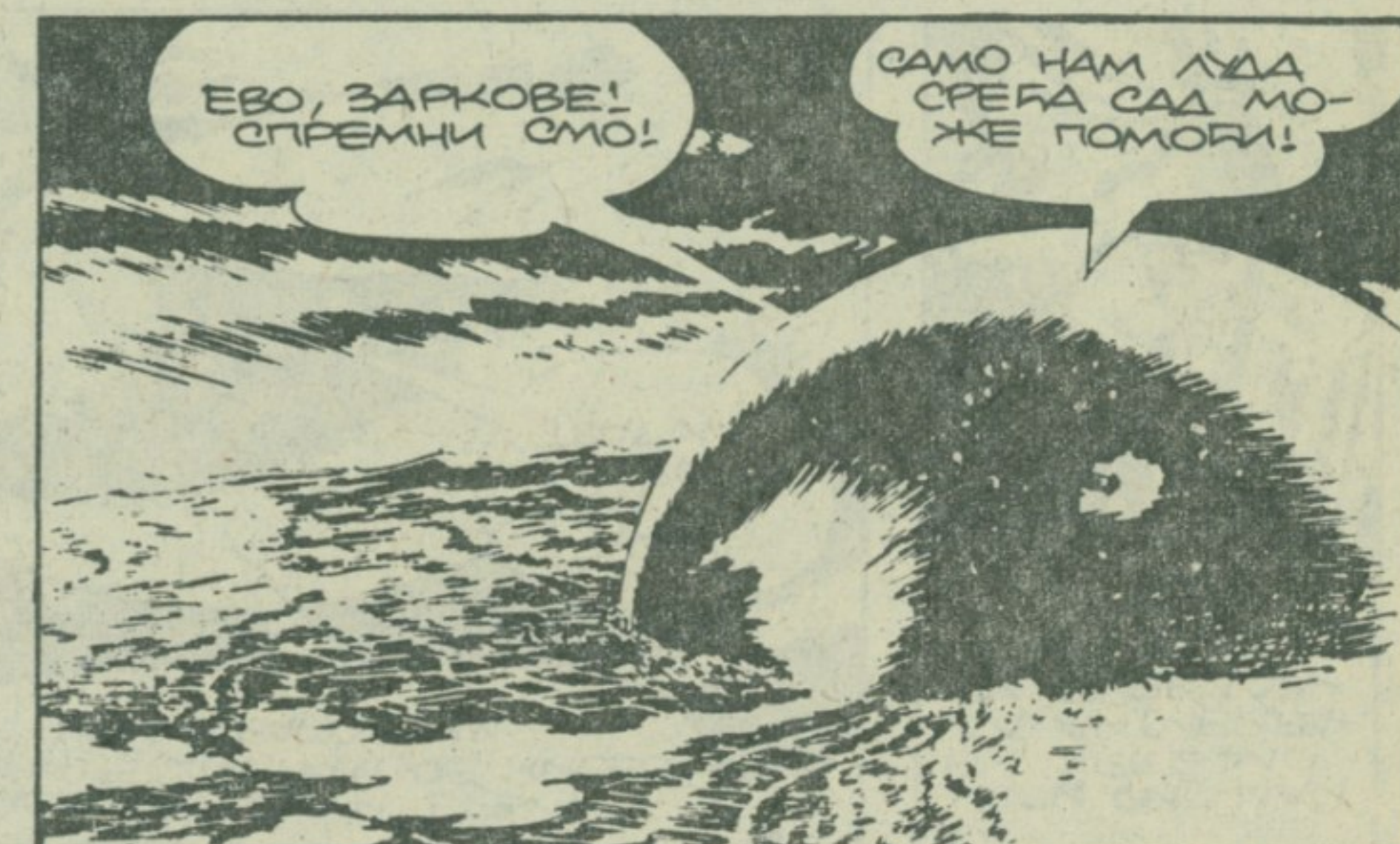
3-24

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

®
**FLASH
GORDON**
by
MAC RABOY

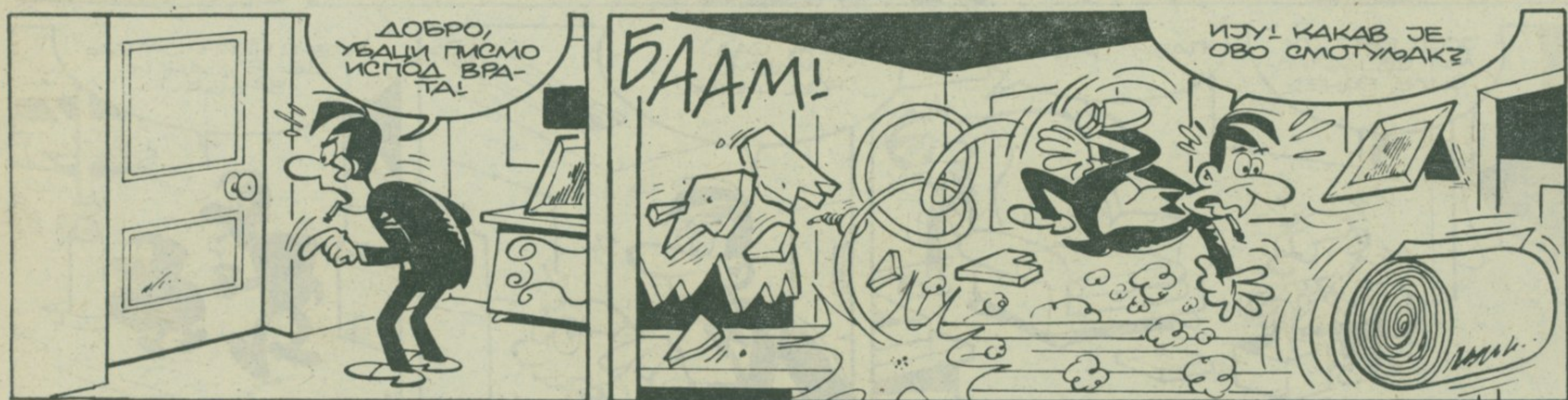
®
**FLASH
GORDON**
by
MAC RABOY

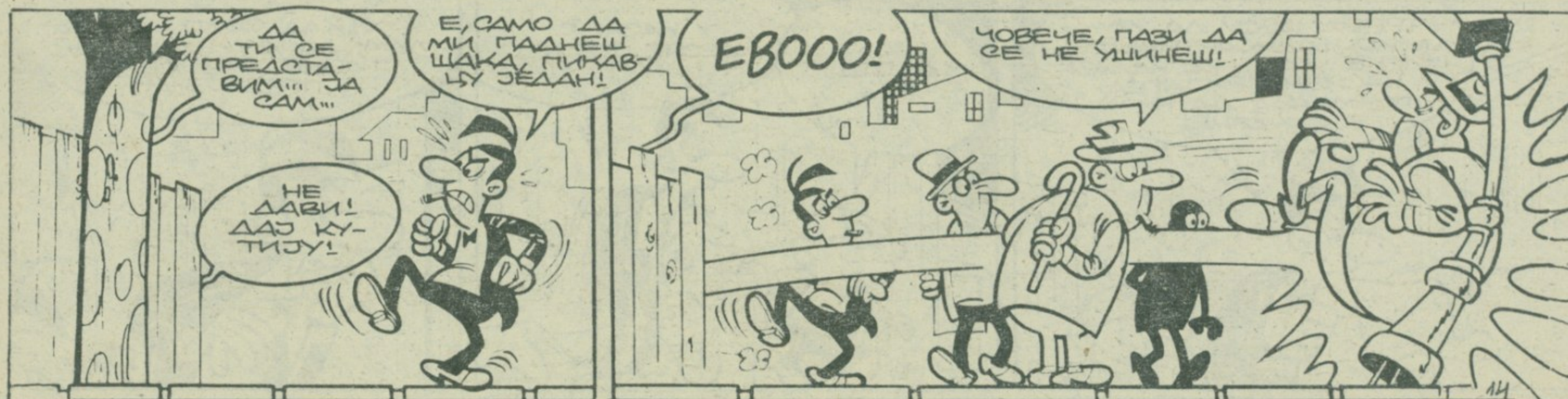
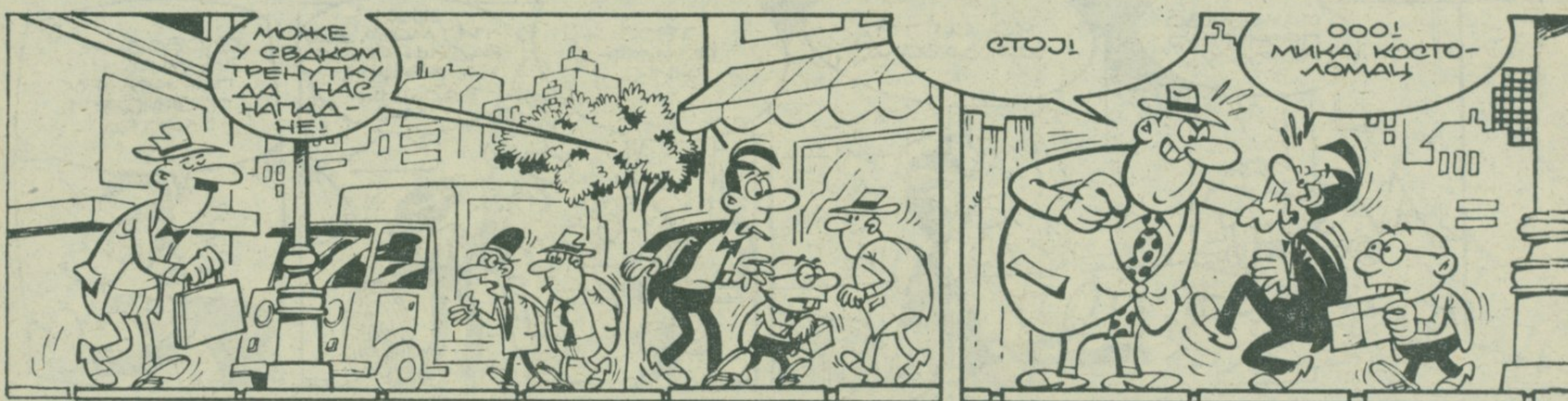
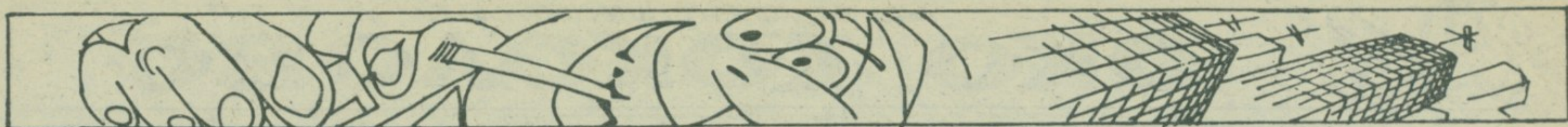

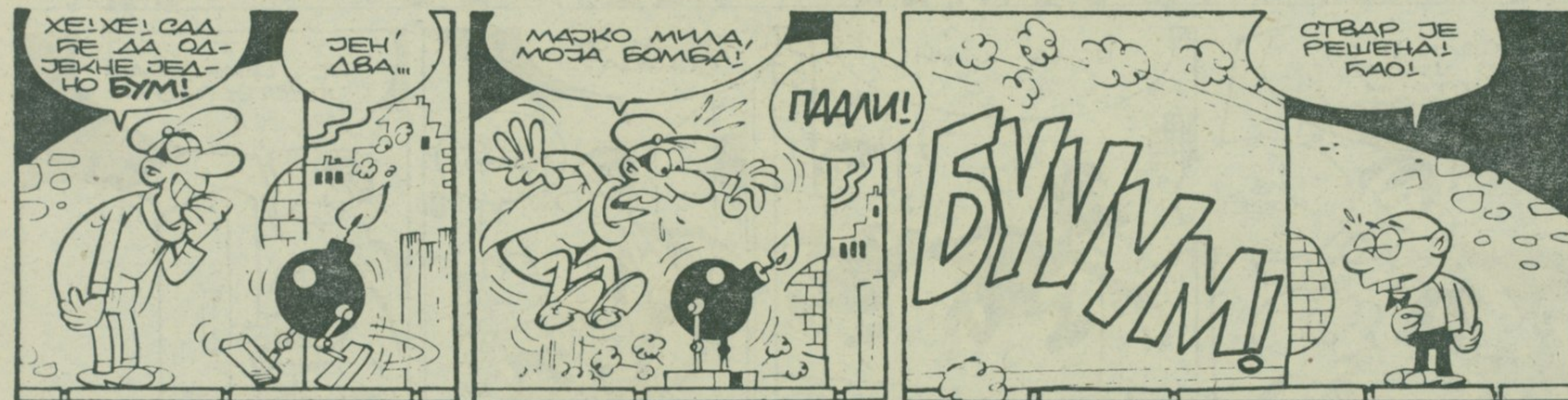
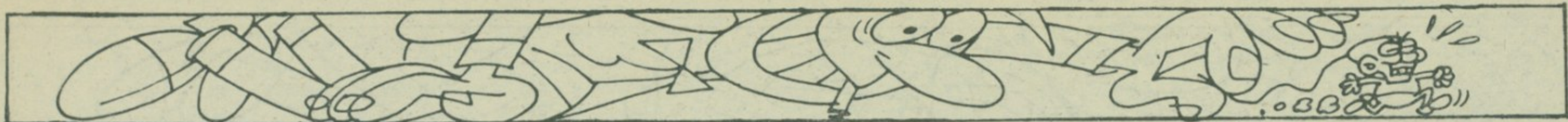

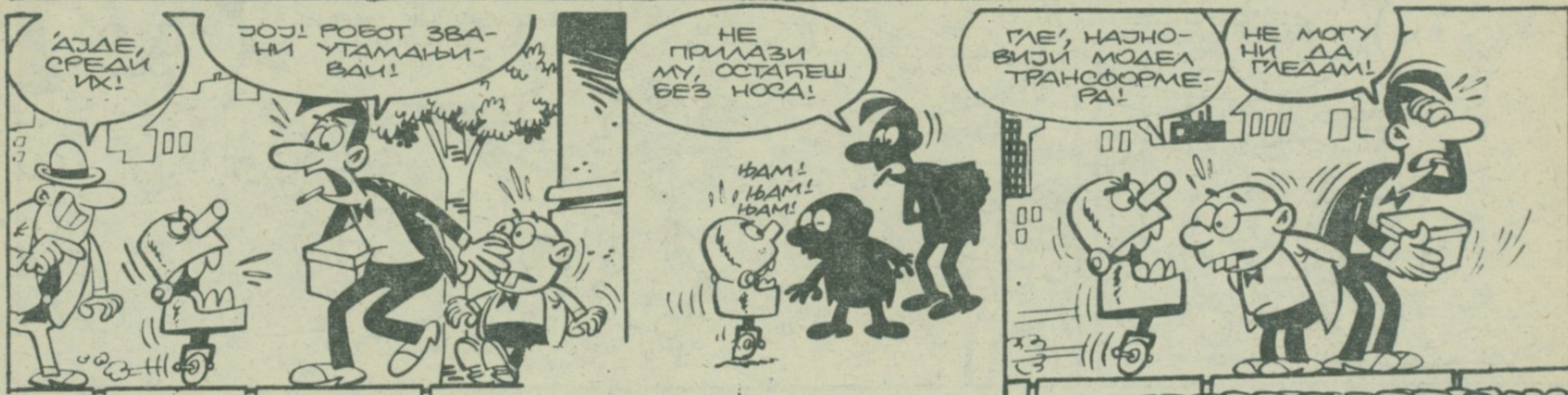
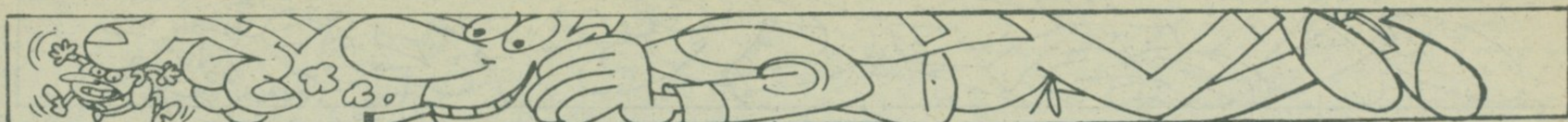
ТАЈНИ АГЕНТ ШЕПРТУИГ

ОКО СОКОЛОВО

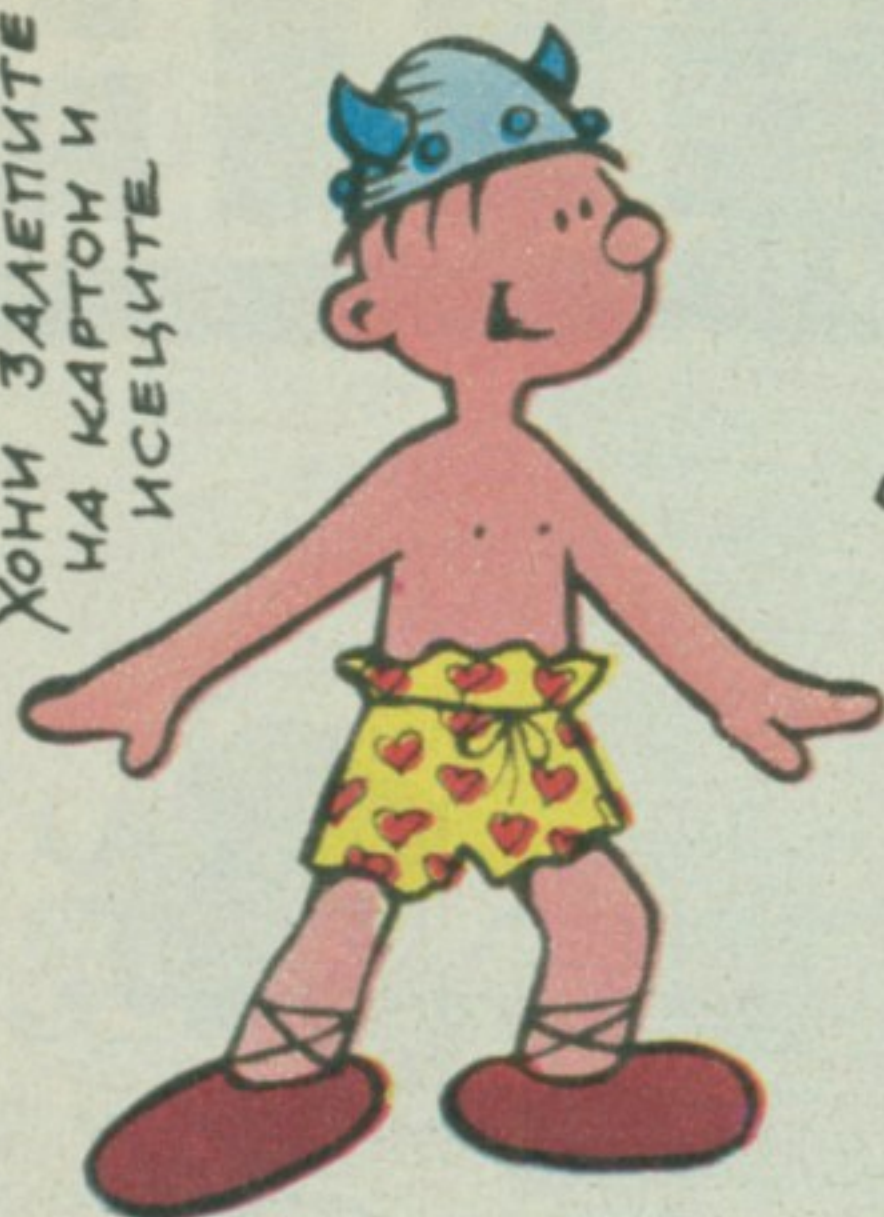

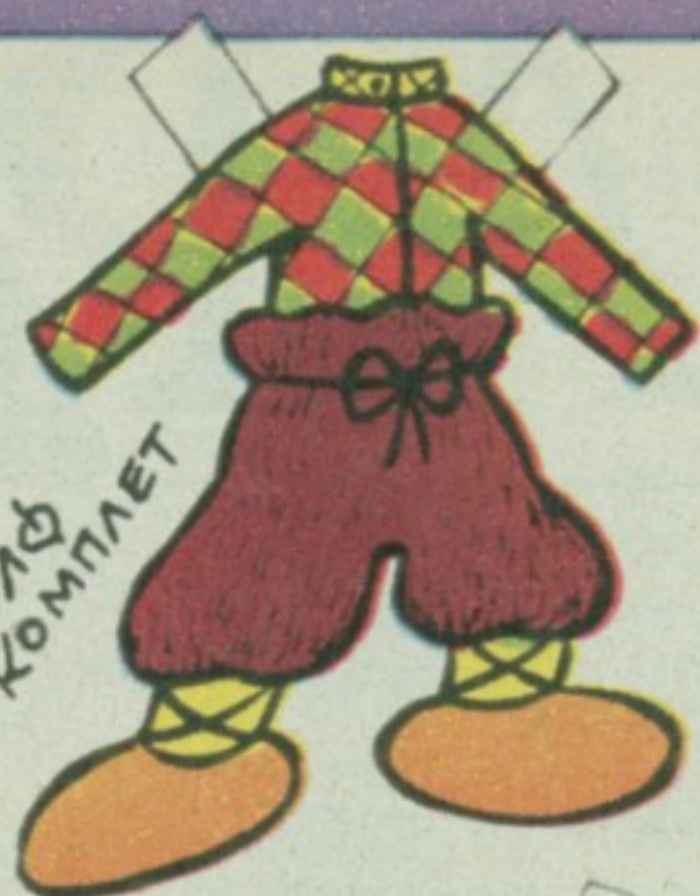

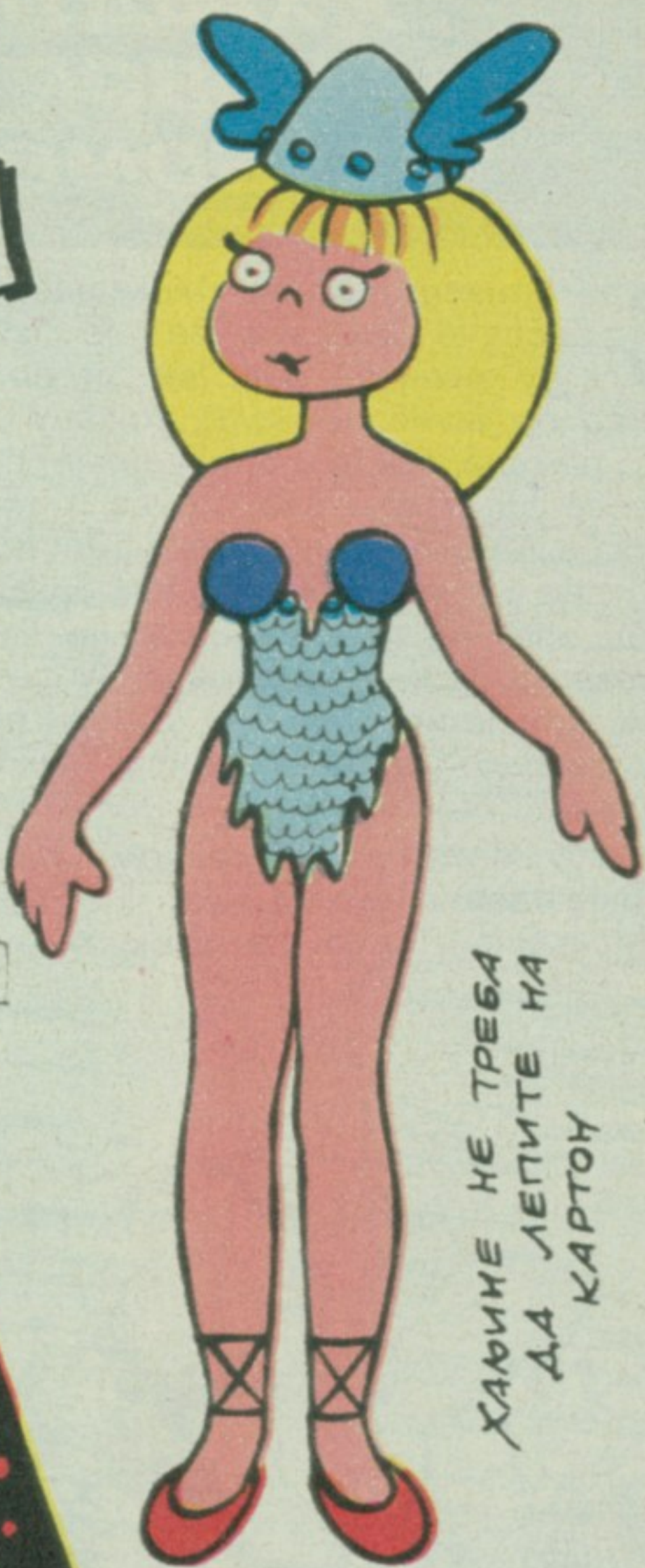
ХАМЛЕТА И
ХОНИ ЗАЛЕПИТЕ
НА КАРТОН И
ИСЕЦИТЕ

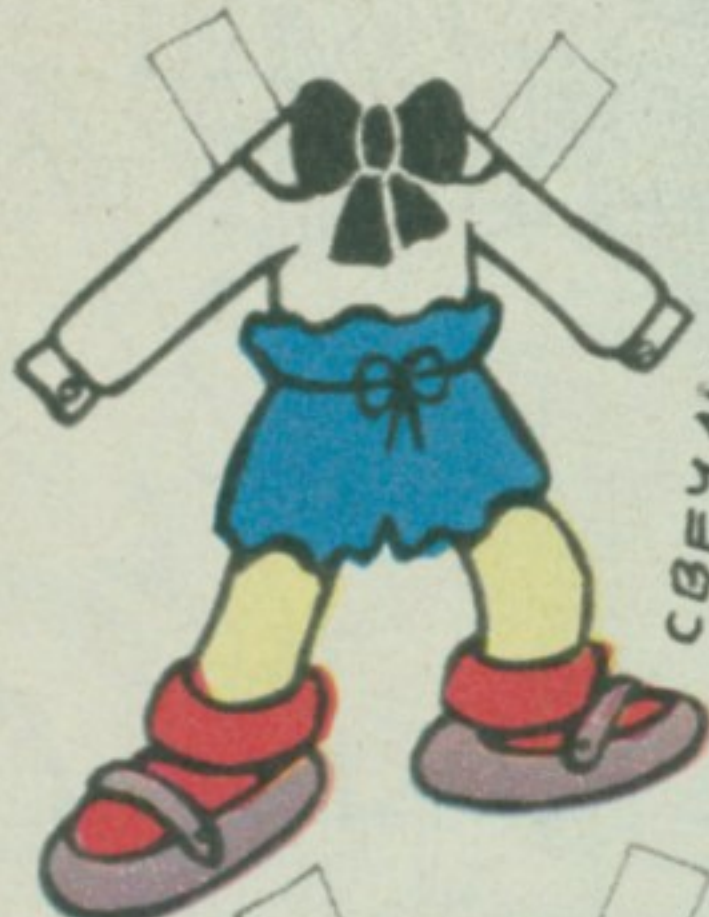
ГОЛФ
- КОМПЛЕТ

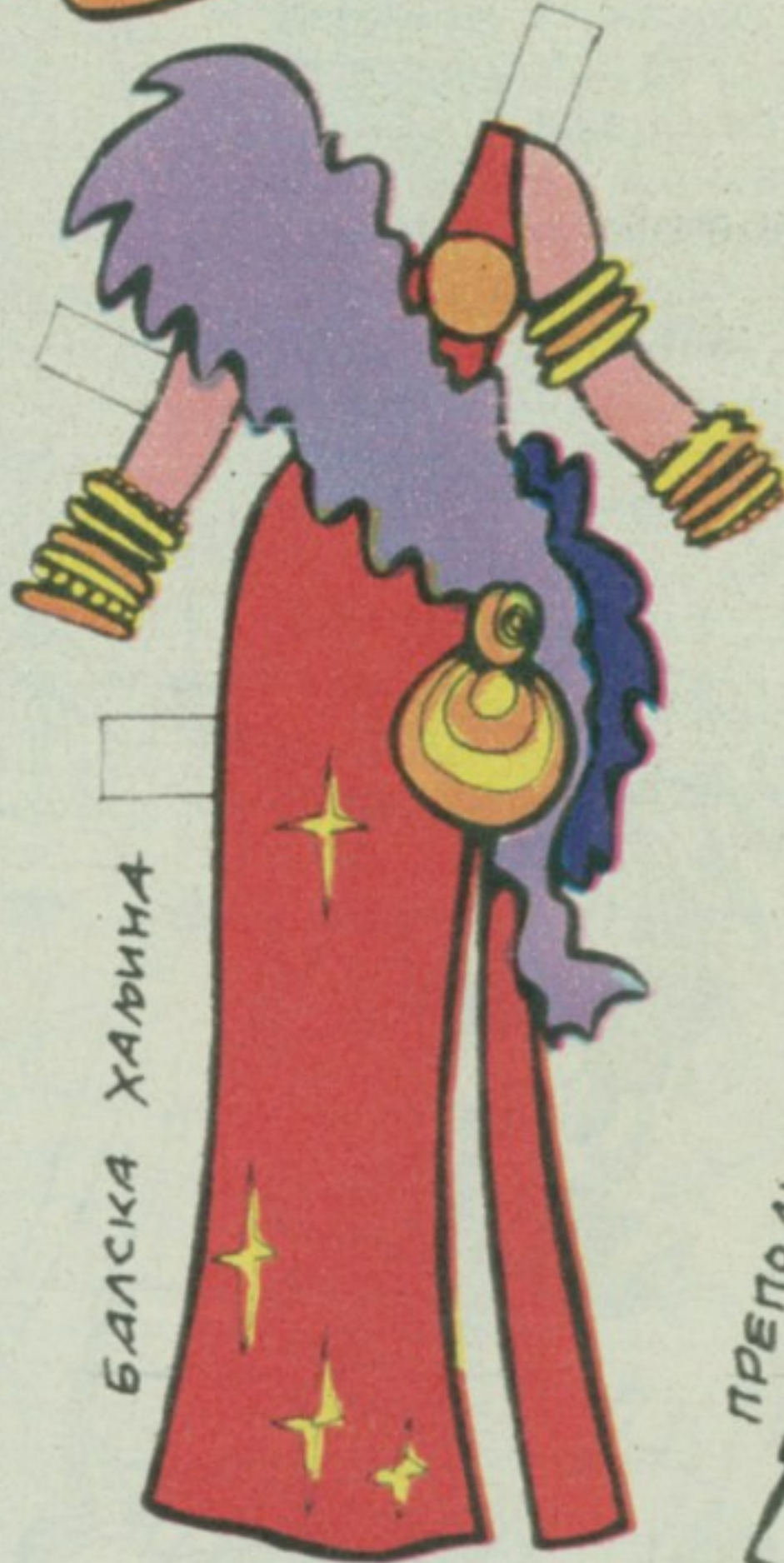
ОБЖИТЕ ХАМЛЕТА И ХОНИ

ХАМНЕ НЕ ТРЕБА
ДА ЛЕПИТЕ НА
КАРТОН

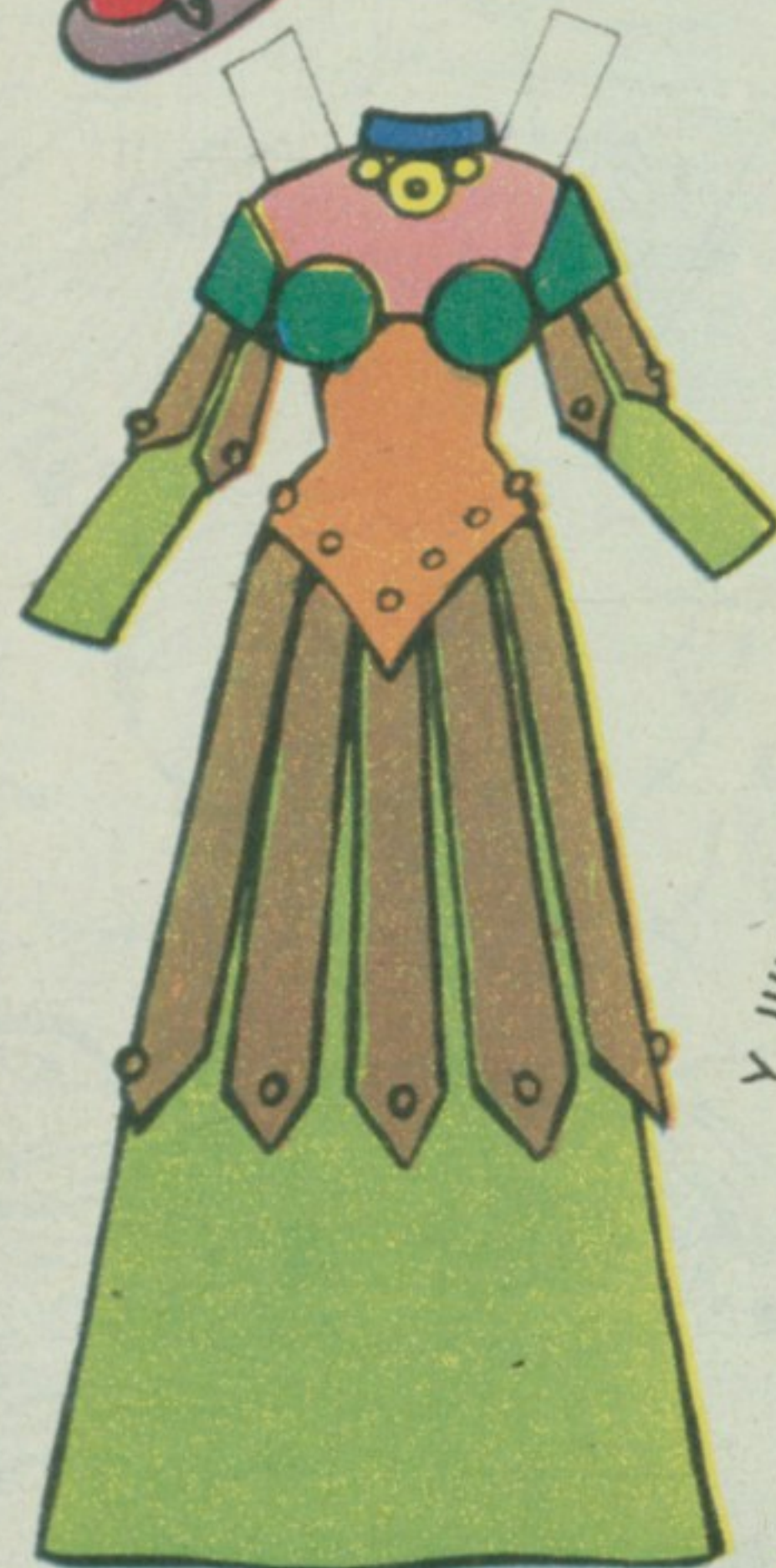
СВЕЧАНО
ОДЕЛО

БАЛСКА ХАМНА

ПРЕПОДНЕВНА ХАМНА

ВИКИНШКИ КОМПЛЕТ

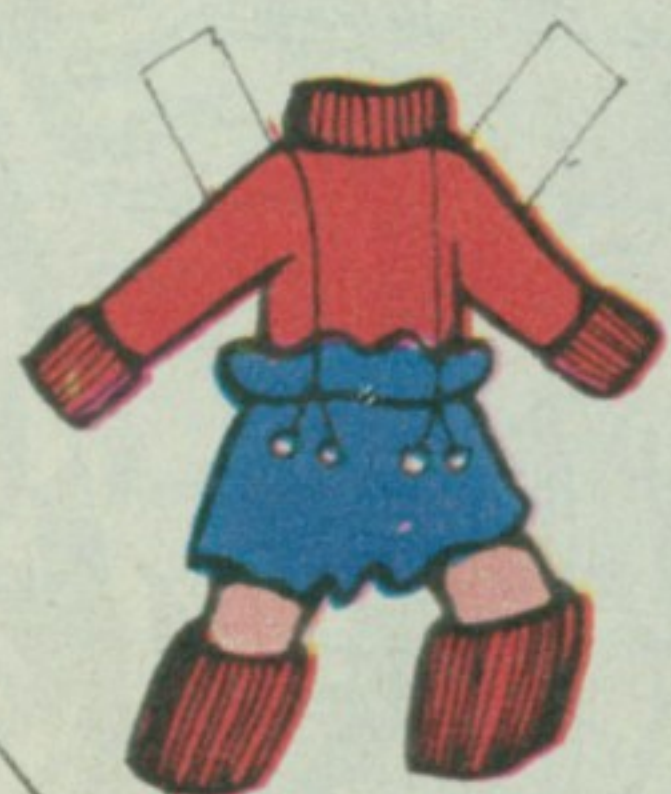
У ШКОТСКОМ
СТИЛУ

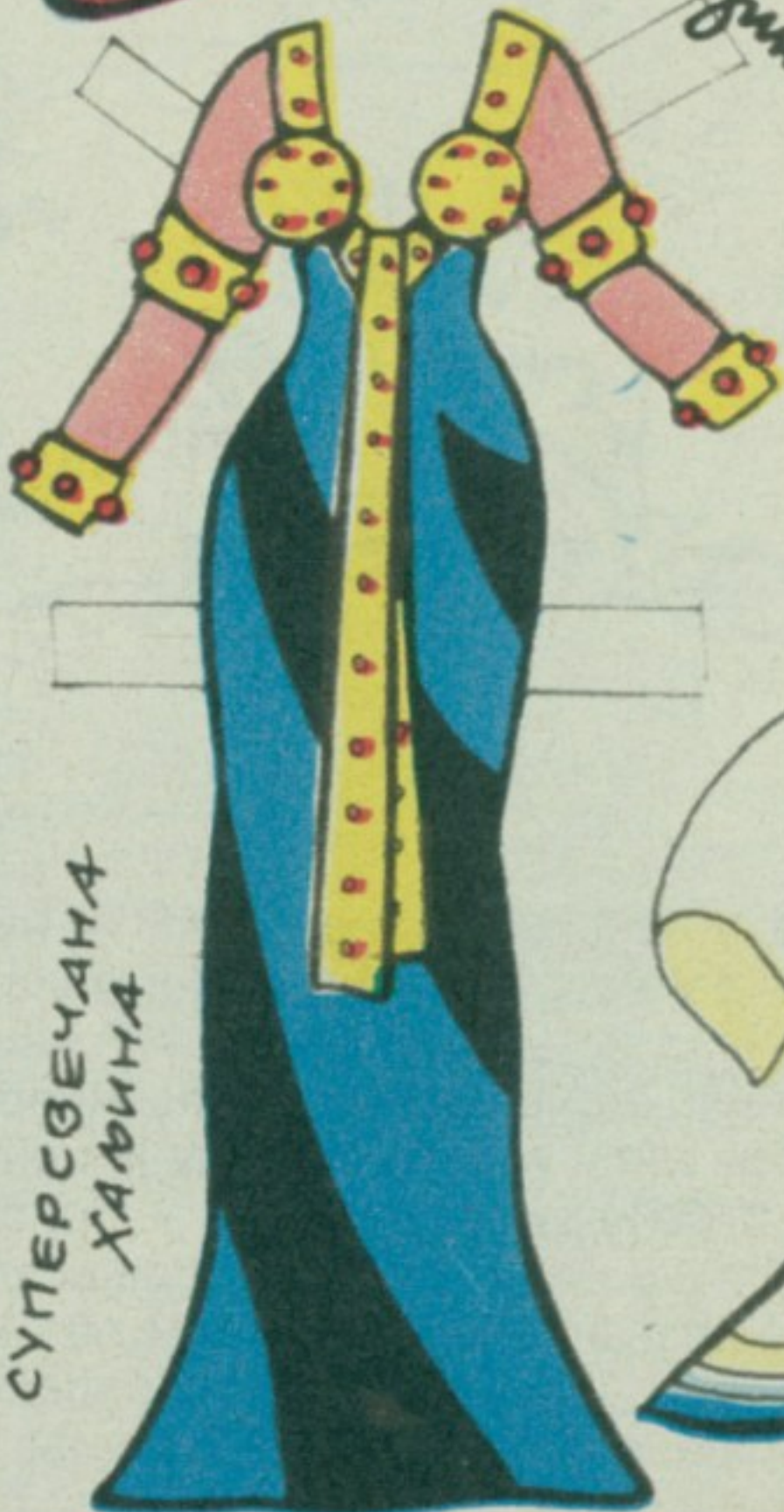
Хамне
Кулмас

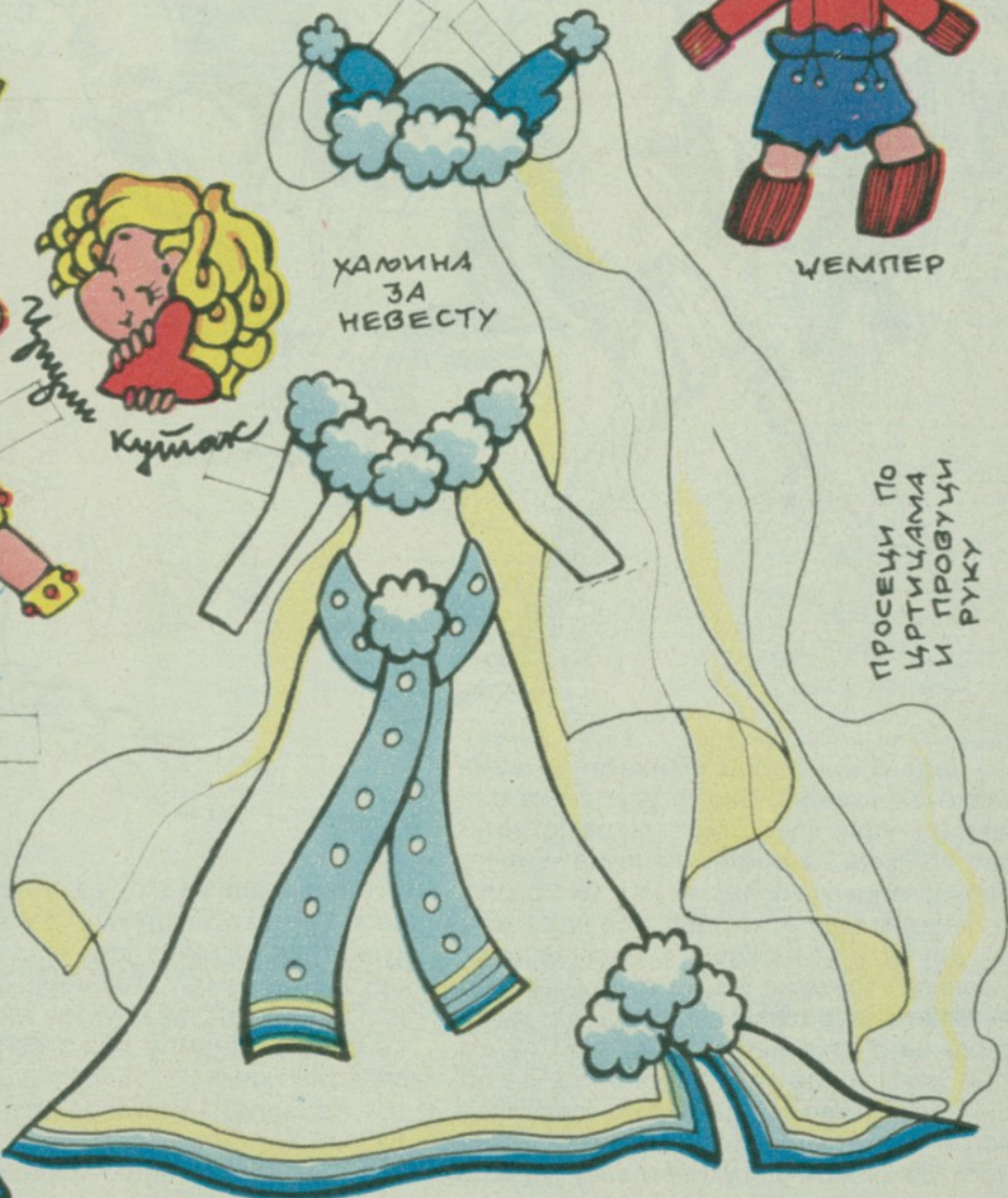
ХАМНА
ЗА
НЕБЕСТУ

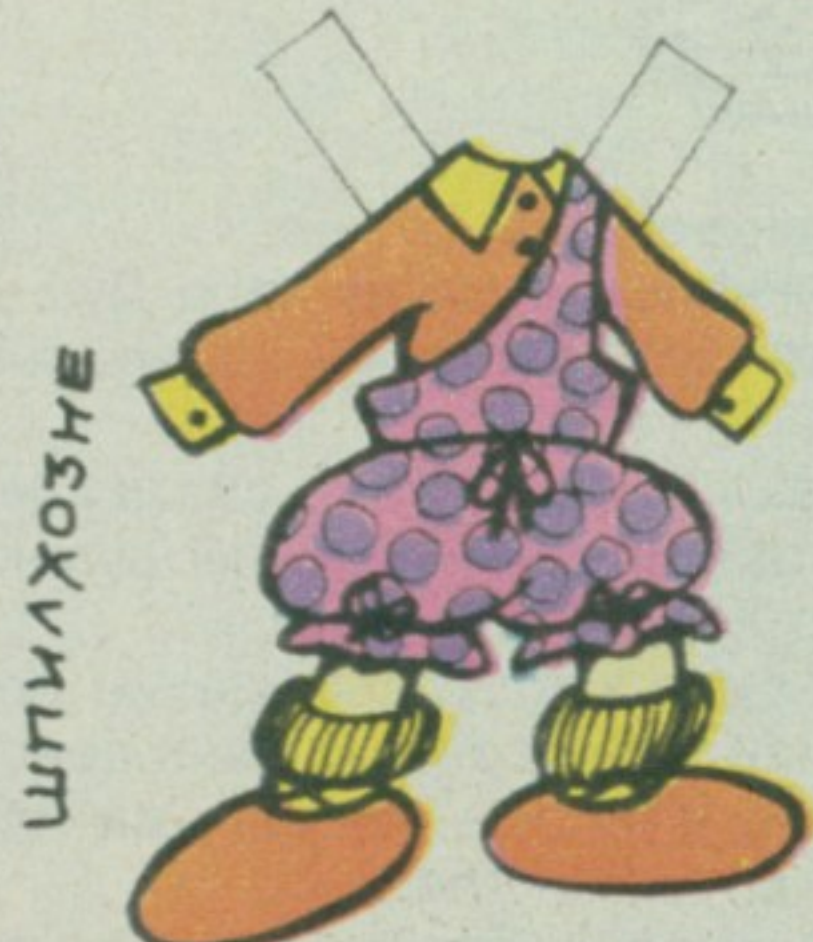
ЏЕМПЕР

СУПЕРСВЕЧАНА
ХАМНА

ПРОСЕЦИ ПО
ЦРТИЦАМА
И ПРОВУЦИ
РУКУ

ШПИЛХОЗНЕ

У ХАЈДУКЕ ЗБОГ ЉУБОМОРЕ

ЦАР НЕ

Са петнаест година Момчило, син дрвосече Захарија, већ је био за главу виши од оца, јак готово као он. Као од шале носио је убијену срну преко рамена, чак је и оца, у дечјој обести, умео да зграби око струка и заврти око себе. Тешко је било пресудити ко више ужива у томе, Момчило или Захарије. Можда ипак, мало више, Захарије. Био је поносан на свог дечака, људину од два метра, који је не само био снажан већ и врло вешт у баратању мачем, луком и стрелама.

О месу којим су се, углавном, хранили, Захарије одавно није бринуо: за то се старао Момчило. Лов је, уосталом, била ње-

којој је присуствовао један човек покушава да умакне.

Помама за дрвосечом

Двадесетак метара од места на којем је био скривен, пет коњаника је најзад сустигло бегунца и пред Момчиловим очима почела је да се одвија борба на живот и смрт. Опкољен са свих страна, човек, очигледно племић, потегао је мач очајнички се бранећи. Један за другим, пала су два нападача. Међутим, шансе да се извуче нису постојале. Судбина непознатог била би запечаћена да Момчило, присуствујући неравноправној борби, није решио да се умеша.

гова једина разонода. Живећи у шуми, далеко од насеља, био је упућен на оца, мајку и – природу. Друге људе је ретко имао прилике да сретне па је од њих помало и зазирао. Управо то је и био разлог што је једног дана, наставши се на државном друму и угледавши у даљини групу коњаника, пожurio да се сакрије у жбуње. Зашто је остао да сачека да му се приближе а није наставио својим путем, не би умео, ни да га је неко питао, да објасни. Тек, остао је где је био, радознао. Бистре памети, Момчилу није требало много да схвати да у безглавој јурњи

Искочивши из жбуња, у неколико корака се нашао на друму, запео лук и већ следећег тренутка један од коњаника се сручио на земљу. Збуњени неочекиваним нападом, његови другови нису успели да се снађу. Следеће две стреле биле су намењене њима.

– Ко си ти? – упитао је незнаца Момчила.

– Син дрвосече Захарија, а ти?

– Хреља, син војводе Хреље.

– Ти значи живиш на двору цара Душана? – није могао да сакрије дивљење Момчило.

– Тачно. А ако желиш, пошто си ми спасао живот, и ти ћеш моћи – великодушно му је понудио Хреља.

– Пристајем кад већ хоћеш да ме поведеш, али ипак морам о томе да обавестим оца и мајку и зато је најбоље да одмах кренемо до моје куће.

Хреља није имао ништа против. После

ПРАШТА

Изаšавши на царски друм,
пут је петнаестогодишњег
младића, као у бајци, водио
право на – српски двор

Упркос томе што је одрастао у шуми, дрвосечин син се врло брзо привикао на живот у граду. Отворен, простосрдачан, увек добре воље, снажан и вешт у барањању оружјем, просто је пленио људе око себе. Његова популарност расла је из дана у дан и није много сметала Хрељи, све док међу дворским госпођицама није настала права поама за Момчилом. Е, то већ није могао да отрпи. Почео је да избегава пријатеља а овом то није промакло. У Момчилу се пробудила притајена нараситост и била је довољна ситница па да Хрељи сручи у лице да није такав господин каквим себе замишља. Посвађавши се са заштитником млади бунџија је једне ноћи окупио неколико пријатеља и нестао са двора војводе Хреље. Глас о његовом одметању у планине Родопа брзо се прочуо и подстакао многе од оних који су га познавали да му се придруже.

Пропала рачуница

У време кад је Јован VI Кантакузен успео да са византијског престола потисне свог имењака Јована V Палеолога, Момчило је дошао до закључка да би било добро да га придобије као заштитника. У замену за подршку, цару је нудио нешто што овај није могао да пренебрегне: 5.000 пешака и 300 коњаника. Хроничари бележе да су сви ти људи били невероватно привржени Момчилу упркос томе што их је држао у строгој дисциплини. И најмањи преступ кажњавао је смрћу. Међутим, вероватно је то био и једини начин да војску коју су чинили припадници Срба, Бугара и других народа, држи на окупу.

У 14. веку, када је Момчило живео, прилике на Балкану нису биле нимало срећне: врло је као у кошници а приврженост овом или оном владару ретко је била трајна одлука.

Момчилово приступање Јовану VI Кантакузену није нимало одговарало царици Ани из династије Палеолога. Да би направила противтежу и придобила на своју страну бугарског цара Александра, Ана је одлучила да му поклати Пловдивску провинцију са градовима на северној страни Родопа. Александар је поклон прихватио али на њено велико разочарење није јој пружио подршку какву је очекивала. Увидевши да је погрешила, Ана је помоћ потражила на другој страни: окренула се Момчилу. Њему је, у међувремену, Јован Кантакузен дао титулу севастократора. Како уз ту титулу никако није ишло пребивање по шумама, Момчило је одлучио да Ксанти, град у подножју јужних Родопа, прогласи за престоницу. Не желећи да га има против себе, Ана је сматрала да ће бити мудро да га прогласи деспотом. Ова врло висока титула, подигла је Момчилову важност до неслућених висина и врло вероватно га навела да откаже послушност Јовану VI Кантакузену. У сваком случају, октобра 1344. раскинута је веза деспота и цара. Осветољубиви цар одлучио је да казни некадашњег хајдука и припоји

његове области византијском царству. Седмог јуна 1345. његова војска, појачана одредима турског султана Умура, стигла је под зидине приморског града Перитеорија у коме се налазио Момчило. Овога пута, ни медвеђа снага ни срчаност ни јунаштво нису помогли дрвосечином сину. У љутом окршају под зидинама града, Момчило је доживео свој први и последњи пораз. Миљеник српског двора, потом хајдук, па византијски севастократор и деспот, изгубио је не само све своје области него и главу.

Б. В.

СУПЕР НАРУЏБЕНИЦА

У „Политикином Забавнику“ број 2001 добили сте албум „МОНДИЈАЛ '90“. На његовим корицама можете да видите производе Југословенског комбината „СПОРТ“, које вам нудимо овом СУПЕР НАРУЏБЕНИЦОМ.

Цене свих производа су и до 60% ниже него у продавницама.

Наручене производе плаћате поштару поузећем, уз трошкове поштарине.

СУПЕР НАРУЏБЕНИЦУ ПОПУНИТЕ, ИСЕЦИТЕ И ПОШАЉИТЕ НА АДРЕСУ:

ЈУГОСЛОВЕНСКИ КОМБИНАТ „СПОРТ“

11060 Београд
Вишњичка 84

СУПЕР НАРУЏБЕНИЦА:

1. Фудбалска лопта „АС“ 349,00 д. ком. _____
2. Фудбалска лопта „ЛИГА“ 349,00 д. ком. _____
3. Фудб. лопта „БУБА МАРА“ 250,00 д. ком. _____
4. Фудб. лопта „ЈУНИОР КУП“ 250,00 д. ком. _____
5. Фудбалска лопта „BALL“ 200,00 д. ком. _____
6. СКЕЈТБОРД (мали) 336,00 д. ком. _____
7. СКЕЈТБОРД (средњи) 521,00 д. ком. _____
8. СКЕЈТБОРД (велики) 775,00 д. ком. _____
9. „JOOLA“ (пинг-понг рекет) 99,00 д. ком. _____
10. РАНАЦ (пругасти) 89,00 д. ком. _____
11. Дечији дрес (заокружите величину):
6, 8, 10, 70,00 д. ком. _____
12, 14, 80,00 д. ком. _____
12. Дечији шорц (заокружите величину):
6, 8, 10, 50,00 д. ком. _____
12, 14, 60,00 д. ком. _____
13. Спортска торба (мала) 210,00 д. ком. _____
14. Спортска торба (средња) 266,00 д. ком. _____
15. Спортска торба (велика) 318,00 д. ком. _____

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ: _____

Адреса: _____

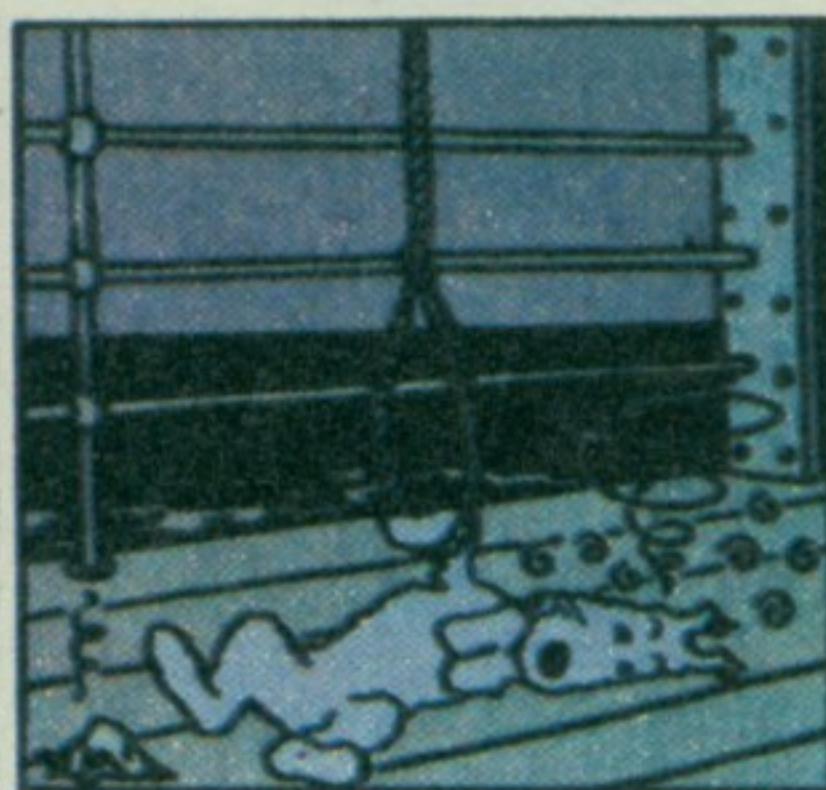
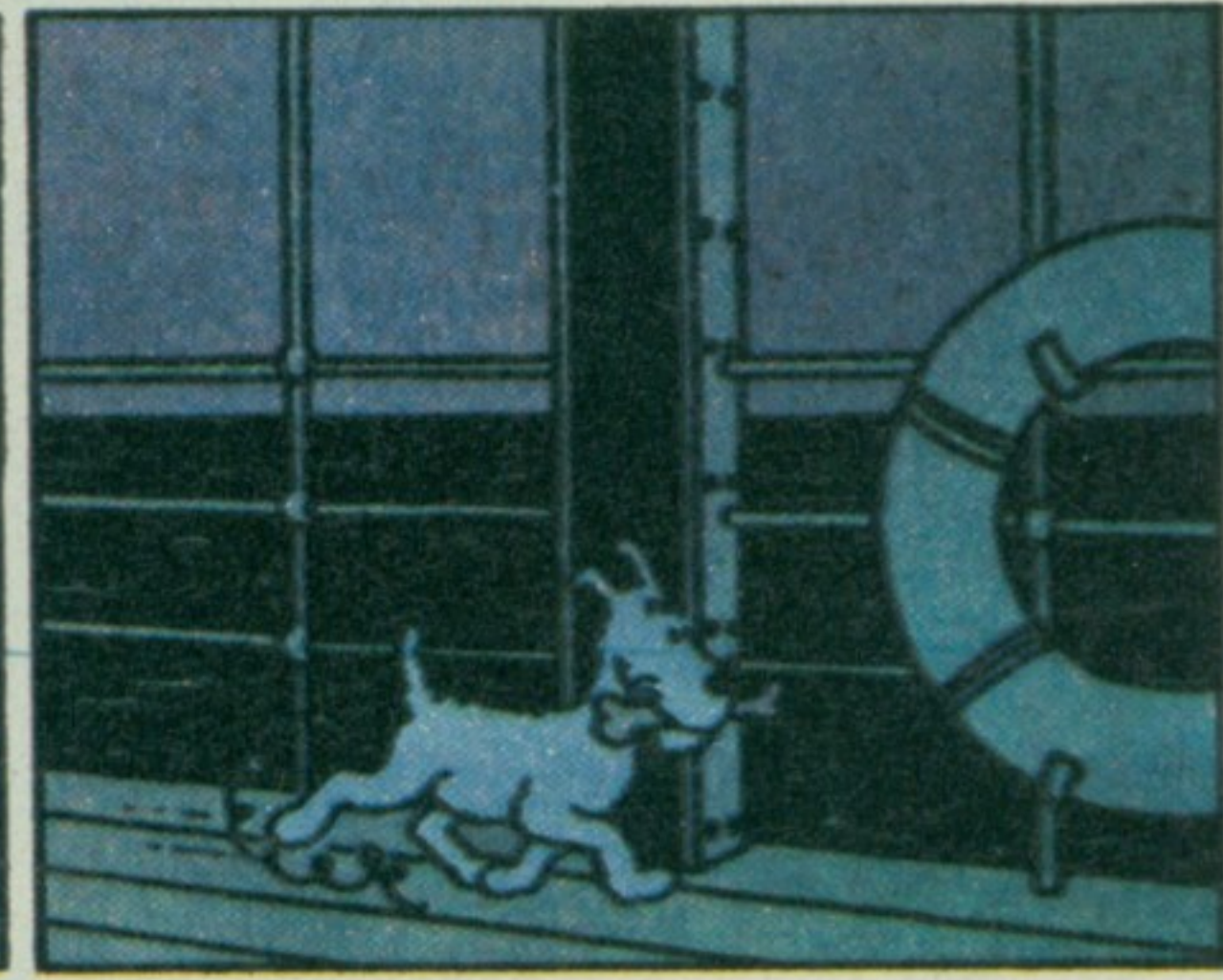
Телефон: _____ Лична карта: _____

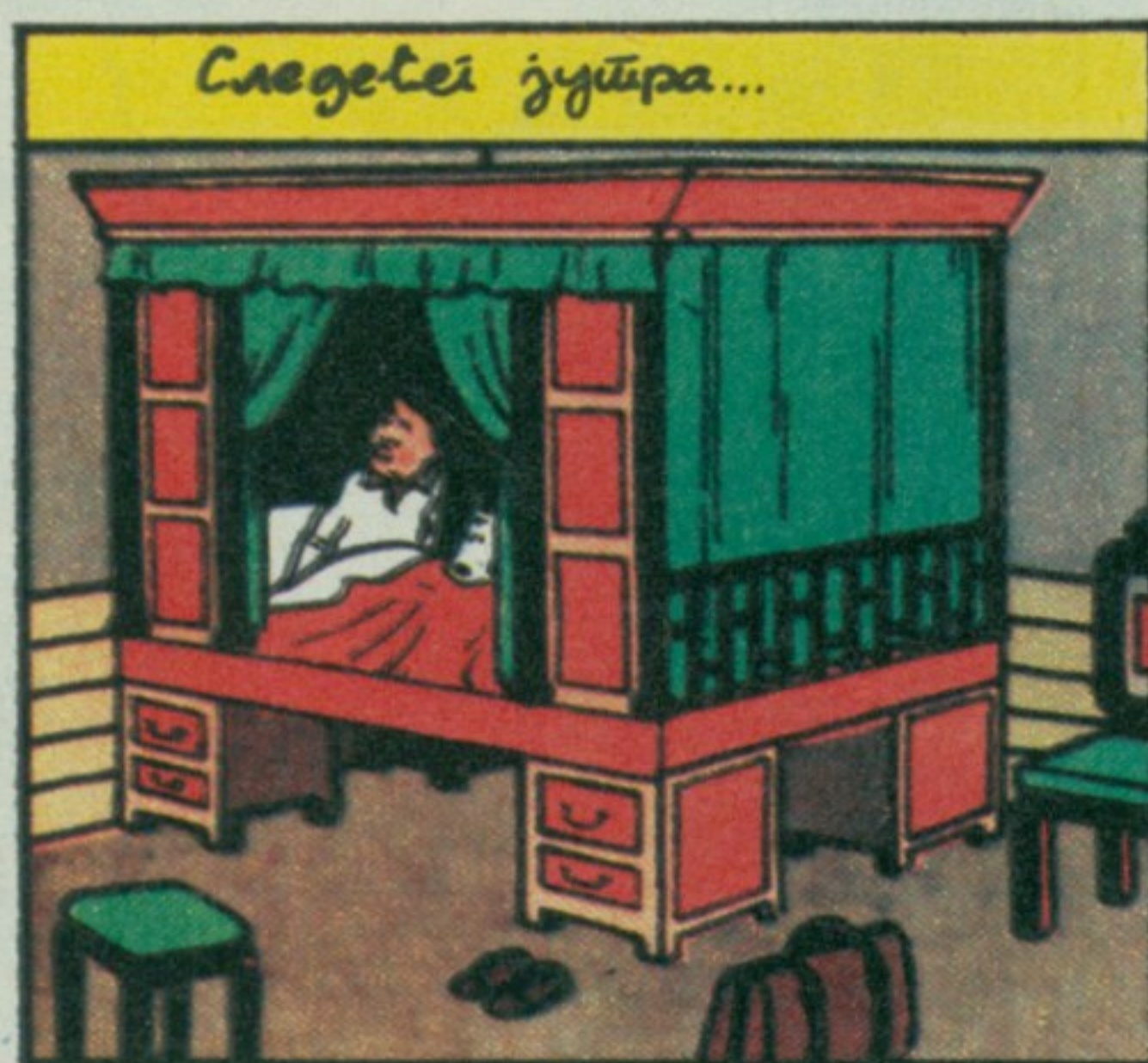
свега што је доживео тог дана, мало одмора у пријатељској кући није могло да му нашкоди.

Захарије и његова жена нису ни покушали да одврате Момчила од одласка на царски двор: одлучан изглед њиховог сина јасно је говорио да то не би вредело. Уосталом, било је време да научи још нешто осим тога како се лови и дере ухваћени плен.

Већ сутрадан у зору, двадесетдвогодишњи Хреља и његов петнаестогодишњи пратилац кренули су на пут. Тек пред сумрак у даљини су почели да се назиру обриси тврђаве у Землну. Момчило није крио узбуђење које га је обузело: никада раније није видео град.

ТИНТИН ПЛЯВИ ЛОТОС

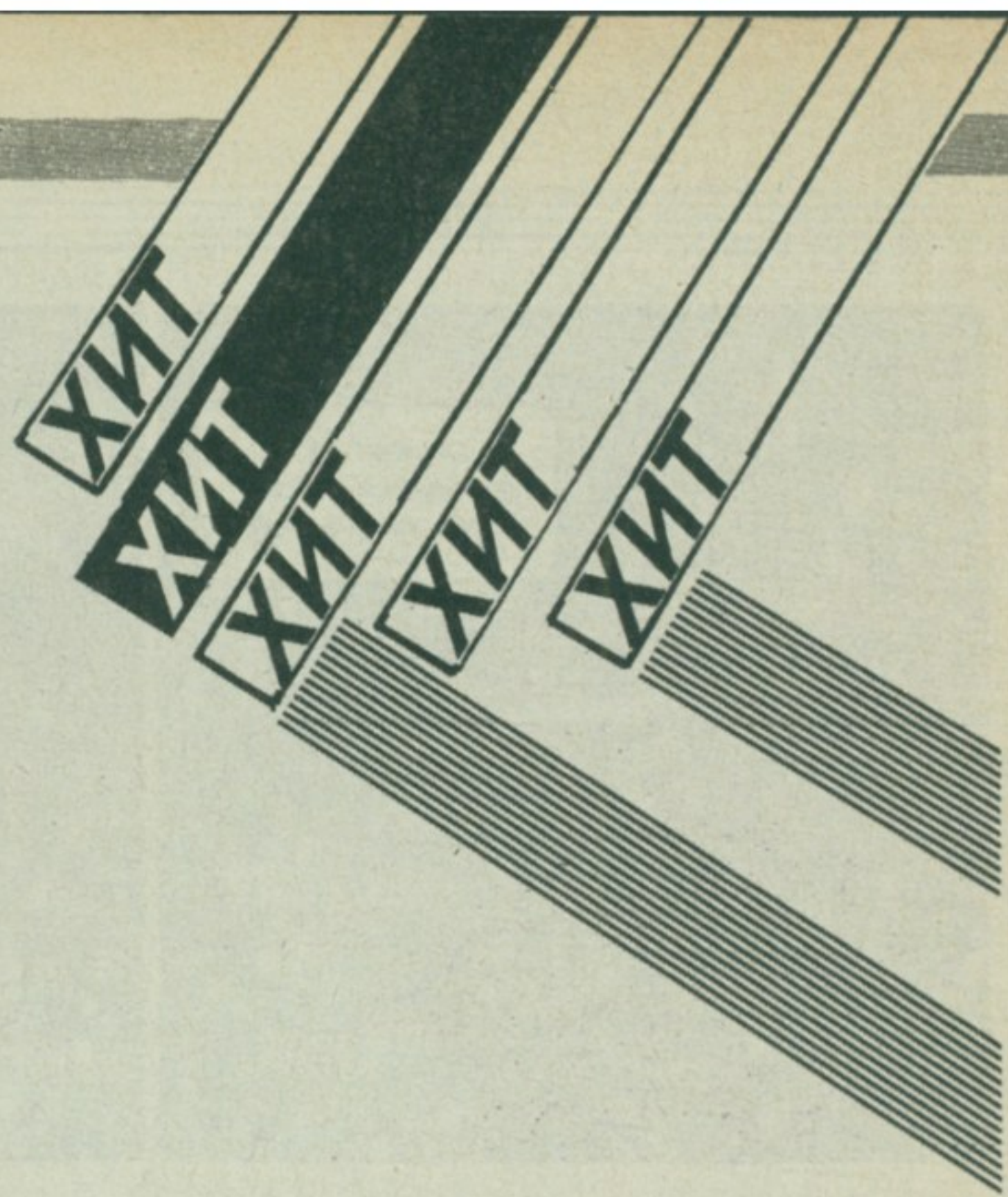

НЕНАМЕТЉИВА ДОМИНАЦИЈА

КАРИЈЕРА:

Шинед О Конор

Представљају је као ћелаву певачицу. У Лондон је дошла из Ирске, почела пробој и за кратко време постигла завидан успех.

Када је из Даблина прешла у Лондон, иза себе је имала каријеру певачице и текстописца групе „In Tua Nua”. По мишљењу уредника једне дискографске куће имала је неубедљив изглед па јој је предложио да пусти дужу косу да би имала ефектнији имиџ. По природи бунтовна, одмах се обријала до главе и на свој начин постигла управо оно што су од ње тражили. Ипак, право занимање јавности постигла је одличним плочама. Њен први албум „The Lion & The Cobra” представио је као аутентичан таленат и особу која за свој јединствен стил не дугује никоме. Друга плоча „I Do Not Want What I Haven't Got”, која је недавно објављена и код нас, у ствари је збир песама необичне, потиснуте снаге и блиске, скоро приватне емоције. Ударни сингл на плочи је песма „Nothing Compares 2U” коју је написао Prince, али Шинед је обојила својим стилем дајући јој титраву звучност која је постала њен заштитни знак. Шинед се прошле године појавила и на плочи „Mind Bomb” необичног Мета Џонсона и његове групе „The The”. Са њим је отпевала песму „Kingdom Of Rain” и показала завидну способност да, иако гост на снимању, доминира на ненаметљив начин.

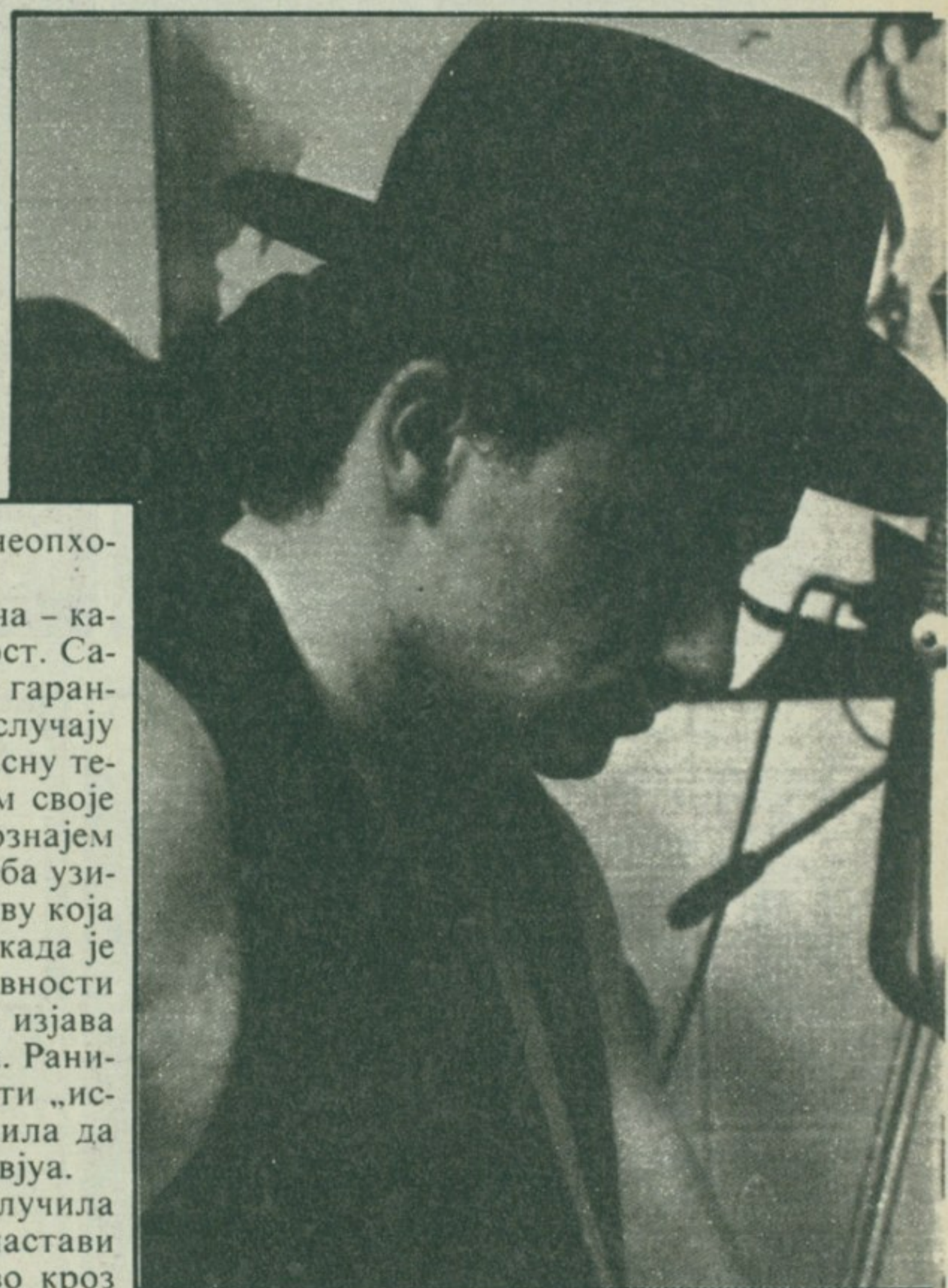
Своју особеност показује и у интервјуима које, додуше однедавно, све ређе даје јер је незадовољна начином на који је представљају у енглеској штампи. Највећу прашину подигла је њена изјава од пре три године када је рекла да иако не воли насиље подржава ИРА јер је свесна

да је такав начин борбе понекад неопходан.

– Тада сам имала само 20 година – каже Шинед. – А то није нека зрелост. Сада имам 23 године, што такође не гарантује да сам одрасла, но у сваком случају том изјавом сам ушла у врло опасну територију. Почела сам да износим своје мишљење о стварима које не познајем довољно. Ипак, мислим да не треба узимати превише озбиљно сваку изјаву која се нађе у новинама. На несрећу, када је неко, како кажу, пред очима јавности врло је битно шта говори и свака изјава треба да буде добро промишљена. Раније нисам водила рачуна о мудрости „испечи па реци” али сам сада решила да заћутим и дајем што мање интервјуа.

Тако је и она, као и Принц, одлучила да затвори врата новинарима и настави да говори са јавношћу искључиво кроз музику. То је и рекла у једној од својих последњих изјава за штампу.

– Не подносим енглеску жуту штампу. Кад снимим плочу погрешно сматрам да људи желе о њој да пишу. Међутим, они копају по мом приватном животу, по мојим уверењима и то је једино што их занима. Нисам од оних особа које то могу да поднесу. Чак и они интервјуи који су изгледали перфектно док су вођени, кад су изашли у новинама били су извађени из контекста целокупног разговора и искоришћени за напад против мене. Не желим да кажем било шта јер се бојим како ће новинари то касније употребити. У овом тренутку ми се чини да никада више нећу давати интервјуе. Али, то се никада не зна. Ако неки људи буду изменили своје срце, можда ћу и ја то учинити. Видећемо.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Записано је у рокенролу да је љубав све што нам треба. Поред тога, потребан је и добар менаџерски тим, реклама и добре песме. Али, од свега тога најпотребнији је добар и велики нос.”

Bono Vox је ово изговорио најављујући улазак Пита Таузенда у Rock' n' roll Hall of Fame

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

Shot like an arrow through
my heart
That's the pain I feel
I feel whenever
we're apart
Not to say
that I'm in love with you
But who's to say
that I'm not
I just know that it feels wrong
When I'm away too long
it makes my body hot
so let tell ya baby
I'll tell your mama
I'll tell your friends
I'll tell anyone
Whose heart can comprehend
Send it in a letter baby
Tell you on the phone
I'm not the kinda girl
Who like to be alone
I miss ya much
(boy oh I miss you much)
I really miss you much
(m-i-s-s you much)
I'm rushing home
Just as soon as I can
I'm rushing home to see
Your smiling face
And feel your warm embrace
It makes me feel so
g-g-g-good
So I'll tell you baby

MISS YOU MUCH

Текст и музика: Цемс Харис III и
Тери Лунс
Изводи: Џенет Џексон

„НЕДОСТАЈЕШ МИ МНОГО“

Пробод као стрела кроз срце
то је бол који осећам
који осећам сваки пут
када смо раздвојени
не рећи
да сам у тебе заљубљена
али ко ће рећи
да нисам
само знам да није добро
када дуго нисам ту
а тело ми постаје вруће
и да ти кажем душо
Рећи ћу твојој мами
Рећи ћу свакоме
Чије срце може да схвати
Послаћу ти у писму душо
Рећи телефоном
Ја нисам девојка
која воли да буде сама
недостајеш ми много
(дечаче, ох недостајеш ми
много)
Заиста ми недостајеш много
(н-н-недостајеш ми много)
Журим кући
Најбрже што могу
Журим кући да бих видела
твоје насмејано лице
и осетим твој топли загрљај
од тога се осетим тако д-д-д-
добро
И зато ћу ти рећи душо

МУЗИЧКА ПОШТА

✉ Здраво Забавниче,
Волим америчку певачицу Сузан
Вега, али дуго о њој ништа нисам чула, па
ме занима када ће објавити следећу плочу?

Нада из Панчева

После три године паузе Сузан Вега је
17. априла објавила трећи албум „Days
Of Open Hands“. Са њега је скинут само
сингл са песмом „Book Of Dreams“.

✉ Поштовани Забавниче,
Страсни сам обожавалац „Бије-
лог дугмета“, али оног старог. Да ли не-
где могу да нађем касете „Ето баш хо-
ћу!“ и „5. април '81.“?

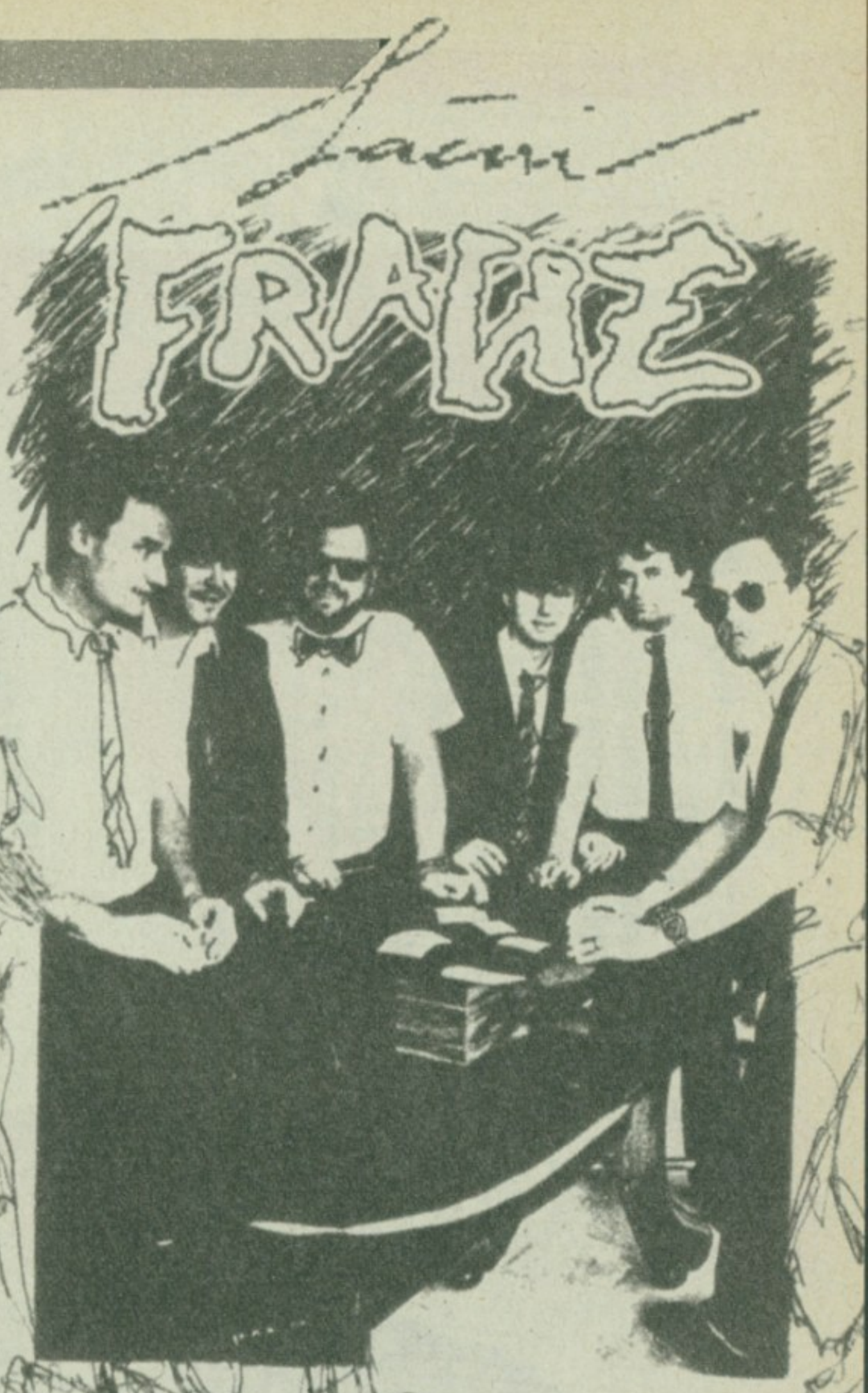
Марина
из Сремске Митровице

„Бијело дугме“ је једна од ретких до-
маћих група чије се плоче и касете не-
прекидно доштампавају тако да можеш
да их нађеш у свакој добро снабдевеној
продавници „Југотона“. Додуше, кон-
цертна плоча „5. април '81.“ својевреме-
но је објављена у ограниченом тиражу и
никад није поновљена.

✉ Здраво Забавниче,
Прочитао сам да је „Југотон“ об-
јавио албум Поле Абдул „Forever Your
Girl“. Претражио сам цео Београд, али ка-
сету нисам нашао. Да ли је тај албум заиста
објављен код нас и где могу да га на-
ђем?

Аца из Земуна

Плоча је заиста објављена и има је у
„Југотоновој“ продавници на углу Нуши-
ћеве и Македонске улице.

✉ Драги Забавниче,
Доста давно прочитала сам да
ће група „Лачни Франз“ објавити компакт
диск плочу, али је до сада нисам видео.
Да ли је та вест била тачна?

Иван из Београда

„Лачни Франз“ је са заиста великим
закашњењем објавио компакт диск „Кај
би ми без нас“ на коме су се нашле
одабране песме са свих њихових албу-
ма. Плоча се појавила у продавницама
крајем марта по, сасвим повољној, цени
од 104 динара.

ЈЕДАН ОГЛАС ЈЕДАН СВЕТ

Некада давно
група „Лосс“ је
низала успехе ну-
дећи своју верзи-
ју врхунског и
врло софистици-
раног попа. По

распаду састава
Годли и Крим су
као тандем и на-
ставили да раде у
музици као ком-
позитори, режи-
сери видео спо-
това и продуцен-
ти. Сада се Кевин
Годли огледао на
једном врло ам-
бициозном задат-
ку. У оквиру про-
јекта „One world
one voice“ (Један
свет, један глас)
два месеца је по-
читавом свету
снимао различите
музичаре тако да
је у телевизијски
студио донео 210
сати материјала.
Избором је на-

прављен двоча-
совни програм ко-
ји је енглеска те-
левизија емитова-
ла у суботу 26. ма-
ја. Од музичара ту
су се појавили
Стинг, Питер Геб-
риел, Теренс
Трент Д'Арби, Џо
Страмер, Лењин-
градски симфо-
нијски оркестар и
многи други. Цео
пројекат, који је
промовисан под
паролом „За бо-
љи свет“, коштао
је 800.000 фунти,
преносило га је 20
земаља, а учес-
товала су 292 му-
зичара.

1. Hard To Kill – Човек којег је тешко убити (1990)

Наставак неочекивано успешног филма „Нико – јачи од закона“. После седам година проведених у стању дубоке коме – страдао је док је радио на једном важном случају, његова жена и партнер су убијени, а син је нестао без трага – Нико се изненада буди. Вест о његовом опоравку врло брзо стиже до људи којима је седам година раније покушао да стане на пут и тако почиње беспощедна потрага за њим. Филм је режирао Брус Малмут, а главне улоге тумаче Стивен Сигал и Кели Де Брок.

Повратак на велики екран после дужег времена: Кели Де Брок

2. Blue Steel – Плави челик (1989)

Прича о вези између жене-полицајца и човека који је психопатски убица. Запрачајно је њу на неки начин „изабрао“ (случајно је био присутан када је у својој првој патроли пуцала у пљачкаша), јер сматра да је она једина особа која може да разуме његову патолошку жељу за убијањем. У режији Кетрин Бигелоу, у главним улогама се појављују Џејми Ли Кертис, Рон Силвер и Кленси Браун.

3. Flashback – Флешбек (1990)

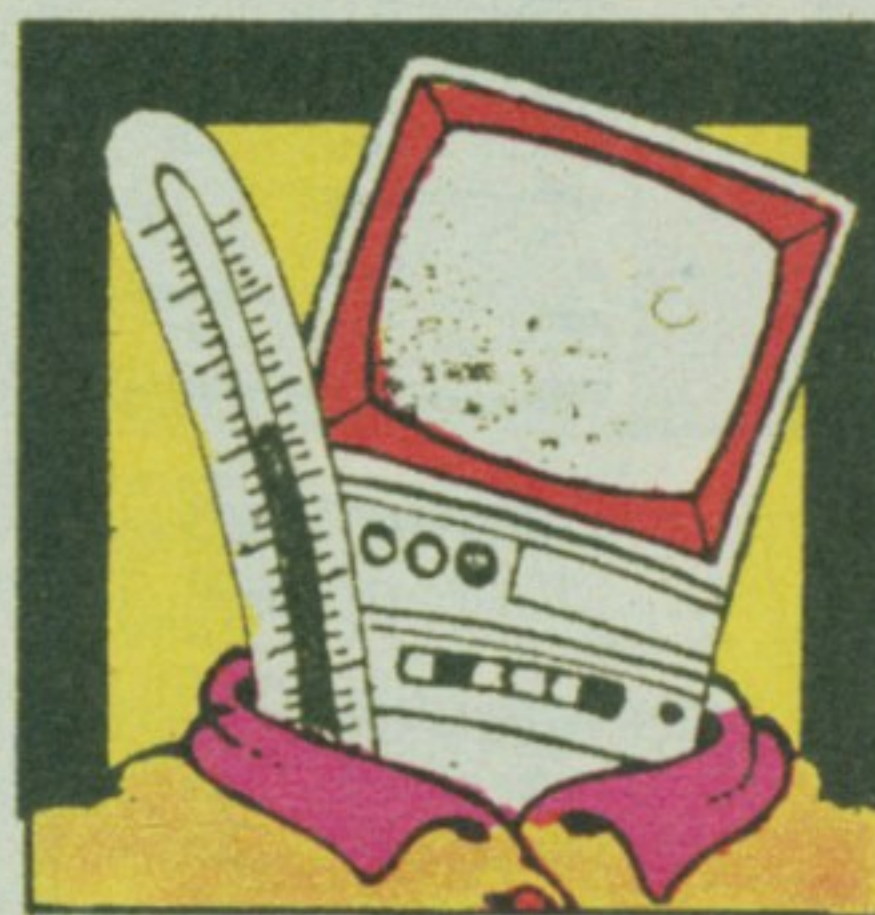
Млади агент FBI Џон Бакнер, добија задатак да спроведе у затвор средовечног хипика Хиуија Вокера, некадашњег истакнутог вођу револуције „деце цвећа“, који је између осталог, познат и по томе што је негде крајем шездесетих покушао да погоди флашом тадашњег потпредседника САД. Наравно, на путу долази до разних перипетија, па чак и до сукоба са локалном полицијом. „Флешбек“ је први амерички филм тридесетједногодишњег италијанског редитеља Франка Амурија. Главне улоге тумаче Денис Хопер, Кифер Сатерленд и Клиф де Јанг.

4. Hiden In The House – Скривен у кући (1989)

Четворочлана породица се досељава у огромну кућу, али они ни не слуте да у тој кући већ живи неко! На тавану, у скровишту које је сам направио, крије се по ремећени младић, познат по томе што је својевремено, да би им се осветио што су га малтретирали, запалио дом својих родитеља. Мало-помало, он почиње да се меша у животе својих „укућана“ а да они тога нису ни свесни. Филм је режирао Метју Патрик, а у главним улогама се појављују Гери Бизи и Мими Роџерс.

5. Erik The Viking – Викинг Ерик (1989)

На удару монтпајтоновског хумора овога пута нашли су се легендарни, неустрашиви ратници – викинзи. Главни јунак је Ерик, викинг који није баш вичан пљачкањима и убијањима и зато са неколико својих пријатеља креће на далек пут тражећи обећану земљу Хибразил. У Хибразилу влада благостање и срећа, али све то може да нестане уколико се пролије само једна кап крви... Редитељ филма је Тери Џонс, а главне улоге тумаче Тим Робинс, Ерта Кит, Тери Џонс, Мики Руни и Џон Клиз.

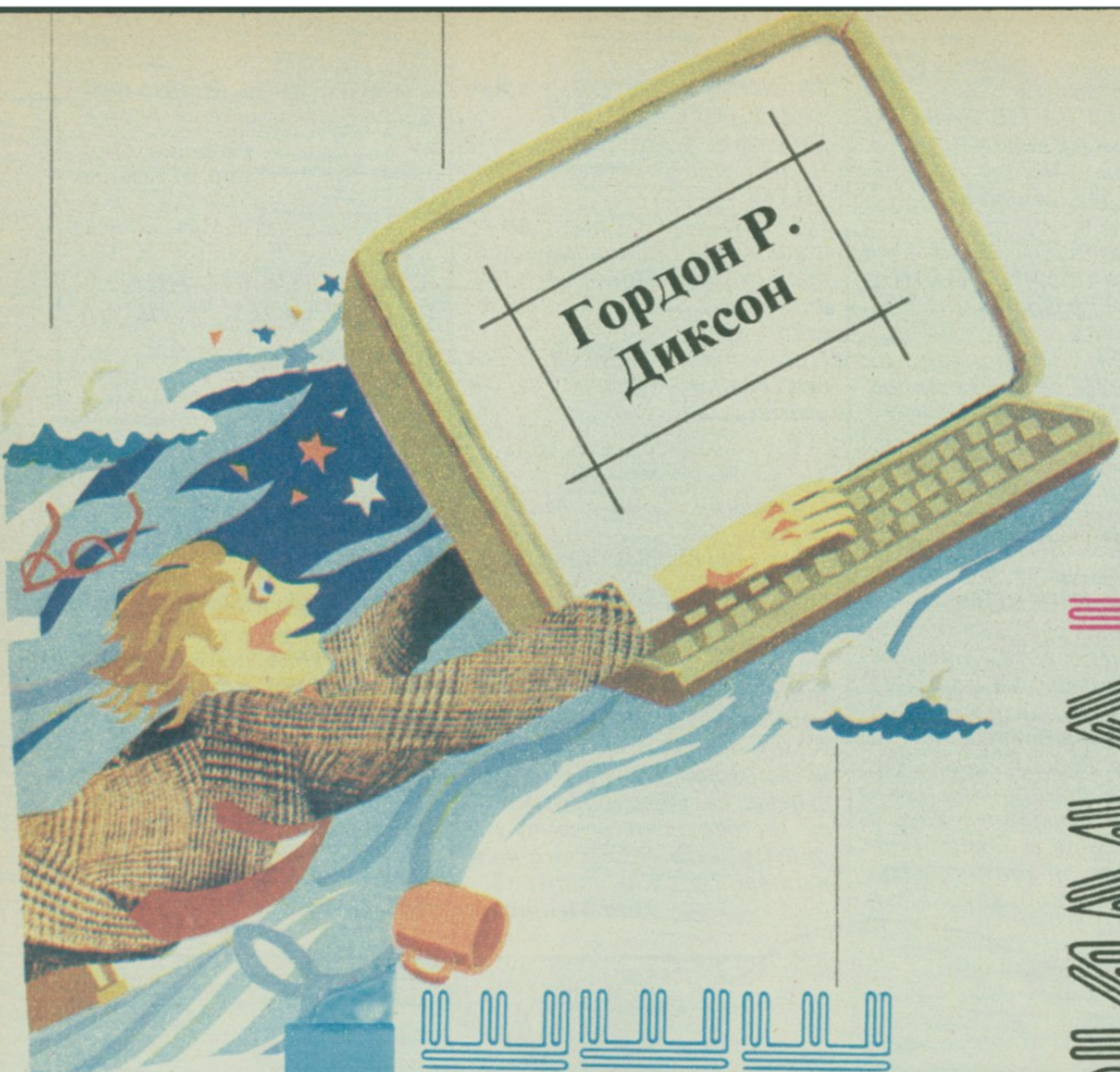

ВИДЕО

БАРОМЕТАР

В. Радосављевић

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

КОМПЈУТЕРИЗАЦИЈА

Од: Књижевни клуб „Ризница“
Чикаго, Илиноис
МОЛИМО ДА НЕ САВИЈАТЕ ОВУ КАРТИЦУ!
За: Господин Волтер А. Чајлд
Задужење: 4.98 долара
Пандук, Мичиген

Поштовани читаоче,
На Ваш захтев, у прилогу
Вам шаљемо роман „Кидна-
пован“ од Роберта Луиса
Стивенсона.

Књижевном клубу „Ризница“
Чикаго, Илиноис
16. новембар 1965.

Поштована господо,
Недавно сам Вам писао у
вези с Вашим компјутерским
обавештењем којим ме задуже-
жујете за књигу „Ким“, Рад-

јарда Киплинга. Пакет сам
отворио тек пошто сам већ
послао чек на износ назна-
чен на картици. Пошто сам
констатовао да у тој књизи
недостаје више страница,
вратио сам Вам је, тражећи
да ми пошаљете исправан
примерак, или да ми врати-
те новац. Ви сте ми, пак, по-
слали „Киднапованог“ од
Роберта Луиса Стивенсона.
Молим Вас да ово исправи-
те. У прилогу Вам враћам
„Киднапованог“.

С поштовањем,
Волтер А. Чајлд

Од: Књижевни клуб „Ризни-
ца“
**ДРУГА ОПОМЕНА – МО-
ЛИМО ДА НЕ САВИЈАТЕ
ОВУ КАРТИЦУ!**

За: Господин Волтер А. Чајлд
Задужење: 4.98 долара – за
роман „Киднапован“, Робер-
та Луиса Стивенсона
(Уколико сте већ измирили
дуг, не обазирите се на ову
опомену!)

Књижевном клубу „Ризница“
Чикаго, Илиноис
21. јануар 1966.

Поштована господо,
Позивам се на писмо које
сам Вам упутио 16. новем-
бра 1965. и молим Вас да
престанете да ме обасипате
рачунима за књигу коју ни-
сам наручио. Забога, ВАША
фирма дугује МЕНИ новац!
С поштовањем,
Волтер А. Чајлд

Књижевни клуб „Ризница“
Чикаго, Илиноис
**МОЛИМО ДА НЕ САВИЈА-
ТЕ ОВУ КАРТИЦУ!**
За: Господин Волтер А.
Чајлд
Пандук, Мичиген
1. фебруар 1966.

До сада смо Вам послали
више опомена за дуг од 4.98
долара који је морао бити
одавно измирен. Уколико не
добијемо овај новац поврат-
ном поштом, бићемо примор-
ани да предмет предамо
Агенцији за наплату потра-
живања.

С. Грајмс, потпредседник

3. фебруар 1966.
Поштовани господине
Грајмс,

Молим Вас да престанете
да ми шаљете компјутерске
опомене. Може ли да ми се
обрати неко **ЉУДСКО БИ-**
ЋЕ? ЈА Вама не дугујем, ВИ
мени дугујете. Можда ћу ја

да се обратим некој Агенцији за наплату потраживања?
Волтер А. Чајлд

Господин Волтер А. Чајлд
Пандук, Мичиген
8. април 1966.

Упорно игноришете наше љубазне захтеве да измирите своје дуговање Књижевном клубу „Ризница“ које са каматом сада износи 7.51 долара. Уколико дуг не измирите до 11. априла 1966, бићемо принуђени да предмет предамо судским органима.
Е. Б. Херш – Агенција за наплату потраживања

Од: СУДИЈА ЗА ПРЕКРШАЈЕ,

Чикаго, Илиноис
МОЛИМО ДА НЕ САВИЈАТЕ ОВУ КАРТИЦУ!

Чајлд, Волтер А., Пандук, Мичиген

ОБАВЕШТАВАТЕ СЕ ДА ЈЕ ОВАЈ СУД ДОНЕО ПРАВОСНАЖНУ ПРЕСУДУ ДАНА 26. МАЈА 1966. КОЈОМ СЕ ОБАВЕЗУЈЕТЕ ДА ОДМАХ ИЗМИРИТЕ ДУГОВАЊЕ КЊИЖЕВНОМ КЛУБУ „РИЗНИЦА“ ОД 15.66 ДОЛАРА, УКЉУЧУЈУЋИ И СУДСКЕ ТРОШКОВЕ. ОВА ПРЕСУДА ПРОСЛЕЂУЈЕ СЕ СУДСКИМ ОРГАНИМА ВАШЕ МАТИЧНЕ ДРЖАВЕ (МИЧИГЕН) НА ИЗВРШЕЊЕ.

Књижевном клубу „Ризница“
Чикаго, Илиноис
Потпредседнику С. Грајмсу
31. мај 1966.
Грајмс,

Ова глупост је отишла предалеко. Пошто сутра путујем послом у Чикаго, навратићу до Вас да коначно расправимо ко коме и колико дугује! **Волтер А. Чајлд**

СУД У ПАНДУКУ, МИЧИГЕН

– Канцеларија бележника –
1. јуни 1966.
Хари,

У прилогу ти шаљем компјутерску картицу коју је послао судија за прекршаје из Чикага, а по предмету А. Волтера. Картица има на знаку члана 1500, па према томе случај припада твом „Криминалном“. Проследи у твој компјутер. Како си, иначе?

СУД У ПАНДУКУ, МИЧИГЕН – Одељење Аутоматске

обrade података
МОЛИМО ДА НЕ САВИЈАТЕ ОВУ КАРТИЦУ!

Оптужени: (Чајлд) А. Волтер, Пандук, Мичиген
26. мај 1966.

Кривично дело: Члан 1566 (исправка 1567) – КИДНАПОВАЊЕ извршено 16. новембра 1965.

Примедба: Починилац на слободи. Да се одмах приведе.

ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА, ПАНДУК, МИЧИГЕН – ПОЛИЦИЈСКОЈ УПРАВИ, ЧИКАГО, ИЛИНОИС

Оптужени субјекат А. (пуно име непознато), презиме Волтер, потерница по члану 1567 – киднаповање. Тражи се због киднаповања детета по имену Роберт Луис Стивенсон, новембра 16. 1965. Побегло са овдашње адресе и сумња се да је у вашој области. Могући контакт у Чикагу: Књижевни клуб „Ризница“. ПРИВЕСТИ Е. Б. Х.

ОБАВЕСТИТИ НАС О ПРИВОЂЕЊУ.

ПОЛИЦИЈСКОЈ УПРАВИ, ПАНДУК, МИЧИГЕН

Веза ваш захтев за привођење субјекта А. (пуно име непознато), презиме Волтер. Субјекат ухапшен у просторијама Књижевног клуба „Ризница“, где је, под лажним именом Волтер Антони Чајлд, покушао да присвоји 4.98 долара, од извесног Самјуела Грајмса, службеника те компаније.

ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА – ЧИКАГО, ИЛИНОИС

СУД У ЧИКАГУ, ИЛИНОИС

МОЛИМО ДА ОВУ КАРТИЦУ НЕ САВИЈАТЕ

Предмет: А. Волтер
Члан: 1567, пресуда бр. 456789

НАРЕДБА: Субјекат да се појави због изрицања казне пред судијом Џоном А. Мекдивотом, судница А, јуна деветог, 1966.

Примедба: Записник са претходног суђења загубљен.

Господину Тонију Малагасију,
Амерички биро за статистику
2. јун 1966.
Драги Тони,

У четвртак ујутру треба да изрекнем казну неком А. Волтеру оптуженом за киднаповање Р. Л. Стивенсона. Компјутерски извод каже да је записник са претходног суђења загубљен. Потребни су ми бар неки подаци. На пример, шта се збило с киднапованим – жив – мртав?
Џон Мекдивот

– везујем га за један случај пљачке на доковима Њујорка.

**Срдачно Твој,
Тони Малагаси**

АДВОКАТСКА КАНЦЕЛАРИЈА МАЈКЛА РЕЈНОЛДСА

Чикаго, Илиноис
8. јун 1966.

Драги Тиме,

На жалост, нема пецања овог викенда. Суд ме је одредио да браним неког типа оптуженог за киднаповање. Изгледа да се ради о невероватној ствари. Тип је оптужен на основу читаве серије комичних грешака. Не само да није крив, него у шасти држи најјачи одштетни захтев против највећег Књижевног клуба у Чикагу.

Незамисливо је, а ипак могуће у ово доба проклетих машина, да се потпуно невин човек нађе у оваквој ситуацији. Тражио сам пријем код судије Мекдивота пре него што изрекне казну и за-

Судији Џону Мекдивоту
3. јун 1966.

Драги Џон,

На твој захтев, извршен је компјутерски увид у дотични случај. Ево шта каже компјутер: предмет 189623 – захтев у вези с Робертом Луисом Стивенсоном

Субјекат мртав. Старост у време смрти: 44 године. Дали су потребни даљи подаци?

Као што видиш, Џон, твој киднаповани је очигледно убијен. С обзиром на чудно одсуство података и о убици и о жртви, а посебно имајући у виду старост жртве, случај ми мирише на мафијашку ствар (ово само међу нама). Чини ми се да ми је име тог Стивенсона однекуд познато

час ћу му све објаснити. А онда ћемо мој клијент и ја загрмети за одштету! Пецање следећег викенда?

Твој Мајк

10. јун 1966.

Драги Тиме,

Ништа од пецања ни следећег викенда. Нећеш веровати – мој, као јагње невин, клијент управо је осуђен на смрт за убиство првог степена! Наравно, све сам објаснио судији Мекдивоту. А када ми је он објаснио свој положај, умало нисам пао са столице. Нормално, одмах је увидео да је мој клијент невин. Али, пази, Мекдивот је био потпуно беспомоћан. За-

што? Мој клијент је проглашен кривим на основу компјутерских података. У одсуству записника са претходног суђења – а такав није никад ни постојао – судија је у датом моменту морао да изрекне казну на бази расположивих података. А пошто је субјекат већ проглашен кривим, Мекдивотов једини правни избор је био да му за кривично дело за које је проглашен кривим (смрт киднапованог) изрекне смртну казну. По новом закону, рок за жалбу драстично је скраћен захваљујући новом систему компјутерске обраде. Тако, имам на располагању само пет дана да уложим жалбу на пресуду. Наравно, не пада ми на памет да се шегачим са неким жалбама. Идем директно код гувернера с молбом за помиловање, после чега ћемо разголитити ову фарсу. Судија Мекдивот је већ писао гувернеру и објаснио му да је пресуда идиотарија, али да у датој ситуацији није имао избора. Међу нама, очекујем моментално помиловање, а онда ће перје да лети... па затим, одосмо на пецање.

Твој Мајк

КАБИНЕТ ГУВЕРНЕРА
ДРЖАВЕ ИЛИНОИС
17. јун 1966.
Господину Мајклу Рејнолдсу, адвокату

У вези с вашим захтевом за помиловање Волтера А. Чајлда (А. Волтер), обавештавамо Вас да је гувернер у Европи и да се враћа следећег петка. Ваш захтев биће му уручен одмах по повратку.

Адвокату Мајклу Рејнолдсу,
Чикаго
27. јун 1966.

Драги Мајк,
Шта је са помиловањем?
Погубљење је за пет дана!!!

Твој Волтер

Волтеру А. Чајлду
Ћелијски блок 1 – Државни
затвор Илиноиса
29. јун 1966.

Драги Волтер,
Гувернер се вратио, али је одмах позван у Белу кућу да реформише о федералном систему канализације. Улогорићу му се на прагу и шчепаћу га чим се врати. Слажем се са Тобом о озбиљности ситуације. Управник затвора Ален Магрудер лично ће ти донети ово писмо и рећи ти нешто у четири ока. И ја и Твоја породица инсистирамо да га послушаш.

Адвокату Мајклу Рејнолдсу,
Чикаго
30. јун 1966.

Драги Мајк (ово писмо ће ти дотурити управник Магрудер).

Баш кад сам у овој ћелији разговарао с Магрудером, донели су му обавештење да се гувернер коначно вратио и да ће бити у свом кабинету сутра (петак) у 8 сати ујутру. Тако ће бити времена да потпише помиловање пре извршења казне које је заказано за СУБОТУ. Према томе, одбио сам љубазну понуду управника Магрудера да ми помогне да побегнем. Постојао би ипак ризик да на мене пуца неки стражар приликом покушаја бекства. Али, сада ће све бити у реду. Уосталом, зар би ово фантастично искуство могло да има другачији епилог?!

Волтер

У ИМЕ СУВЕРЕНЕ ДРЖАВЕ ИЛИНОИС

Ја, Хјуберт Виликенс, гувернер, на дан 1. јула 1966. проглашавам да је Волтер А. Чајлд (А. Волтер), грешком осуђен за злочин који није починио, у потпуности помилован. Наређујем надлежним затворским органима да поменутог Волтера А. Чајлда (А. Волтера) одмах пусте на слободу.

СЕРВИС ЗА ЕКСПЕДИЦИЈУ ПОШТЕ ДРЖАВНИХ ОРГАНА МОЛИМО ДА НЕ САВИЈАТЕ ОВУ КАРТИЦУ

Гувернеру Хјуберту Виликенсу
Предмет: Помиловање за Волтера А. Чајлда
1. јул 1966.

Поштовани државни чиновнице,

У прилогу Вам враћамо горе наведени документ, јер нисте навели Вашу шифру. МОЛИМО: овај документ поново упутити Сервису за експедицију поште са ОВОМ КАРТИЦОМ и формуларом 876 у коме морате навести Ваше овлашћење да користите класификацију „НАЈХИТНИЈЕ“, коју сте навели на овом документу.

ПАЖЊА: Сервис за експедицију интерне поште биће поново отворен у УТОРАК, 5. јула 1966.

УПОЗОРЕЊЕ: Уколико не поступите по горе наложеном, бићете одговорни за злоупотребу Сервиса државних органа. У том случају, биће издат налог за Ваше хапшење.

ИЗУЗЕТАКА НЕМА. УПОЗОРЕНИ СТЕ.

М. Г.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

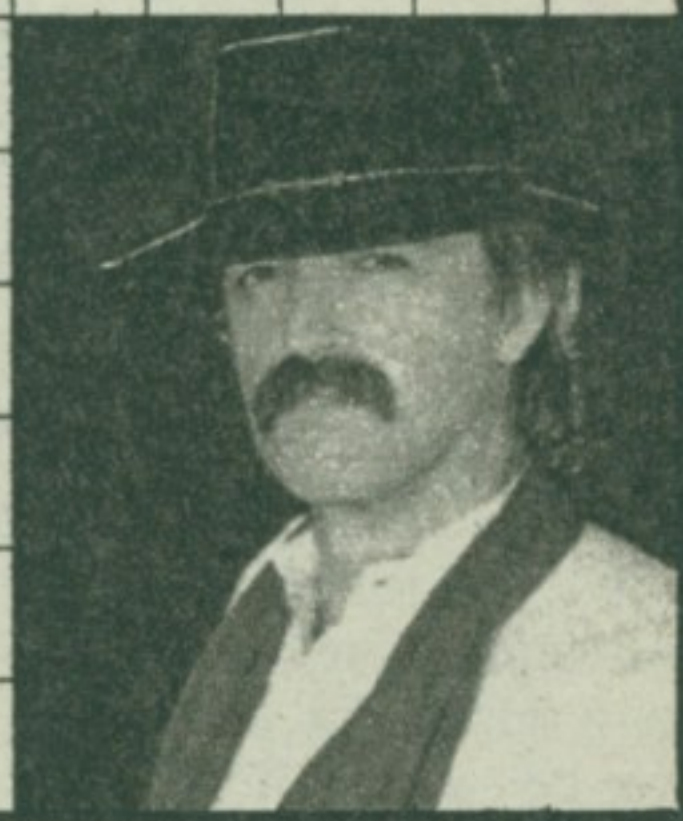
БЕЛА УКРШТЕНИЦА

Приликом решавања сами уписујете црна поља. Колики је њихов број у поједином реду показује број у загради.

ВОДОРАВНО: 1. Певач са слике (0), 2. Присталица Аристотелове филозофије (0), 3. Еластична трака, ластиш – Морски краставац (2), 4. Име италијанске глумице Луалди – Легендарни шериф са Дивљега запада, Вајат (1), 5. Однос датих и примљених голова – Човек у ритмама, одрпанац (1), 6. Лична заменица – Нова Гвинеја – Домаће говече (2), 7. Обим (скр.) – Узречица: ћа – Вођа ПЛО, Јасер (2), 8. Афрички папкар дугог врата – Одисејево острво (1), 9. Елације (0), 10. Име глумца Шоваговића (0), 11. Символ радијума – Лук, аркус (2), 12. Боксерско бориште – Символ иридијума (1), 13. Предео око Тисе (0), 14. Лице које се бави енигматиком, загонетач (0).

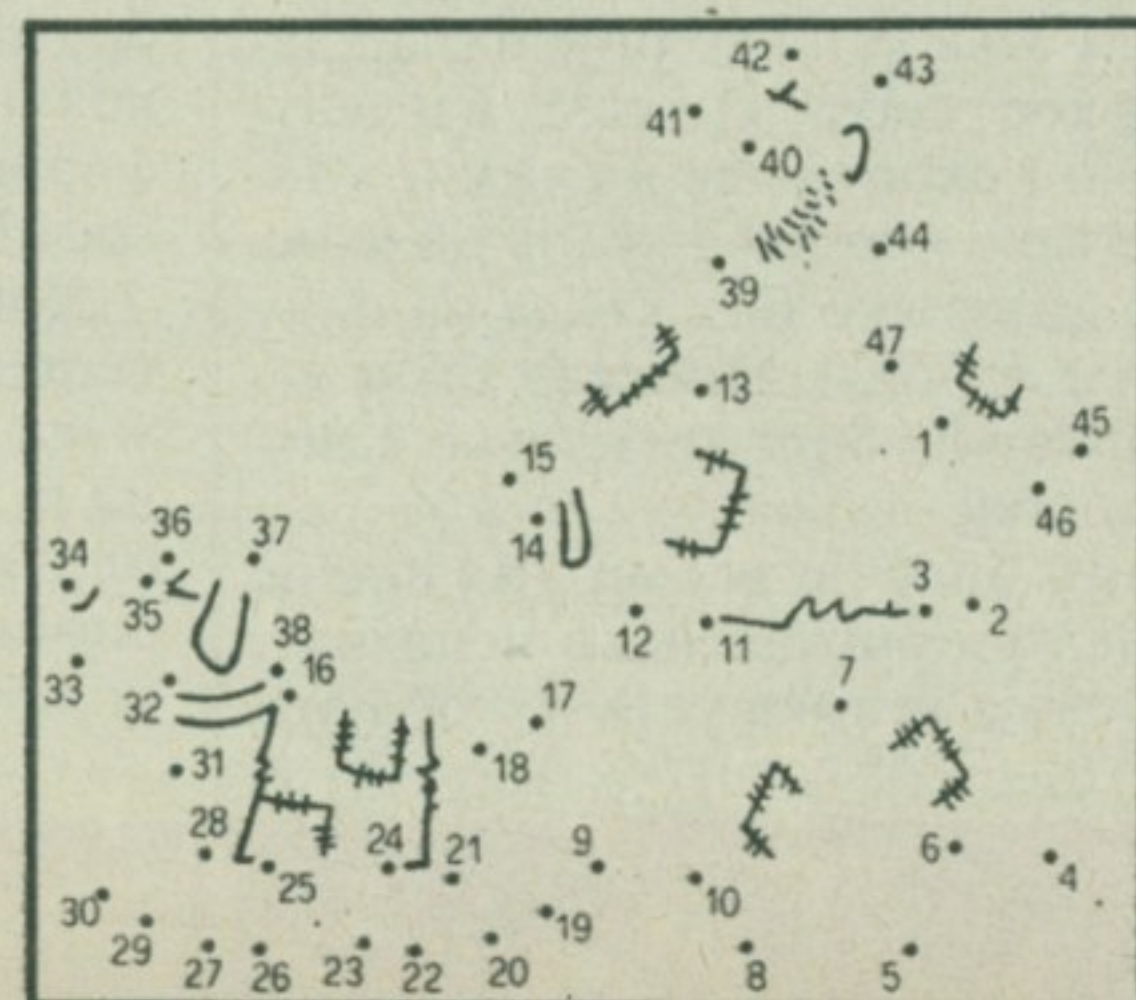
УСПРАВНО: 1. Рукометни клуб из Аде, члан женске прве лиге – Гомиле (1), 2. Река у Банату, Златица – Име историчара Руварца (1), 3. Име вајара Стијовића – Аутомобили из НДР (1), 4. Догађаји из прошлости – Лака запрежна двоколица (1), 5. Енглески шахист, Мајкл – Лика за везивање винограда – Ауто-ознака за Сремску Митровицу (2), 6. Карте које у игри замењују сваку другу – Бродолом, хаварија (1), 7. Суседна земља – Продукт жлезде са унутрашњим лучењем (1), 8. Наша негација – Општинска подручја (1), 9. Притока Дунава у Румунији – Пркос (1), 10. Славни фински атлетичар, Ласе – Нота солмизације (1), 11. Поправак (0), 12. Упишите: ђт – Свештенички старешина, протојереј (1).

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												

БУДИТЕ КАРИКАТУРИСТА

Ако од тачке број 1 спојите све тачке до броја 47, добићете једну духовиту карикатуру без речи.

Како сам подизала орангутана

МОЈА САЊА

**После малог леопарда
и једног тигрића
београдска породица
Ивашковић примила је
у свој дом једно мајмунче.
Ево шта су доживели
за тих шест месеци**

Када сам упознала Сању, једногодишње младунче орангутана, била сам запањена њеним изгледом. Не већа од људске бебе, ту и тамо по смежураном голом телу прошарана црвенкастим власима боје а ла Рита Хејворт, кратких ногу и трбушаста, била је ружна, а ипак неодољиво љупка.

Борба за наклоност

У то време још сам радила у београдском зоолошком врту. Као особа са искуством у неговању младунаца леопарда и тигрића поверена ми је и она, све док се не заврши нова „кућа“ за мајмуне. То је значило да ће се Сања привремено преселити у наш стан. Мислила сам да ће с једним, на изглед нејаким, бићем бити много лакше него са зверима, али сам убрзо схватила да сам била у заблуди.

Као прво, Сања уопште није била слабашина. Упркос свом крхком изгледу, имала је врло покретљиве и снажне удове којима се тако чврсто држала да је остављала модрице ако бих хтела на силу да је одвојим од себе. Понекад би и угризла испуштајући при том звуке сличне дечијем плачу.

Првих дана била је веома уплашена. Кад би јој се приближио неко непознат, отварала је своја велика уста и, кобајаги

претећи, показивала своје шарене зубе. Један од првих корака био је како да спречимо Сању да физиолошке потребе обавља где стигне. Зато смо обавестили све пријатеље да нам сакупе старе бенкице и оделца. Нарочито лепо стајала јој је ружичаста хаљина са великом црвеном машном коју је моја мајка сашила баш за њу у нади да ће на тај начин придобити Сањину наклоност.

Заиста, тешко је било освојити Сањину љубав. Ја сам јој се у прво време најмање допадала а, искрено речено, ни ја нисам била очарана њоме. Нарочито ми је сметао начин на који је јела. Страховито похлепна, давила се у крупним залогајима, штучала и подригивала. Бучно је мљавкала и сваки час развлачила доњу усну да би видела има ли тамо још која трунчица хране. А када би понестало и последње залихе, скупљала је мрвице по кући. Касније се толико избезобразила да је из кавеза нашег папагаја крада семенке. Сем млека које је пила на флашицу радо је јела банане, јабуке и грожђе.

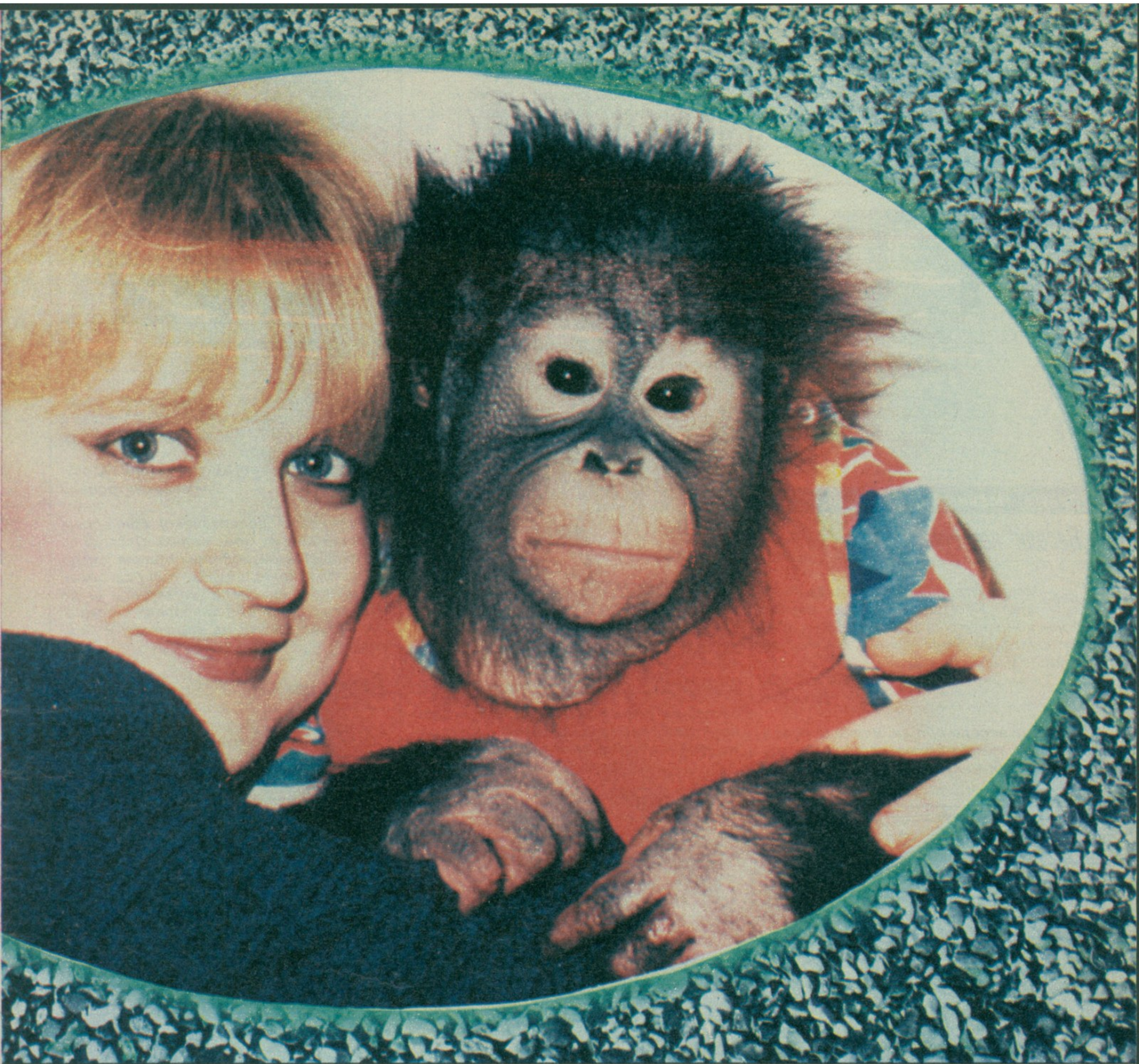
Док се није навикла на нас и на ритам свог новог породичног живота, највећа мука било је Сањино спавање. Преко дана је дремуцкала у фотељи, увек у нашој близини, али се зато увече свим силама борила да не заспи. Мој супруг Бобан и ја покушавали смо да је успавамо љу-

љушкањем, чак и песмицама, али она се будила чим бисмо покушали да изађемо из собе. После недељу дана помислили смо да се, можда, плаши мрака па смо јој оставили упаљено светло. На наше задовољство, испоставило се да смо напакон схватили шта је у питању јер је Сања блажено захркала. Мислим да је управо тада почела да ме осваја. Разнежило ме сазнање колико је она, у ствари, изгубљена међу нама.

Мајмунска посла

Након неколико недеља сасвим се навикла на нас. Будила се ујутру око седам, а онда је следило купање у коме је нарочито уживала. Узела би ме за руку и водила право у купатило где је, наравно, вребала прилику да грицне сапун или завири у боцу шампона. Док сам је брисала, чешљала и фенирала, гроктала је од задовољства. После облачења и до-

ручка мало бисмо се поиграле а затим бих ја кренула за осталим кућним пословима, будно пратећи шта Сања ради. Углавном је бауљала по кући у потрази за храном не пропуштајући да направи неку неприлику. Својим дугачким рукама хватала се за кваке и отварала врата (најчешће фрижидера) па смо били приморани да свуда ставимо рајбере. Питање њене интелигенције за мене је остало тајна. Бар десетак пута опекала се на шибицу а да уопште није схватила одакле долази бол, али је зато брзо научила чему служе дугмићи на машини за прање веша. Ма колико да смо викали и ударили је по стражњици, Сања је увек имала последњу реч. Иза ње је стално нешто требало поправљати или бацати. На крају смо дигли руке од њеног васпитања и помирили се с тим да су то „мајмунска посла“.

Највише је страдала наша керуша Шива. Пошто је Сања брзо схватила да

јој од пса не прети никаква опасност, осмелила се и трпала прсте у Шивине уши или јој гурала папире у њушку.

По подне је била најактивнија и најсрећнија јер смо сви били на окупу. Тада је мазно прелазила из наручја у наручје увек пазећи да буде у центру пажње.

Људи, ђаво!

Једног дана, кад смо Бобан и ја морали да изађемо неким послом, оставили смо Сању нахрањену и успавану, сигурни да смо рајберима обезбедили све у кући. На нашу жалост, она се у међувремену пробудила, поотварала сва врата и прозоре, разбила старинску витрину и сву скупочену стакларију у њој. И, као врхунац свега, пронашавши бар, добро се напила домаће шљивовице. Ми смо је затекли како се, пијана, љуља на завеси. Након овог догађаја успели смо да од Зоолошког врта добијемо кавез. Ипак,

Сања је у њега улазила само ноћу или када смо морали да идемо од куће. Све остало време била је слободна јер нисмо хтели да је спутавамо знајући да је, кад-тад, решетке сигурно чекају.

Било је много смешних догађаја са Сањом. Некима је била симпатична, некима не, а било је и оних који су се плашили наше љубимице. Једном приликом стајала сам са Сањом у наручју поред прозора. Баш тада пролазила је нека старица и, угледавши је, ужаснуто крикнула „Људи, ђаво!“ и брже-боље отишла низ улицу. Ми смо Сању, из милости, звали „Алф“.

После пола године, вратили смо је у Зоолошки врт. Посао око ње изискивао је све веће напора а ја сам очекивала принову. За тих шест месеци Сања је све нас, посебно мене, успела да освоји и потпуно ме увери у истинитост Дарвинове теорије еволуције.

Милка Кнежевић-Ивашковић

ЈА

ПТТ

БЕОГРАД
МАЛА ПОШТА
П. ФАХ 124
МАКЕДОНСКА 29

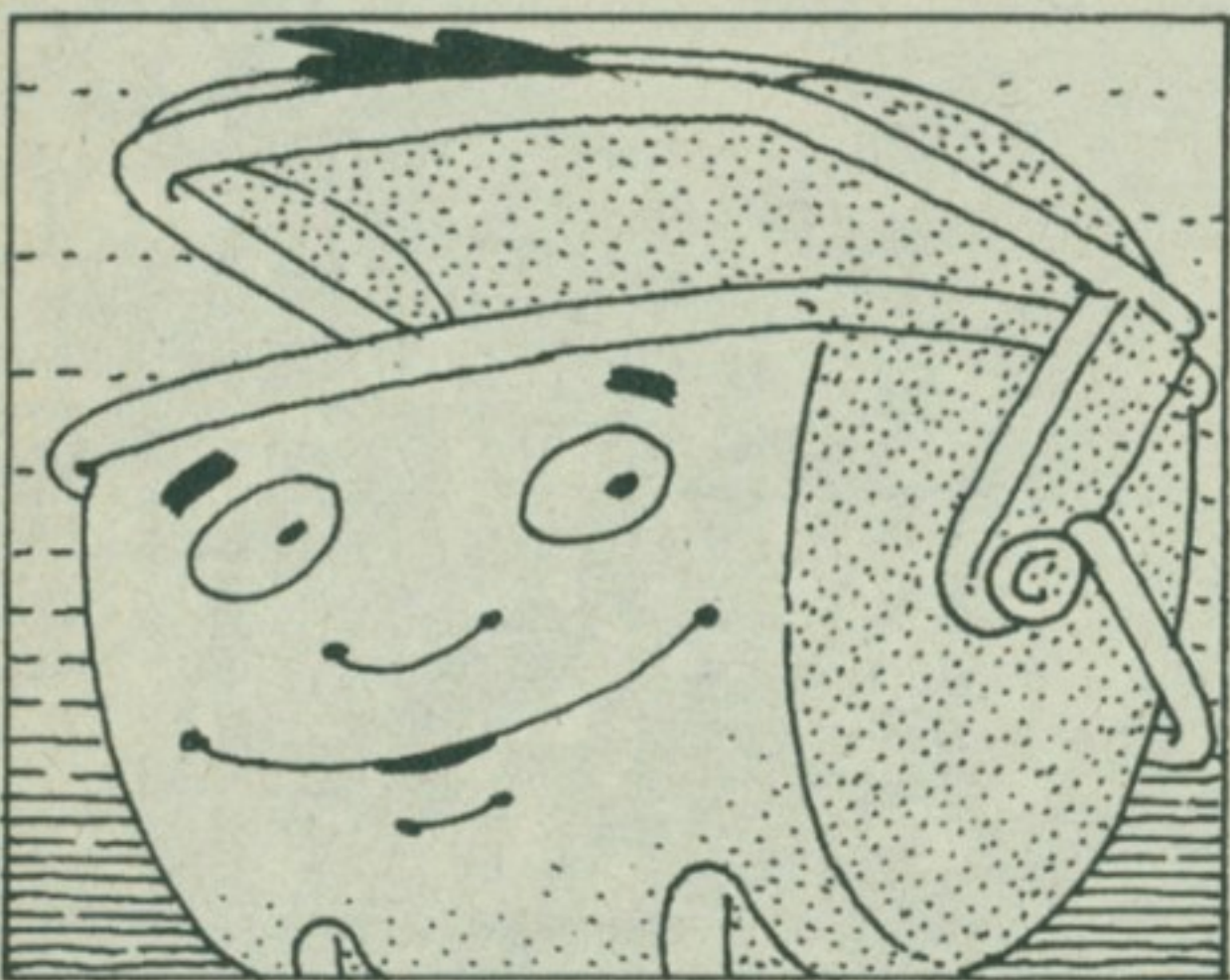
Уређује: **Иванка Миладиновић**

„Весели“ контејнер

Моја другарица и ја смо виделе испред „Београђанке“ један весело обојен контејнер и чуле смо да се ту убацују прилози за Дечју клинику. Нисмо баш схватиле у чему је штос?

ИВА и МАЈА
Панчево

Само је весело обојен, иначе је повод прилично тужан. Дечја клиника у Тиршовој улици налази се у веома тешкој

ситуацији. Имају врхунске лекаре чија је стручност и у свету призната, али немају довољно пара за опрему, немају довољно кревета за мале пацијенте који стижу из целе земље. „Весели“ контејнер је начин да се привуче пажња јавности и реше материјалне тешкоће ове клинике. Судећи по занимању, штос је упалио. Јављају се појединци, предузећа, школе... Ни „Забавник“ не остаје по страни. Надајмо се најбољем.

Песници, јавите се!

Дугогодишњи смо твоји читаоци и мислимо да си супер! Само тако настави. Али, доста смо те хвалили, да пређемо на ствар. Моја другарица и ја пишемо песме (она више од мене). Њене ми се много допадају а верујем да би и

осталима, кад би само имали прилике да их прочитају.

Предлажемо да отворите посебну рубрику за песме читалаца. У нади да ћете наш предлог прихватити много те поздрављамо. Молимо те да објавиш наше адресе ако неко хоће да нам се обрати.

АНИТА МАЧКОВИЋ
Гаврила Принципа 2/а
24210 Бајмок
ДЕНИС РАЈЧИЋ
Источни виногради 3/а
24000 Суботица

Предлог нам се допада, али веома је важно да се уверимо да ли међу забавниковцима има пуно песничких душа или сте у мањини. Дакле, „Забавниковци“ песници, изађите из илгале и огласите

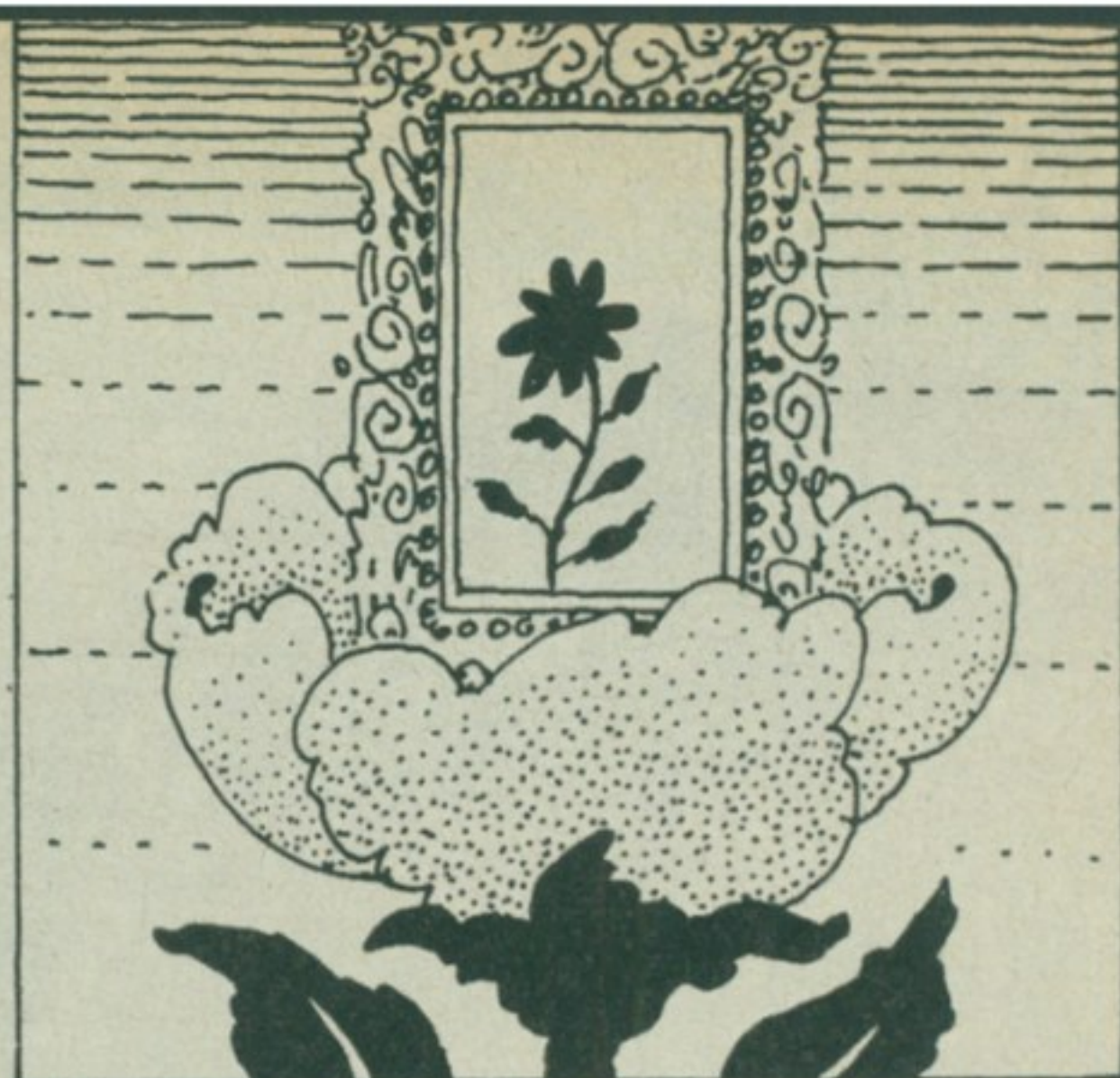
са својим стиховима. Ако стигну надахнуте, лепе песме, гледаћемо да одвојимо један кутак за песнички тренутак.

Лепа и витка

Молим те да ми помогнеш: висока сам 1,75 ст, имам 49 килограма и хтела бих да се отарасим стомака који ми квари линију. Да будем витка и лепа. Ако треба, држаћу и дијету да скинем неки килограм?

ДРАГАНА из Ваљева

Таман посла! Не треба да скидаш ни грам! Ти имаш мере готово као Моника Селеш, а она не само да игра тенис као нико на свету него и фантастично изгледа. Али, стомак нема, зар не? Покушај да се више крећеш, да се бавиш неким спортом (за савет се обрати свом професору физичког) па да видиш како ћеш се лако отарасити свог стомака.

Колаж од цвећа

Добила сам минијатуру од пресованог цвећа. Много ми се допала и занима ме која се техника користи при изради ових слика?

НИКОЛИЈА МАТАРУГА
Сремска Митровица

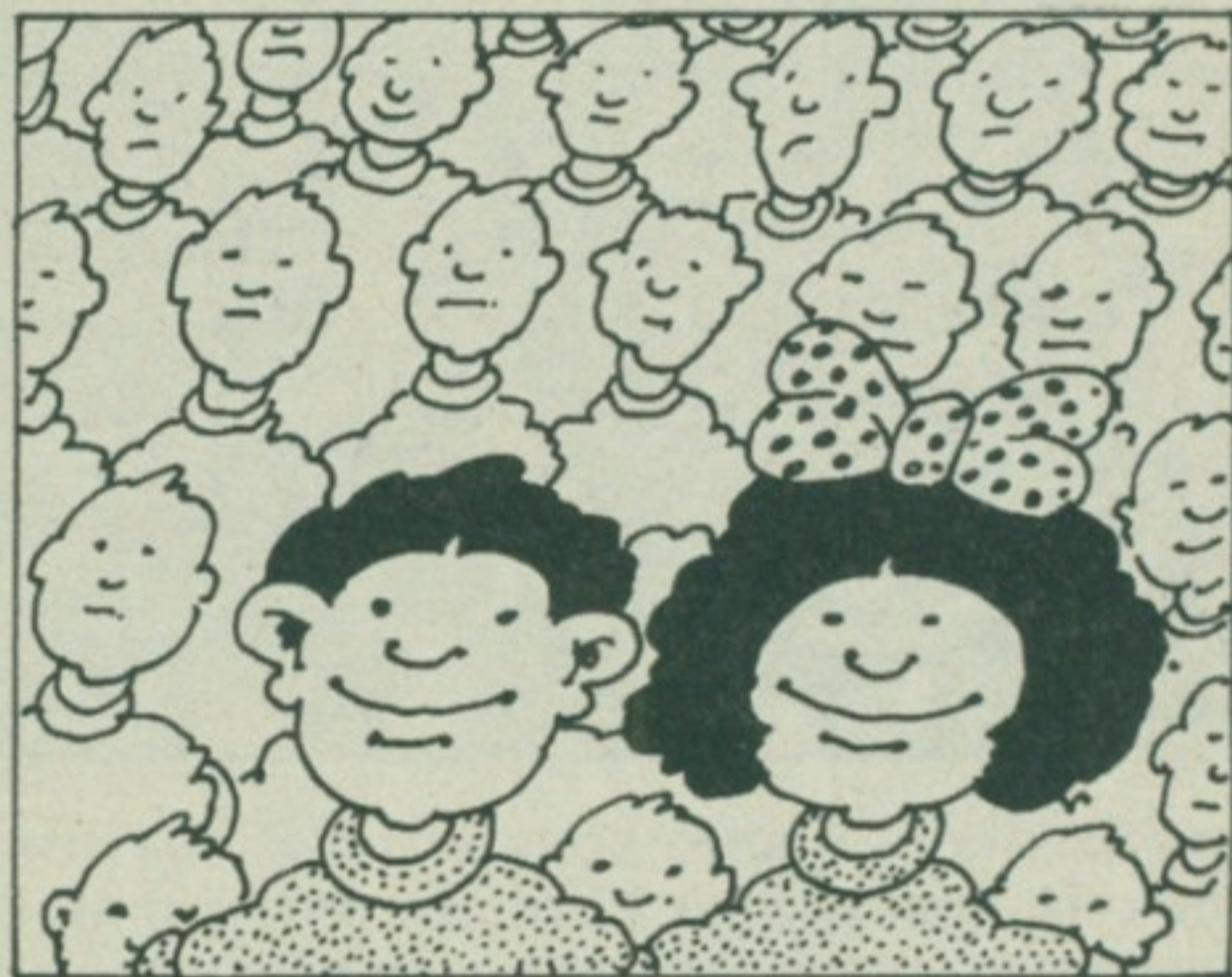
Ради се о декоративној сликарској техници која се зове колаж. Састоји се од лепљења разнобојних облика хартија, платна, коже, цвећа... Када се прави од пресованог цвећа, најважније је да цветови буду добро пресовани и осушени. Остало зависти од надахнућа и вештине.

Батина сека

Врло ми је важно да сазнам шта значе речи демографија и хипокористика.

ЛЕЈЛА из Лознице

Демографија је наука која се бави изучавањем становништва (број, састав, развитак), али се првенствено од-

носи на прираштај. На пример: у Војводини се према броју становника рађа веома мало деце, наспрот Косову где је дошло до такозваног демографског бума.

А што се хипокористике тиче, то су речи одмила: сека, бата, маја, таја...

За љубитеље фолклора

Ако можете, објавите адресу фолклорног друштва „Димитрије Котуровић“ јер желим да се јавим на аудицију.

ЦЕЦА из Београда

Можемо: Културно-уметничко друштво „Димитрије Котуровић“ – Раковица, Мишка Крањеца 7. Телефон: 582-276. Срећно!

Семинар за преводиоце

Негде сам прочитала да у Београду постоји факултет за симултане преводиоце и од тада немам мира. Пошто си ти у центру догађаја, молим те да ми јавиш. Ја сам иначе добар студент прве године, одсек француски и енглески језик. Моји професори сматрају да имам смисла за тај посао, али не знају где то може да се студира. Поздравља те твоја верна читатељка.

ТАТЈАНА САМАРЦИЈА
Книн

У Београду постоји Удружење за научне и стручне преводиоце, Кичевска 9, телефон: (011) 444-15-42 или 444-29-97.

Удружење сваке године организује семинаре, али не за симултане него само научне и стручне преводиоце.

Услов да неко похађа семинар је завршен факултет (било који) и знање једног од светских језика (енглески, руски, француски, немачки).

Најстарије дрво

Зовем се Драган, презивам Јовановић и идем у III разред основне школе. Редовни сам читалац и молим те да ми одговориш које је дрво најстарије на свету?

Д. Ј. из МЛАДЕНОВЦА

Најстарије дрво на свету, за које се зна, био је један бор са чекињавом шишарком, означен шифром WPN-114, који је растао на североисточним обронцима планине Вилер у Невади на надморској висини од 3.275 метара. Поуздано је утврђена старост од 5.100 година.

Илустровао: Љубомир Ципојевић Љубац

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Јелена Вукичевић, Ал. ослобођења 4/4, 56223 Борово – 11 година, сакупља песме, налепнице, марке, сличице и постере.

Драгана Стојановић, Муницирије 2, 59300 Книн – 13 година, сакупља постере, воли путовања и музику.

Јелена Оцокољић, 7. јула 10/10, 32000 Чачак – 15 година, воли музику, дружење и дописивање.

Драгана Драговић, Владимира Роловића 13, 85000 Бар – 15 година, воли „Црвену јабуку“, сакупља постере и марке.

Соња Малешев, Бориса Кидрича ЛАМ/1 А/1 ст. 27, 23000 Зрењанин – 14 година, воли музику, путовања, дописивање и спорт, нарочито гимнастику.

Александар Сталетовић, Миодрага Симовића 18, 32000 Чачак – 15 година, воли музику и дописивање, хоби су му компјутери.

Елица Механџиска, 23. августа 21, 92330 Берово – 10 година, воли музику, сакупља марке.

Слађана Којић, Бранка Радичевића 29, 25282 Гаково – 12 година, воли музику, сакупља постере, навија за Партизан.

Маријана Ћетковић, 27. марта 58, 81000 Титоград – 11 година, сакупља постере и салвете.

Татјана Локар, Соколска улица 8, 68233 Мирна – 13 година, воли музику.

Оливера Јовановић, Стојана Аралиће 16/18, Бежанијска коса, 11000 Београд – 13 година, воли музику, сакупља налепнице, бави се одбојком, навија за Црвену звезду.

Мирјана Максимовић, Партизанска 10, 70270 Шипово – 11 година, сакупља салвете, шнале и значке.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА ВОДОРАВНО: Харис Џинових, аристотелист, ластика, трп, Антонела, Ерп, скор, ритинар, ја, Иријан, во, о, тја, Арафат, жирафа, Итака, елативи, Фабијан, ра, арк, ринг, ир, Потисје, енигмат.

БУДИТЕ КАРИКАТУРИСТ: на карикатури је човек са закрпама који води пса чије је „одело“ такође закрпљено.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2009

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минових

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Њљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кеџић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 36,80 динара, тромесечна 110,40 динара, полугодишња 220,80 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 73,60 динара, тромесечна 220,80 динара, полугодишња 441,60 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА ЗА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	38.-
СР НЕМАЧКА	DEM	63.-
ШВЕДСКА	SEK	229.-
ФРАНЦУСКА	FRF	211.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	56.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала „ИНВЕСТБАНКА“ – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ
НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

Пише: Елизабета Лукић-Зељуг

ХОРОСКОП ЗА МЛАДЕ

Од 29. јуна до 5. јула

ОВАН (21. 3 – 20. 4)

Уживаћеш у складним односима у кући. Договорићеш се са оцем око додатних привилегија које ће ти улепшати ово лето. Ако желиш нешто да промениш у односу са симпатијом, мораћеш отворено да јој кажеш своје дилеме, јер неће хтети да се игра по твојим правилима. Сјајан дан за решење овог проблема је 29. јуни. Избегавај препирке, посвађаћеш се с добрим пријатељем.

БИК (21. 4 – 20. 5)

Пријаће ти дружење с пријатељима. Лепо ћеш се забављати у друштву, а посебно ће бити занимљиво ново познанство које може да прерасте у велико пријатељство. Напустиће те првобитно одушевљење новом симпатијом. Тражићеш разлога да је кињиш стављајући на пробу њена осећања. Покушај то да решиш 30. јуна јер ће ти звезде у томе свесрдно помоћи.

БЛИЗАНЦИ (21. 5 – 21. 6)

Венера (планета љубави и уметности) управо је ушла у твоје сазвежђе и шаље ти позитивне вибрације. Имаћеш могућности да средиш свој љубавни живот. Нећеш моћи да одолиш особи која ти је донедавно била добар пријатељ, вероватно ћеш се заљубити. Ако већ имаш симпатију, не би било океј да је повредиш

само зато што желиш мало промене и нешто ново. Сјајан дан је 3. јули.

РАК (22. 6 – 22. 7)

У твојем сазвежђу бораве Сунце и Меркур (планета дружења, краћих путовања) који ће ти донети врло динамичан друштвени живот. Забављаћеш се са пријатељима, а размишљаћеш мало и о некој промени у љубавном животу. Допашће ти се особа коју ћеш срести на журу. Забављаће те сањарење о могућој вези с њом, али пошто волиш своју симпатију нећеш ништа предузети.

ЛАВ (23. 7 – 23. 8)

Било би сјајно када би мало више пажње посветио (посветила) својим плановима. Налазиш се у хаотичном периоду у коме не постоји никакав ред што те, вероватно, спречава да се забављаш и уживаш у летњој атмосфери. Пријатељи ће покушати да ти испричају неку безвезну причу о симпатији коју не треба да схватиш озбиљно јер је неистинита. Леп дан ће бити 2. јули.

ДЕВИЦА (24. 8 – 22. 9)

Потребна ти је промена, досада почиње да те гуши. Организуј неко виђење с пријатељима, сигурно ће се појавити нове могућности за користан утрошак слободног времена. Средићеш сво-

је односе са симпатијом, али те неће напустити осећај да нешто не ваља. Припиши то свом лошем расположењу, заиста ће бити тако. Имаћеш лош дан 29. јуна, избегавај било какве разговоре.

ВАГА (23. 9 – 22. 10)

Бићеш лоше воље ових дана. Ништа неће моћи да те извуче из фрке у коју ћеш упасти због своје жеље да будеш у центру симпатијиног света. Она неће бити заинтересована да ти се диви или дели комплименте а ти ћеш то схватити као недостатак љубави. Лоши дани су од 29. јуна до 2. јула, када би требало да пазиш да не направиш грешке због којих ћеш се кајати целог лета.

ШКОРПИОН (23. 10. – 22. 11)

Вероватно већ осећаш позитивне вибрације које ти шаљу звезде. Све ће бити супер и много боље него што можеш да замислиш. Понашање пријатеља у знаку Јарца изнервираће те, покушај да га разумеш јер се налази у озбиљној кризи. Са симпатијом ће све бити океј, забављаће те њено изненадно показивање љубави, приче о томе колико те воли. Супер дан ће бити 3. јули.

СТРЕЛАЦ (23. 11 – 21. 12)

Забављаће те приче са пријатељима о стварима које би те усрећиле. Сањарићеш о неком чуду које ће ти решити све тренутне проблеме. Али, пошто се чуда ретко дешавају, мораћеш да се позабавиш свакодневицом. Нећеш моћи да разговараш с родитељима о стварима које те јако занимају, неће имати времена да

те саслушају. Сјајан дан за љубав је 1. јули.

ЈАРАЦ (22. 12 – 20. 1)

Биће ти потребно много стрпљења и ентузијазма да се извучеш из сложене ситуације у којој ћеш се наћи. Лоши односи са симпатијом и родитељима потпуно ће те избацити из равнотеже. Биће најбоље да не доносиш никакве одлуке јер ћеш погрешити. Најважније је да се бавиш стварима које ће ти помоћи да се опустиш. Повољан дан ће бити 1. јули па тада покушај да разрешиш своје дилеме.

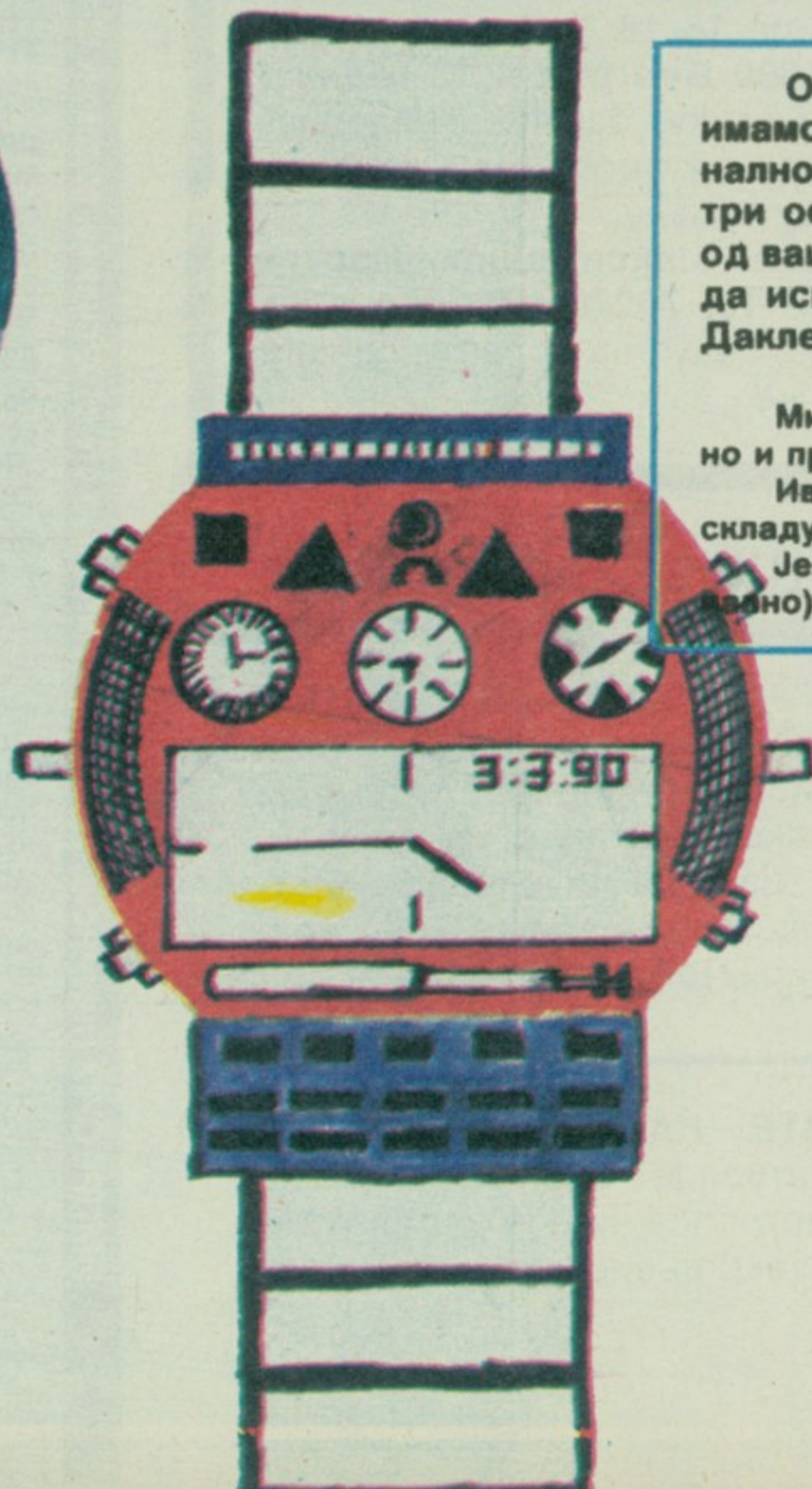
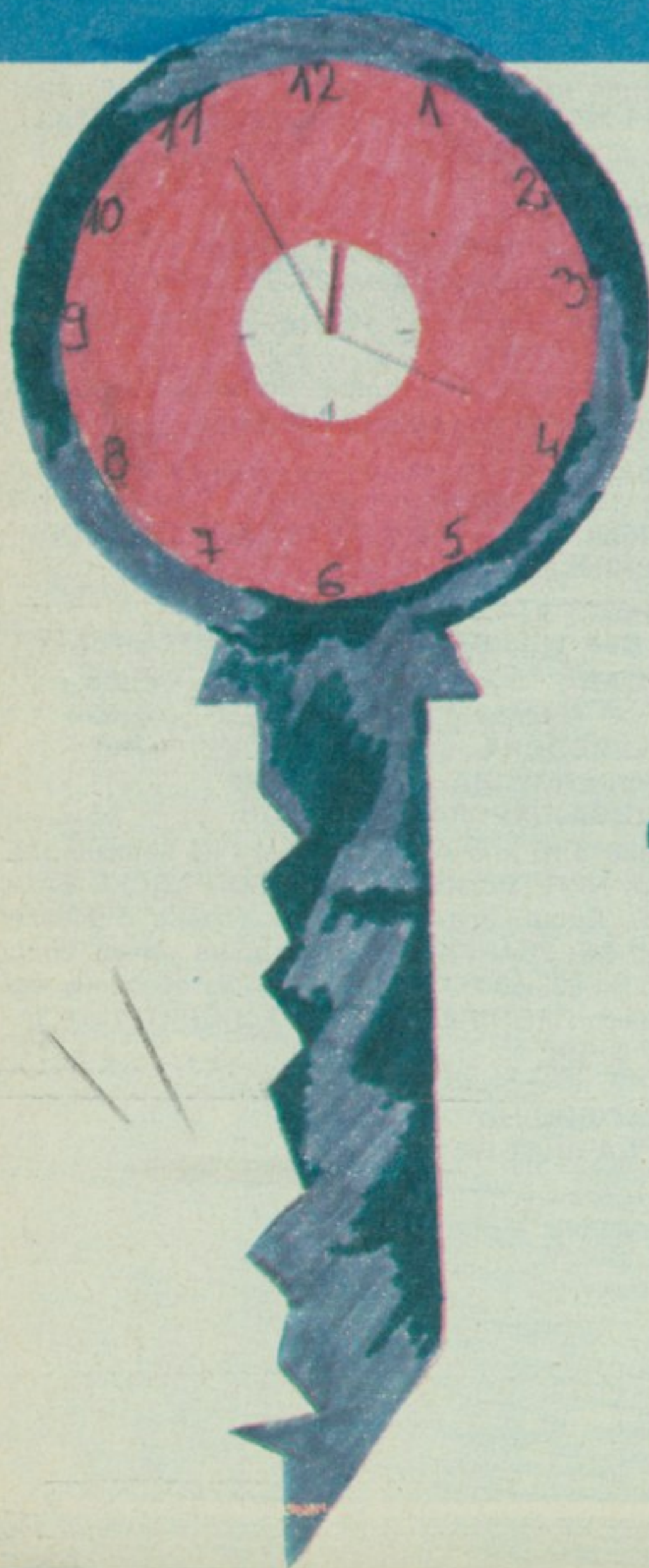
ВОДОЛИЈА (21. 1 – 19. 2)

Размишљаћеш о својим старим симпатијама с тугом, чиниће ти се да желиш да будеш поново с неким од њих. Вероватно ће ове идеје утицати на твој став према симпатији, почећеш да је гледаш другим очима. Не треба да преувеличаваш тренутне проблеме јер су они измишљени, плод су твоје маште. Имаћеш лепе дане 3. и 4. јула, сјајно ћеш се забављати с пријатељима.

РИБЕ (20. 2 – 20. 3)

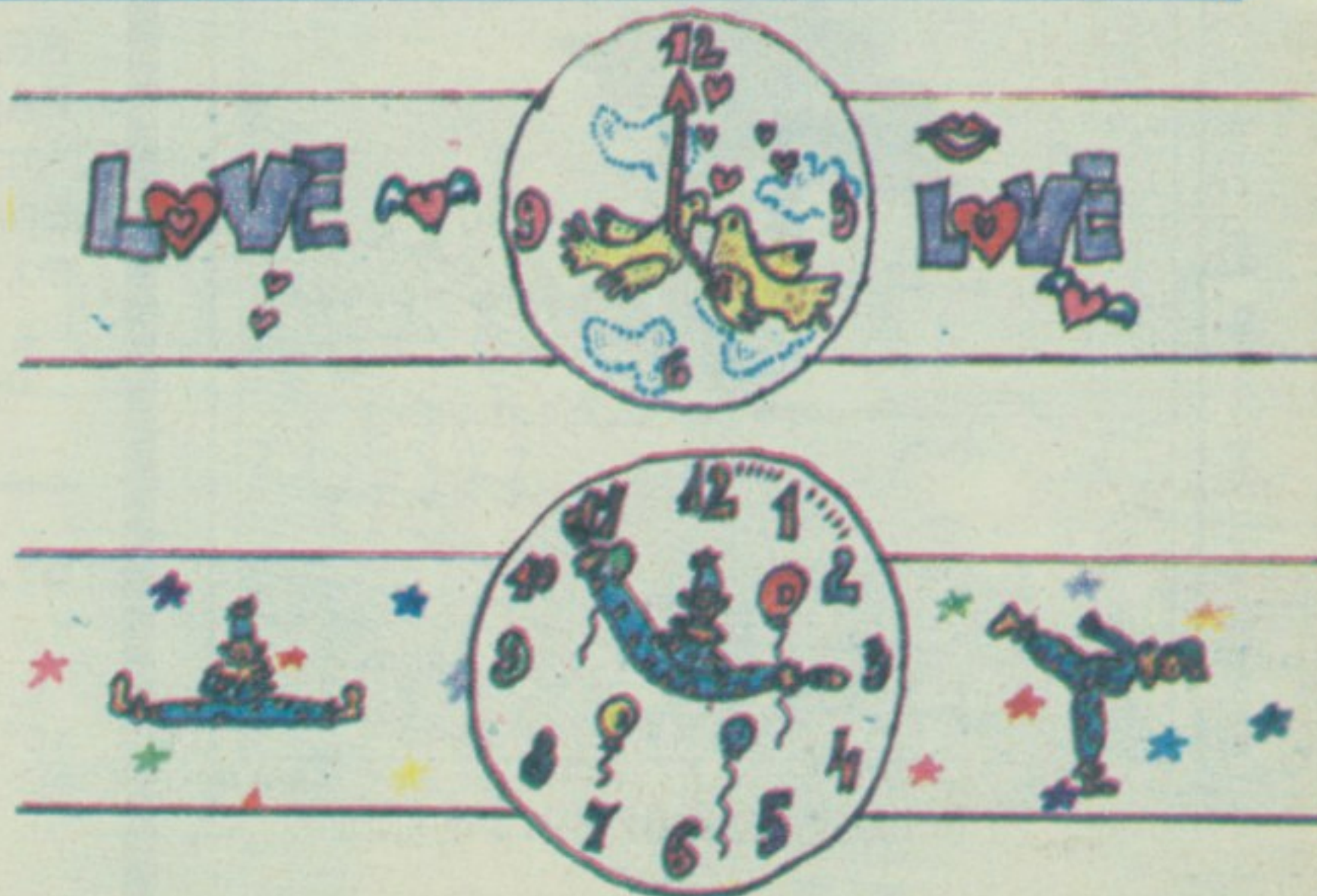
Доћи ће до малог захлађења у односима са симпатијом, провераваћеш њена осећања на начин који она сматра некоректним и провокативним. Покушај да се сабереш и не обраћаш пажњу на приче својих пријатеља о симпатији, јер ће покушати да те убеди да твоја веза не ваља. Имаћеш тешкоћа у кући, посебно са мајком јер ће те оптерећивати њена забринутост за твоје понашање. Лош дан ће бити 30. јуна, а леп 4. јула.

ПОБЕДНИЦИ КОНКУРСА ЗА ИЗГЛЕД САТА БУДУЋНОСТИ

Одлучили смо се да приликом избора најуспешнијих имамо у виду три елемента: лепоту, практичност и оригиналност. Иако сте били веома марљиви, па и маштовити, те три особине нисмо успели да нађемо заједно, ни у једном од ваших предлога. Зато смо закључили да изабрани морају да испуњавају, у највећој мери, бар један од ових услова. Дакле, ево резултата:

Милица Ђурић – Ђуре Салаја 30/VI – 71000 САРАЈЕВО (оригинално и практично)
Иван Лончар – Учитељска 15 – 21235 ТЕМЕРИН (практично и у складу са идејом конкурса)
Јелица Тошић – Бачванска 14/2 – 11000 БЕОГРАД (лепо и оригинално)

BATMAN

WITH ROBIN

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

